

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

PŮSOBNOST POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY VE MĚSTĚ TIŠNOVĚ

Bakalářská práce

Autor: Štěpánka Pilná

Studijní program: Tělesná výchova se zaměřením na vzdělání a ochranu
obyvatelstva

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Štěpánka Pilná

Název práce: Působnost policie České republiky ve městě Tišnově

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Bakalářská práce se zaměřuje na činnost příslušníků PČR působící na OOP vybraných regionů obcí s rozšířenou působností, konkrétně měst Tišnova a Kuřimi. Teoretická část se zabývá vymezením základních pojmů, týkající se Policie České republiky. Popisuje jednotlivá historická období vývoje policie jako takové a následně Policie ČR se zaměřením na město Tišnov. Z oblasti současné PČR se zabývá strukturální organizací PČR, Krajskému ředitelství PČR Jihomoravského kraje a následně Obvodnímu oddělení PČR působící ve městě Tišnově. Praktická část zkoumá rozdíly mezi Obvodním oddělením PČR města Tišnova a Kuřimi a na základě výsledků pořízených od občanů z dotazníkového šetření stanovuje hypotézy, které zjišťují rozdíly mezi činnostmi příslušníků PČR na OOP města Tišnova a Kuřimi. Cílem bakalářské práce je na základě teoretické části a dotazníkového šetření navrhnout opatření na zlepšení stavu Obvodního oddělení PČR sídlící ve městě Tišnově.

Klíčová slova:

Policie České republiky, Město Tišnov, Město Kuřim, veřejnost, působnost PČR, historie PČR

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovnických služeb.

Bibliographical identification

Author: Štěpánka Pilná
Title: The scope of Police of the Czech Republic in the town of Tišnov

Supervisor: prof. Ing. Pavel Otřisal, Ph.D., MBA
Department: Department of Adapted Physical Activities
Year: 2023

Abstract:

The bachelor's thesis focuses on the activities of members of the Czech Republic acting on the PLO of selected regions of municipalities with an expanded scope, namely the towns of Tisnov and Kurim. The theoretical part deals with the definition of basic concepts, relating to the Police of the Czech Republic. It describes individual historical periods of police development as such and subsequently the Police of the Czech Republic with a focus on the city of Tisnov. From the area of the current Act, it deals with the structural organization of the Czech Armed Forces, the Regional Directorate of the Czech Republic, and subsequently with the District Department of the Czech Armed Forces operating in the town of Tisnov. The practical part examines the differences between the District Department of the City of Tisnov and Kurim and, based on the results obtained from citizens from the questionnaire survey, establishes hypotheses that find differences between the activities of members of the Czech Republic on the PLO of the city of Tisnov and Kurim.

The aim of the Bachelor thesis is to propose measures to improve the state of the District Department based in Tisnov, based on the theoretical part and the questionnaire investigation.

Keywords:

Police of Czech republic, town Tišnov, town Kuřim, public, Competence of the Police of the Czech Republic, history of the Police of the Czech Republic

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením prof. Ing. Pavla Otřísala, Ph.D., MBA, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20. června 2023

.....

Děkuji vedoucímu práce prof. Ing. Pavlovi Otřísalovi, Ph.D., MBA a pracovníkům katedry Aplikovaných pohybových aktivit za odborné vedení, cenné rady a všestrannou pomoc, kterou mi poskytli při zpracování závěrečné práce. Poděkování náleží i všem respondentům, kteří se trpělivě podíleli na výzkumu.

OBSAH

Obsah	7
Seznam použitých zkratek	10
Seznam obrazových příloh	11
Seznam tabulkových příloh	12
Seznam grafických příloh	13
1 Úvod	14
2 Přehled poznatků	15
2.1 Vymezení základních pojmů	15
2.2 Historický vývoj policie	17
2.2.1 Vývoj policie v období starověku a středověku	17
2.2.2 Vývoj policie a četnictva v Habsburské monarchii se zaměřením na město Tišnov (1526–1918).....	19
2.2.3 Vývoj policie a četnictva v Československu se zaměřením na město Tišnov (1918–1939).....	23
2.2.4 Vývoj policie a četnictva v období Protektorátu se zaměřením na město Tišnov (1939–1945).....	25
2.2.5 Vývoj policie v období komunismu se zaměřením na město Tišnov (1945–1989)	
28	
2.2.6 Vývoj policie po roce 1989 do vzniku samostatné ČR se zaměřením na město Tišnov	34
2.2.7 Vývoj Policie ČR a jednotlivých složek od vzniku samostatné České republiky až po současnost se zaměřením na město Tišnov	37
2.2.8 Stručný vývoj jednotlivých složek PČR od vzniku ČR po současnost	37
2.3 Současná organizace a řízení Policie České republiky	39
2.4 Organizační struktura Krajského ředitelství Policie České republiky	42
2.5 Organizační struktura Krajského ředitelství PČR Jihomoravského kraje	42
2.6 Obvodní oddělení PČR ve městě Tišnově	45
2.6.1 Základní informace OOP ČR města Tišnova	45
2.6.2 Vnitřní organizace OOP ČR ve městě Tišnově	46
2.6.3 Organizace a struktura OOP ČR ve městě Tišnově	49
2.6.4 Struktura OOP ČR ve městě Tišnově	51

2.6.5	Seznam materiálního a technického vybavení OOP ČR ve městě Tišnově	52
2.6.6	Organizace a působnost příslušníků PČR sídlící na OOP ČR ve městě Tišnově ..	53
2.6.7	Prokazování příslušnosti policistů sloužících na OOP ČR ve městě Tišnově	53
2.6.8	Zpráva o bezpečnostní situaci ve služebním obvodu OOP ČR ve městě Tišnově za rok 2020 a 2021	56
2.6.9	Trestné činy	56
3	Cíle	60
3.1	Cíle práce	60
3.2	Výzkumné otázky	60
4	Metodika	61
4.1	Výzkumný soubor	61
4.2	Metody sběru dat	64
4.3	Statistické zpracování dat	65
5	Výsledky	66
6	Diskuse výzkumného šetření	79
6.1	Diskuse k první výzkumné otázce	79
6.2	Diskuse k druhé výzkumné otázce	79
6.3	Diskuse ke třetí výzkumné otázce	80
6.4	Diskuse ke čtvrté výzkumné otázce	80
6.5	Diskuse k páté výzkumné otázce	80
6.6	Diskuse k šesté výzkumné otázce	81
7	Návrhy	82
7.1	Návrhy výzkumné práce	82
7.1.1	Návrh 1. Zvýšení počtu hlídkových služeb na OOP ČR města Tišnova	82
7.1.2	Návrh 2. Zvýšení míry obchůzkových hlídek v teritoriu města Tišnova	83
7.1.3	Návrh 3. Rovnoměrné rozložení ORP v rámci teritoriálního území obou OOP ČR sídlících ve městě Tišnově a Kuřimi	83
8	Závěr	85
9	Souhrn	86
10	Summary	87
11	Referenční seznam	88
12	Přílohy	92

12.1 Příloha 1. Schéma organizační struktury PČR	92
12.2 Dotazník A: Příslušníci PČR ve městě Tišnově a jejich činnost z pohledu veřejnosti ...	93
14.3 Dotazník B: Příslušníci PČR ve městě Kuřimi a jejich činnost z pohledu veřejnosti ...	103

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČPS	Četnická pátrací stanice
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
JmK	Jihomoravský kraj
KSČ	Komunistická strana Československa
KÚP	Kriminalistický ústav Praha
LEZE	Legionářsko-zbrojovácká skupina
MNV	Místní národní výbor
MP	Městská policie
MV	Ministerstvo vnitra
MZA	Moravský zemský archiv
OČV	Okresní četnické velitelství
OO VB	Obvodní oddělení veřejné bezpečnosti
OO PČR	Obvodní oddělení Policie České republiky
ORP	Obce s rozšířenou působností
PS VB	Pomocná stráž veřejné bezpečnosti
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SOKA	Stání okresní archiv
SPP	Služba pořádkové policie
StB	Státní bezpečnost
ÚO	Územní odbor
URNA	Útvar rychlého nasazení
VB	Veřejná bezpečnost
VO	Vedoucí oddělení
ZVO	Zástupce vedoucího oddělení

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

Obrázek 1 Schéma znázorňující chápání bezpečnosti v souvislosti s PČR	15
Obrázek 2 Sedm obecních strážníků působících ve městě Tišnově v roce 1899.....	22
Obrázek 3 Brněnská ulice po náletu na Tišnov.....	29
Obrázek 4 Jména politiků podporovaných občany po okupaci Československa v srpnu 1968, které se objevila na věži kostela sv. Václava ve městě Tišnově.....	33
Obrázek 5 Shromáždění občanů na tišnovském náměstí před radnicí v den generální stávky ..	35
Obrázek 6 Organizační struktura Krajského ředitelství PČR	42
Obrázek 7 Struktura ÚO v působnosti KŘP JmK	44
Obrázek 8 Plánek mapy Tišnova s vyznačením OOP ČR města	46
Obrázek 9 Budova obvodního oddělení Policie ČR ve městě Tišnově, sídlící na ulici..... Majorova 763	48
Obrázek 10 Budova obvodního oddělení Policie ČR ve městě Kuřimi, sídlící na ulici Svatopluka Čecha 967	48
Obrázek 11 Popis organizační struktury OOP ČR ve městě Tišnově podle npor. A. Kliky	51
Obrázek 12 Schéma materiálního a technického vybavení OOP ČR města Tišnova podle npor. A. Kliky	52
Obrázek 13 Služební stejnokroj příslušníka Pořádkové policie ČR sloužící na OOP ČR	55
Obrázek 14 Vzor služebního průkazu příslušníka Policie České republiky.....	55
Obrázek 15 Vývoj zaznamenané trestné činnosti v teritoriu OOP Tišnov v letech 2009 až 2021	57
Obrázek 16 Schéma organizační struktury PČR.....	92

SEZNAM TABULKOVÝCH PŘÍLOH

Tabulka 1 S aktuálním působením útvarů a složek Policie České republiky	41
Tabulka 2 Tabulka s počty registrovaných trestných činů a jejich porovnání s ostatními oblastmi	56
Tabulka 3 Časový vývoj zaznamenaných trestných činů od roku 1999 až po rok 2022	58
Tabulka 4 Zaměřená na vnímání bezpečnosti města Tišnova a Kuřimi	67
Tabulka 5 Zkoumající řádný způsob ochrany PČR měst Tišnova a Kuřimi	68
Tabulka 6 Vztahující se k míře hlídkování PČR v obou obcích ORP	68
Tabulka 7 Ukazující počet občanů, kteří se setkali s negativním jednáním PČR v obou vybraných regionů ORP.....	71
Tabulka 8 Znázorňující počet lidí domnívajících se, že heslo PČR je uplatňováno v obou městech bezzbytku	71
Tabulka 9 Určující počet osob, kteří se setkali s negativním jednáním PČR v obou vybraných regionů ORP.....	72
Tabulka 10 Zaznamenávající počet osob, kteří se stali obětí trestné činnosti na území obou ORP	72
Tabulka 11 Změřená na míru zajišťování dostatečného klidu a řádu veřejného pořádku PČR ..	77

SEZNAM GRAFICKÝCH PŘÍLOH

Graf 1 Znázorňující spokojenost s počtem příslušníků PČR v obou městech.....	69
Graf 2 Ukazující spokojenost s činností příslušníků PČR v obou městech	70
Graf 3 Představující hodnocení pomoci příslušníků PČR veřejností ve městě Tišnově i Kuřimi..	73
Graf 4 Znázorňující vyšší preference PČR a MP v obou městech Tišnově a Kuřimi.....	76

1 ÚVOD

Heslo „pomáhat a chránit“ by mělo být jedno ze základních podnětů pro chápání smyslu a poslání PČR. Tímto heslem se nám občanům snaží PČR říct, že se nejedná pouze o ozbrojený bezpečnostní sbor, který na území ČR zasahuje jen ve velmi závažných případech, jako například loupežná přepadení, krádeže či vraždy. Jedná se zejména o instituci, která pomáhá a zároveň tedy i chrání veřejnost. Do takové ochrany lze zařadit například ochranu a bezpečnost veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a jiné. Ochranu a bezpečnost veřejného pořádku má PČR povinnost zajišťovat na celém území ČR i mimo ni v rámci tzv. INTERPOLU.

Policie ČR je vázána zákony, zejména z. č. 273/2008 Sb. o PČR, který patří mezi nejhlavnější, kterým je PČR povinna se řídit. Avšak policie se řídí i dalšími zákony a vyhláškami. Jedním z nich je zákon o Integrovaném záchranném systému. Policie ČR je součástí tohoto systému, jehož hlavním úkolem je zajišťování ochrany obyvatelstva v důsledku vzniku mimořádné události či krizové situace a provádění záchranných a likvidačních prací spojených s těmito událostmi. Mimo PČR je součástí IZS i další bezpečnostní sbor – Městská policie.

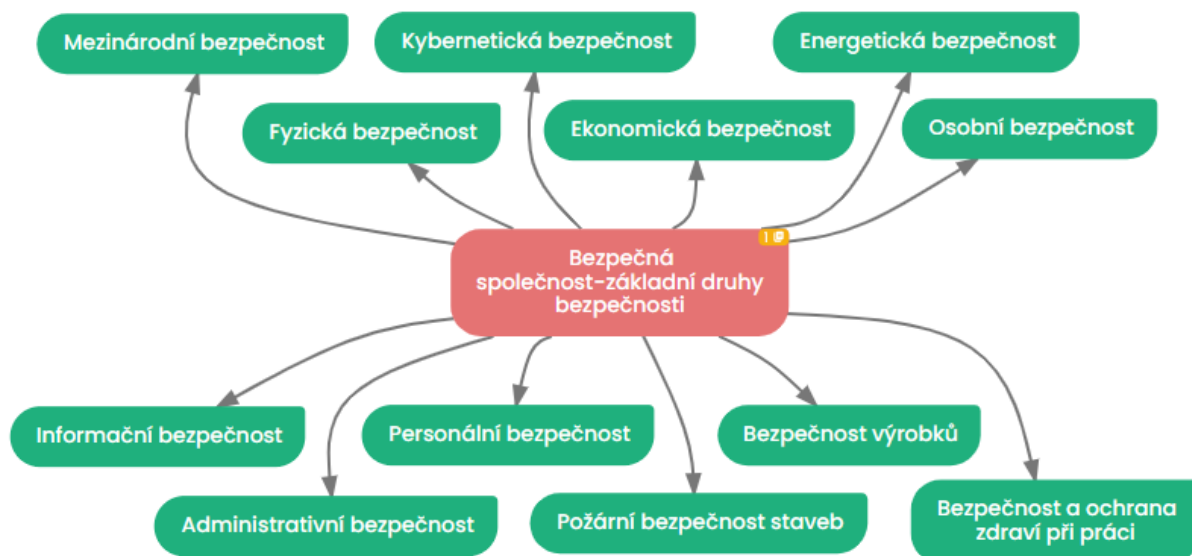
Hlavním výkonným orgánem PČR je Ministerstvo vnitra ČR, které vytváří efektivní podmínky pro plnění úkolů PČR. Pod MV ČR spadá tzv. policejní prezidium, které se dělí na dvě velké skupiny – útvary s celostátní a územní působností. Mezi útvary s teritoriální neboli územní působností spadá několik služeb. Hlavním článkem těchto útvarů je tzv. Krajské ředitelství PČR, pod něhož dále spadají tzv. územní (dříve okresy) odbory. Základním článkem ÚO je tzv. Obvodní oddělení PČR služby pořádkové policie.

Obvodní oddělení PČR je důležitou a nedílnou součástí PČR. Policisté z OOP ČR bývají téměř v každém případě jedni z prvních, kteří se dostanou na místo činu, a následně na místě činu zasahují a postupují dle zákona. Příslušníci PČR sídlících na OOP v centru svých měst se zpravidla dostávají jako první do kontaktu s občany. Mnoho občanů včetně mě se domnívá, že činnost příslušníků PČR na OOP má stále spoustu nedostatků, které je potřeba zjišťovat a zlepšovat. Na základě toho jsem se rozhodla ve své bakalářské práci věnovat OOP ČR, a to konkrétně ve městě Tišnově.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Vymezení základních pojmů

Činnost PČR navazuje na základní aspekty tvorby takzvané bezpečné společnosti, jejíž chápání je možné uvést na obrázku 1.

Obrázek 1 Schéma znázorňující chápání bezpečnosti v souvislosti s PČR (Hromada, 2023)

Pojem Policie

Prvním a zároveň i základním pojmem, který se váže k mé bakalářské práci je pojem „Policie“. Podle § 1 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky je: „Policie ČR jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor“ (Horzinková, Čechmánek, 2005, s. 10).

Policie ČR působí celostátně, na rozdíl např. od Obecní policie, která se primárně stará o bezpečnost v rámci obce. Ministerstvo vnitra je nadřazeným orgánem PČR, které vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Jedním z hlavních úkolů policejních sborů, a tedy i PČR je ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku.

Pojem policista

Pod pojmem „policista“ je pro účely této práce v souladu se zákonem č. 273/2008 Sb. myšlena osoba, která je součástí sboru PČR a plní zejména úkoly stanovené platnými zákony a vyhláškami. Narozdíl od osob, které jsou pouze zaměstnanci policie. Tito zaměstnanci jsou v pracovně právním vztahu jako policisté a jsou součástí tohoto sboru. Nemají však takové pravomoci a povinnosti jako samotní příslušníci PČR. Zaměstnanci policie často vykonávají různé pomocné, organizační a administrativní úkoly (Liga lidských práv, 2016).

Služba pořádkové policie

Služba pořádkové policie ČR je jednou z nejrozšířenějších a nejdůležitějších složek PČR. Zároveň je i základní stavební jednotkou celkové organizační struktury policie. Příslušníci zařazení do služebního poměru pořádkové policie jsou v přímém kontaktu s občany, orgány obce a právníky a fyzickými osobami (Policie České republiky, 2023).

Pojem četnictvo

Podle § 1 zákona č. 299 ze dne 14. dubna 1920 lze četnictvo definovat jako: „Vojensky organizovaný sbor strážný, jenž určen jest k tomu, aby podle stávajících zákonných předpisů a podle nařízení příslušných úřadů státních udržoval v celém území ČSR veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost“ (Policie České republiky, 2023).

Pojem bezpečnost

V souvislosti s Policií ČR lze tento pojem chápat jako ochranu společnosti a jednotlivců před nebezpečím, které ohrožuje zejména stát a jeho instituce, život, zdraví, svobodu a majetek každého člověka žijící nebo zdržující se na území ČR (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

Pojem nebezpečí

Pod pojmem nebezpečí si lze obecně představit tzv. zdroj potenciálního poškození či újmy, například na životech, zdraví, majetku nebo životního prostředí a často bývá zdrojem rizika (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

Pojem veřejný pořádek

Veřejným pořádkem je chápán ideální stav, který se vyznačuje dodržováním bezpečnosti, řádu a klidu. Při hlubším rozboru tohoto pojmu se jedná o nastavení takových pravidel ve společnosti, při kterých nedochází k porušení ochrany osob, majetku či životního prostředí. Tento stav je velmi proměnlivý a řídí se zejména obsahem sociálních, etických, hospodářských a politických poměrů a názorů, což závisí na uvážení každé příslušné obce či správního celku (Zámek, 2013).

2.2 Historický vývoj policie

Dějiny policie a také četnictva v českých zemích jsou nedílnou součástí policejní historie, kterou nelze opomenout v mé bakalářské práci. O dějinách policie se nedochovalo mnoho pramenů. Více historických dat je spojeno s vojenstvím a armádou, což je dáno zřejmě tím, že lidstvo se spíše snažilo vést války a posílat své obyvatele na smrt, s cílem například získat větší území, majetek apod.

Armáda a policie jsou dvě rozdílné složky. Macek a Uhlíř (1997) považuje armádu pouze jako opodstatněnost za války, které jsou vyvolávány za účelem dosažení celostátního míru. Tyto války však nevznikají každým dnem. Naopak od bezpečnostních složek, které chrání svá města před nebezpečím téměř neustále a jsou tedy na poli své působnosti ve stavu permanentní války.

2.2.1 Vývoj policie v období starověku a středověku

Historický vývoj policie sahá až do období starověku. Avšak přesné datum vzniku policejních organizací není známo. To je dáno zejména tím, že každé historické období si nese svůj určitý vývoj, který se v mnoha ohledech liší. V každém období se spolu s policií měnily i její pravomoce a povinnosti, které byly podmíněné například změnou panovníka, který měl v období starověku i středověku velký vliv na změnu právní formy v daném území, ve kterém panoval. Všechny tyto období mají však jeden a ten samý společný cíl - boj proti zločinu a násilí, a dále i ochrana svého obyvatelstva před nepřítelem (Slušný, 2002).

Mnozí historikové uvádí, že moderní policie, tak jak ji známe ze současnosti začala vznikat před pouhými 200-300 lety. Vývoj policie však sahá až do období starověku a středověku, kde na jejím vzniku mělo velký podíl i vojenství. Oba tyto útvary vznikaly společně s ustanovováním států a státní moci (Slušný, 2002).

Policie se však podílela primárně na ochraně vnitřního pořádku ve státu, a naopak armáda byla určena k vnější ochraně státu útvary měly ve starověku i středověku za cíl chránit zájmy obyvatelstva, majetku a zejména panovníka (Macek, Uhlíř, 1997).

Ve starověku byla policejní činnost velmi omezená. Podle Slušného (2002) byla jednoznačně nejstarší strážní neboli hlídková činnost, která byla uplatňována zejména při ochraně panovníka/vládce a později i při ochraně hradeb, proto vznikla tzv. hradní stráž. Stejně stará je i pořádková činnost. Nejmladší z nich je činnost vyšetřovací.

Vývoj policejních organizací ve starověku byl téměř ve všech oblastech světa totožný. Rozdíly byly velmi malé. Lišily se pouze například v náboženství, kultuře, tradicích a ve spojitosti s jejich etnikem. Ve starověku měly na zrod policejní organizace vliv zejména oblasti Starověkého Egyptu, Mezopotámie, Indie, Řecka či Říma.

Období starověku, které je považováno za jedno z nejdelších etap lidské civilizace skončilo zhruba ve 12. století. Jednou z hlavních příčin zániku starověku byl pád Západořímské říše, který historici považují za začátek nového období tzv. středověku. Středověk otvírá zcela novou etapu dějin policie, která trvá téměř 15. století (Mendelová, Kunstová, Pařízková, 2009).

Rozvoj policie ve středověku značně upadal. V období raného středověku se policie dostala do obrovské krize, ze které se začala postupně zotavovat až téměř na konci středověku, kde opět nabrala svého významu a vážnosti. Největší rozmach policie nastal ve Východořímské říši, která se později změnila na Byzantskou. Zde se policejní systém uchoval a mnoho úkolů a povinností policie si společnost převzala i z původního starověkého období (Macek, Uhlíř, 1997).

V období středověku v Evropě došlo k několika změnám, kterými se policie lehce lišila od období starověku. Došlo zejména k úpadku státní policie, která byla nahrazena policií městskou. Právě městská stráž měla za úkol chránit pořádek a zajišťovat bezpečnost uvnitř i mimo města. Jednou z dalších zvláštností středověké MP bylo nasazení místních obyvatel do funkce městské stráže. Ti měli za úkol udržovat v městech pořádek a chránit bezpečnost zejména ostatních občanů a šlechty žijících v těchto městech. Později se však ukázalo, že činnost MP svěřená do funkce nezkušených měšťanů nebyla ideální, a to zejména z důvodu, že se bezpečnostní službě věnovali souběžně s vlastním zaměstnáním, tudíž neměli dostatek času ani zkušeností nakládat s kriminalitou města. Později tedy přenechali tuto funkci profesionálnímu městskému vojsku, které bylo placené za své služby. Často se však stávalo, že vojsko, které mělo za cíl chránit především vnitřní zájmy města se jejich povinnosti promítaly i do obrany celého státu (Slušný, 2002).

Členové městského vojska se stávali podle nutností jednou vojáky, jindy pořádkovými policisty. Pořádková činnost městské stráže patřila mezi jejich hlavní povinnosti. Avšak

zajímavostí je, že zajišťovali i protipožární ochranu města, což v dnešní době nepatří mezi hlavní úkoly policejních sborů (Slušný, 2006).

2.2.2 Vývoj policie a četnictva v Habsburské monarchii se zaměřením na město Tišnov (1526–1918)

Konec období středověku nelze určit přesným datem. Někteří historici se shodují na tom, že středověk ukončil pád Konstantinopole dobytím Turky, kteří zde nastolili novou vládu. Jiní se zase domnívají, že středověk byl ukončen například objevením Ameriky roku 1492 italským dobrodruhem Kryštofem Kolumbem. Právě těmito zásadními událostmi se středověk změnil na novou etapu – novověk.

V této kapitole bych se však přesunula do období habsburské monarchie, které bylo později v 19. století změněno na Rakousko-Uhersko. Éra vlády Rakouska-Uherska má velký vliv na vývoj policie v českých zemích. A to z důvodu, že rod Habsburků usilovně vládl i české koruně, a to až do roku 1918, kdy se Rakousko-Uhersko rozpadlo.

Období 16. a 17. století je charakterizováno všeobecně špatnou úrovní VB. Jedním z hlavních důvodů byly neustálé válečné konflikty, které šlechtické rody mezi sebou vedly. Na tom se shodují i ostatní autoři (Macek, Uhlíř, 1997).

Podle Slušného (2006) byl pojem policie v Rakousku, a i v Německu dlouhodobě chápán jako tzv. dobrá městská správa. Mezi klíčové úkoly městské správy patřily například noční hlídky, zajišťování veřejného pořádku a klidu, vyšetřování trestných činů či pronásledování pachatelů. Velitelem MP často býval tzv. rychtář. Tato funkce vznikla již ve středověku a v Habsburské monarchii přetrvávala do konce 16. století. Funkce rychtáře se uplatnila zejména na malých městech. Rychtář stál v čele městského soudu a z této pozice řídil MP neboli stráž městského soudu.

Jak jsem již zmínila, funkce rychtáře v Habsburské monarchii byla uplatňována zvláště na malých městech. Tudíž i ve městě Tišnově vládli v této době panovníci a město střežili úředníci. Ve městě Tišnově se o pořádek a bezpečnost města staral rychtář. Ten měl mimo jiné také za úkol například výslech zločinců a zasílání jejich záznamů hrdelnímu soudu, který sídlil v Brně, a ten následně vynášel rozsudek (Město Tišnov, 1735).

V případě, že se občan provinil, byl za to patřičně potrestán. O formě trestu rozhodovala městská brněnská rada, jako nadřízený orgán. Své rozhodnutí o formě potrestání posílala hrdelnímu soudu, který vynášel rozsudek. Později tuto funkci vynášení rozsudků převzal Okresní soud v Tišnově, který byl však zřízen až v roce 1849 (Město Tišnov, 1849).

Za prostředky, které byly využívány ve městě Tišnově k výkonu hrdelního práva můžeme považovat pranýř, stínadlo a šibenice. Šibenice plnila svou popravčí funkci od konce 16. století až do roku 1754. Její pozůstatky jsou umístěné na kopci zvaném Klucanina, který se nachází kousek od centra města Tišnova (Unger, 2014).

Každý občan ve městě měl povinnost řídit se právem rychtářským, které sloužilo zejména k vyhláškám města. Konkrétně ve městě Tišnově se občané města řídili právem rychtářským až do konce 18. století (Město Tišnov, 1849).

V bohatších městech jako byla Vídeň či Praha byl rychtář nahrazen tzv. žoldněři. Městští žoldněři byli začátkem 15. století najímáni spíše jako pomocní strážníci, později však převzali plnou kontrolu nad svými městy (Macek, Uhlíř, 1997).

K nejvýznamnějším bezpečnostním složkám ve Vídni podle Macka a Uhlíře (1997) patří Stadtguardia a později bezpečnostní sbor zvaný Rumorwache. Stadtguardia, kterou můžeme jinak označit i jako městská garda byla založena v 1. polovině 16. století. Ze začátku měla spíše vojenský charakter. Později v 17. století se její činnost omezila na střežení hradeb, bran a noční hlídky. Městská garda se však nejevila jako dobrým bezpečnostním sborem. Měla mezi občany neustálé konflikty, proto byla několikrát reorganizována a její činnost byla roku 1741 definitivně zrušena. Na Stadtguardia navázal roku 1650 bezpečnostní sbor -Rumorwache. Je nutno dodat, že Magistrát podpořil činnost Rumorwache řadou zákonů. Byl vydán patent, který zakazoval provinut se proti strážci, tzn. že jakékoli slovní či fyzické napadení bylo ihned trestáno, většinou smrtí. Tento bezpečnostní sbor začal používat i uniformy a jako donucovací prostředky využívali šavle a hole (Slušný, 2006).

I magistrát Prahy také uvažoval o zřízení Rumorwache v pražských ulicích dle vídeňského vzoru. Zavedení tohoto bezpečnostního sboru se však nakonec nestalo skutečným (Macek, Uhlíř, 1997).

V Habsburské monarchii byly v průběhu 18. století zavedeny tři policejní reformy. K tomuto rozhodnutí došlo zejména z důvodu, že policejní složky postrádaly jednotnost a nebyly schopny zajistit dostatečný pořádek a bezpečnost na území tehdejší monarchie. Často musela vypomáhat i armáda. Velkým problémem byl nárůst obyvatelstva, včetně tuláků, cizinců a žebráků, kteří byli velkým podnětem pro růst kriminality, zejména ve velkoměstech (Slušný, 2006).

Rozsáhlé policejní změny byly učiněny až v roce 1776 s nástupem nové vládkyně Marie Terezie a jejím synem Josefem II. V roce 1776 bylo zřízeno policejní ředitelství, které mělo své sídlo v nynější rakouské metropoli (Vojáček, Macek, Uhlíř, 1998).

Nejzajímavější reforma vznikla roku 1784 za císaře Josefa II. Ten nechal pověřit hraběte Pergena, aby zreorganizoval rakouskou zemskou vládu. Jan Perggen se toho úkolu zmocnil velmi

dobře. Později začal být označován jako zakladatel jednotného policejního systému, ze kterého později vycházeli i všichni jeho nástupci (Slušný, 2006).

Macek a Uhlíř (1997) uvádí, že dle Pergenova projektu vznikla policejní ředitelství, kde v čele stál policejní ředitel. Na území tehdejších zemí Koruny České měly policejní ředitelství své sídlo v Praze, Brně a Opavě. V menších městech se uplatnily policejní komisařství neboli tzv. komisariáty.

Policejní komisařství působilo i ve městě Tišnově a Kuřimi, kde vrchním velitelem byl policejní komisař. První zmínky o policejním komisaři v Tišnově však zaznamenáváme až v roce 1862, tedy téměř na konci 19. století (Město Tišnov, 1862).

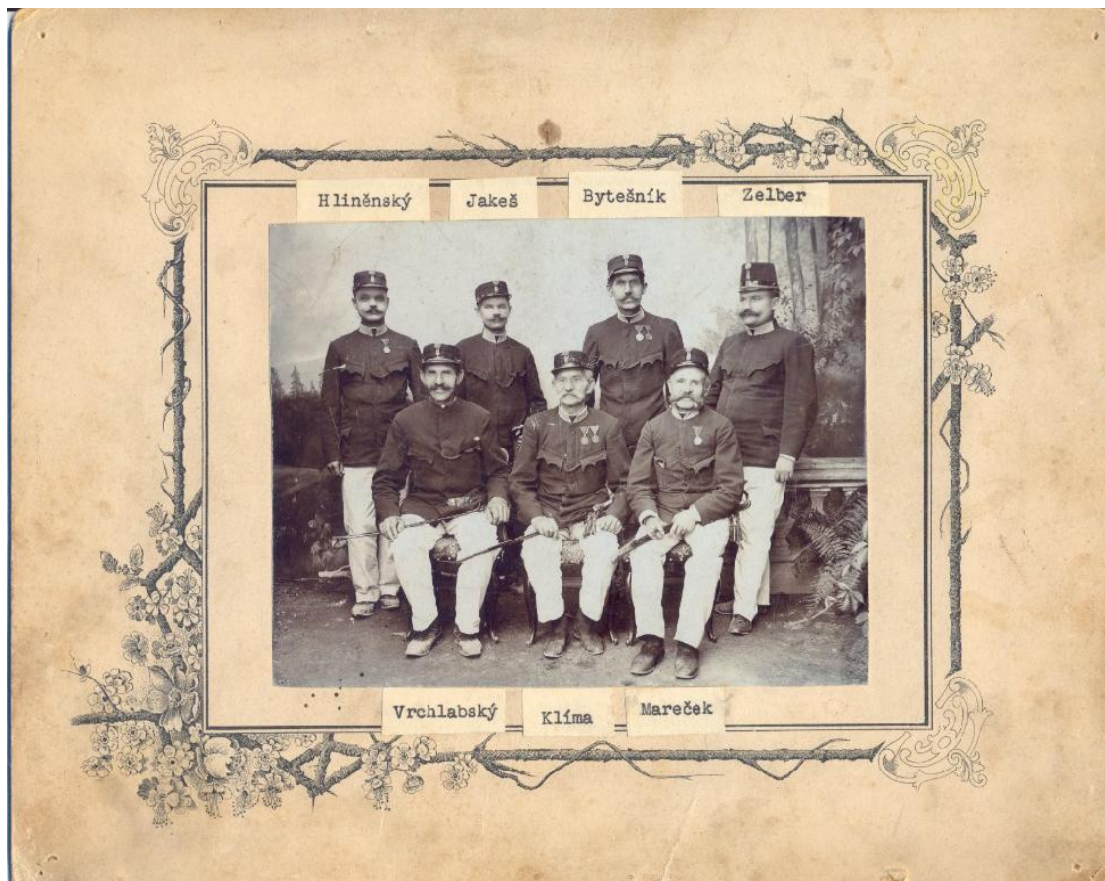
Což značí, že policie v malých centrech měla velmi pozvolný vývoj, na rozdíl od velkých měst. To je dáno zřejmě i tím, že nebylo potřeba početného policejního sboru, z důvodu absence kriminality a malého počtu obyvatel v těchto městech. Naopak ve větších městech např. v Praze či v Brně bylo již na konci 18. století najato více jak 50 mužů, kteří hlídkovali město zejména v noci. Tento krok byl nevyhnutelný, z důvodu častých krádeží, rvaček a loupeží. Ve městě Brně fungovali noční hlídači jinak řečeno ponocní jako samostatná jednotka. I ve městě Tišnově se osvědčila funkce nočních hlídačů, kteří zde působili od roku 1858. V této době již byla v Brně založena i brněnská MP, která pokrývala veškeré činnosti a úkoly včetně ponocních či strážců tržišť. Ta měla na starosti zejména hlídkování tanečních zábav, denní i noční obchůzky, zajišťování veřejného pořádku a podobně (Doležel et. al., 2013).

V roce 1864 se o bezpečnost a veřejný pořádek ve městě Tišnově, a i v okolních městech staraly dva městské odbory. Ty byly rozděleny na odbor zajišťující náležitosti vnitřní policie a odbor starající se o polní policii. Odbor vnitřní policie zajišťoval především bezpečnost osob, majetku a veřejného pořádku v Tišnově. Mimo jiné však zajišťoval i dohled na trzích a zábavách, dohlížel nad cizinci a povoloval stavby. Šéf odboru vnitřní policie vykonával dohled nad místním vězením, které bylo umístěno ve sklepeních pod radnicí města. Toto vězení však fungovalo spíše jen jako přechodné, a to z důvodu, že zde nebylo dostatek vězeňské stráže, která by mohla zajišťovat nepřetržitý dohled nad odsouzenými lidmi. V tomto případě byli vězni následně převáženi do nedaleko vzdáleného města Brna. Druhý odbor pro polní policii zajišťoval kontrolu a údržbu obecních pozemků, cest a silnic a organizoval obecní stavby (Státní okresní archiv Brno-venkov, 1861-1867).

Koncem 80. let 19. století dohlíželo na veřejný pořádek ve městě Tišnově sedm obecních strážníků, kteří však neměli vlastní policejní služebnu a často byli odkázáni na podporu četnictva, které v té době také působilo ve městě Tišnově (SOKA Brno-venkov, 1861-1867).

Obrázek 2 zobrazuje fotografii dochovanou z konce 19. století, konkrétně z roku 1899. Na fotografii se nachází sedm obecních strážníků, kteří v této době zajišťovali bezpečnost a veřejný

pořádek města. Velmi často spolupracovali i s místním četnickým bezpečnostním sborem. Jejich uniformy se výrazně nelišily od krojů četnictva. Obecní strážníky však platilo město, tudíž i jejich vybavení a stejnokroje. Záleželo tedy na finanční situaci města narozdíl od četnictva, které financovalo stát.

Obrázek 2 Sedm obecních strážníků působících ve městě Tišnově v roce 1899 (Sbirkový fond Podhoráckého muzea, 1899)

Závěrem této kapitoly bych se vrátila o pár let dříve, kdy na našem území vznikl další významný bezpečnostní sbor – četnictvo. Tento sbor byl spíše vojenského charakteru a jeho založení bylo nevyhnutelné. Četnictvo sloužilo spíše na malých městech a vesnicích, kde se na bezpečnost a pořádek dříve až tolik nehledělo.

Na začátku 19. století již existovaly dva četnické sbory. Prvním z nich bylo francouzské četnictvo založené císařem Napoleonem Bonaparte a saské četnictvo založené hrabětem Einsiedelem. Na založení vojensky organizovaného strážního sboru na území celé monarchie nikoliv jen Čech měl velké zásluhy ministr vnitra Alexander Bach. Ten v roce 1849 podal vlastní návrh na založení četnictva. Na základě tohoto návrhu císař František Josef I. souhlasil a četnictvo se stalo oficiálním bezpečnostním sborem. Ministr vnitra Bach pověřil se zřízením četnické

organizace Johana von Kempena, který založil 16 četnických pluků po celé monarchii. Tři pluky náležely českému území, z toho konkrétně pro Brno byl vybudován pluk č. 3 (Galaš, 2019).

V Tišnově byla zřízena 1. četnická stanice roku 1849 (Památník četnické stanice, 1918)

2.2.3 Vývoj policie a četnictva v Československu se zaměřením na město Tišnov (1918–1939)

Ještě, než se začnu věnovat období po roce 1918, je důležité zmínit i první světovou válku, která skončila krátce po založení ČSR.

V roce 1914 vypukla první světová válka, ve které zahráli velkou roli i příslušníci policejních a četnických sborů. Z počátku nebylo jisté, zda se policie a četnictvo zapojí do války. To se však brzy rychle změnilo. Krátce po zahájení první světové války byla vyhlášena částečná mobilizace, která se týkala i českého území, které v té době stále spadalo pod Habsburskou monarchii (Macek, Uhlíř, 1999).

Mobilizace se pochopitelně týkala i města Tišnova. V letech 1914 strážili město Tišnov pouze dva strážníci. Ti byli spolu s ostatními strážníky z okolních měst a vesnic odveleni k tzv. polnímu četnictvu (Doležel et. al., 2013).

Dle Galaše (2019) mělo polní četnictvo za úkol vypomáhat zejména důstojníkům generálního štábu, například při hledání a zajišťování ubytování či vykonávání různých asistencí kurýrní a eskortní služby. Později se však zapojili i samotní četníci do boje s nepřítelem.

Město Tišnov spolu s okolím však nemohlo zůstat bez úplné absence strážníků, zejména z důvodu rozvoje kriminality během války, a především po válce. Proto byli do funkce povoláni dva noví strážníci, kteří z důvodu zdravotních problémů nemohli být naverbováni do války (Město Tišnov, 1914).

První světová válka byla ukončena 11. listopadu v roce 1918. Československá republika vznikla již 28. října téhož roku. Lze tedy říci, že ČSR vzniklo za velmi složité situace, zejména z důvodů ekonomických a politických (Pochylý, Půrová, 2010).

Československo se však ihned snažilo zapojit do navázání mezinárodních vztahů s ostatními velmocemi, které uznaly jeho existenci (Prokš, 2022).

Se vznikem ČSR byl vydán tzv. recepční zákon. Tento zákon byl přebrán z dosavadního Rakouského právního řádu, tedy i spolu s postavením bezpečnostních složek. Bezpečnostní složky, a i jiné orgány se však musely podřídit novému státu, jinak řečeno národnímu výboru. Bezpečnostní složky neprošly žádnými velkými změnami. Jejich hlavním úkolem byla stále ochrana státu a občanů v něm žijících (Macek, Uhlíř, 1999).

V nové svobodné republice se bezpečnostní sbory dělily na dvě velké skupiny. První skupina představovala četnictvo v terénu. Jednalo se o jediný skutečně fungující organizovaný a disciplinovaný sbor, se kterým se Státní policie nemohla srovnávat. Četnictvo bylo od roku 1918 podřízeno MV (Galaš, 2019).

Druhá skupinu představovala Státní policie, která fungovala pouze ve statutárních městech. Policejní ředitelství Státní policie měly sídlo pouze v Praze a v Brně. Dále byly založeny i čtyři policejní komisařství, které spadaly pod orgán Policejního ředitelství. Narozdíl od samotného četnictva, které zajišťovalo bezpečnost téměř po celém území Československa. Policejní sbory se ve 20. letech 20. století dělily na dvě podskupiny – Sbor uniformované stráže bezpečnosti a Sbor neuniformované stráže bezpečnosti. Oba tyto sbory podléhaly MV (Macek, Uhlíř, 1999).

Sbor uniformované stráže bezpečnosti vykonával správní a pořádkovou službu a byl postaven na uplatňování přímé velitelské pravomoci. Uniformovaný policejní sbor měl sídlo pouze v Praze. Oproti tomu SNSB plnil úkoly zejména kriminální policie (Spurný, 2013).

Speciálním sborem, který patřil ke Státní policii byla tzv. komunální neboli MP. Komunální policie působila pouze v pár větších městech na území Československa. Mimo zákony se často řídila i místními poměry a obecními vyhláškami. Městská policie netrvala dlouho. V pozdějších letech došlo k jejímu zestátnění (Spurný, 2013).

Jak již bylo zmíněno členové četnických sborů působili téměř po celém území ČSR. V dobách První republiky se jednalo o sbor, který disponoval nejvíce příslušníky četnických sborů.

Četnictvo vybudovalo ihned po založení nového státu dvě zemská velitelství. Pro Čechy v Praze a pro Moravu a Slezsko v Brně. Zemskému velitelství v Brně bylo podřízeno 16 oddělení. Pro Slovensko a Podkarpatskou Rus bylo velitelství zřízeno o něco později (Galaš, 2019).

Jedním z šestnácti podřízených oddělení bylo i 12. oddělení, které náleželo městu Tišnovu. V Tišnově se nacházelo Okresní četnické velitelství, v jehož čele stál Okresní četnický velitel, který velel členům četnických stanic ve své okresní působnosti. Oddělení Četnické stanice bylo nejzákladnějším článkem četnické organizace. OČV v Tišnově mělo ve své působnosti 10 četnických stanic, které se nacházely v okolí města Tišnova. Nejbližší stanice, se kterými město Tišnov často spolupracovalo byly stanice ve městě Kuřimi a Lomnici. Pod OČV se sídlem v Tišnově spadalo celkem 95 strážníků. V samotném Brně působilo 31 četnických stanic a dohromady zde strážilo 143 mužů. Mimo četnictva však v Brně působila i Státní policie, která však udržovala veřejný pořádek a chránila občany pouze města Brna a jeho nejbližšího okolí, nikoliv Tišnov (Doležel et. al., 2013).

V menších městech jako byl Tišnov či Kuřim vykonávalo službu četnictvo, bylo to zejména z důvodu, že v těchto městech se nenacházel státní policejní úřad ani jeho expozitura a nebyla zde zřízena komunální neboli obecní policie (Sokol, 2023).

Cílem četnictva v Tišnově bylo stejně tak jako Státní policie v Brně či v Praze především ochrana osob, majetku, zachovávání veřejného pořádku a péče o zachování obecních silnic, cest, mostů apod. Ve městě Tišnově se od roku 1924 nacházela i budova soudu, pošta, telegraf, telefon i železnice. Všechny tyto prostředky byly využívány OČV v Tišnově. Bohužel Tišnov nedisponoval věznicí, z toho důvodu byli odsouzení lidé eskortováni do města Brna, kde si je většinou převzalo četnictvo sloužící pod městem Brnem (Dlouhý, 2022).

Četnická stanice ve městě Tišnově byla od roku 1849 umístěná hned na několika dalších místech v Tišnově. Jejím posledním přemístěním bylo roku 1945, kde příslušníci četnického sboru působili až do konce jejich funkce (MZA, 1918-1948)

V Tišnově byla od roku 1935 zřízena i pátrací četnická stanice, kterým se lidově říkalo „pátračky“. Četnická pátrací stanice fungovala jako samostatný útvar, který měl povinnost spolupracovat s orgány místní četnické stanice v Tišnově. Výkon pátrací služby byl však řízen orgány ústředního pátracího oddělení, které mělo sídlo v Praze (Macek, Uhlíř, 1999).

Četnická pátrací stanice spolu s místními četnickými stanicemi v Tišnově měly v rámci své činnosti za úkol vykonávat hlídkovou službu, a to buď s pomocí motorového kola nebo pěšky. Tuto službu vykonávali četníci pouze ve svém stanoveném obvodu, který byl určen plánkem s přesně vyznačenými body, ve kterém měl být tento obvod alespoň jednou zkontrolován pořádkovou službou (SOKA, 1918-1939).

2.2.4 Vývoj policie a četnictva v období Protektorátu se zaměřením na město Tišnov (1939–1945)

Jednou z hlavních příčin rozpadu demokratické ČSR a vzniku Protektorátu Čechy a Morava byl nástup Adolfa Hitlera k moci spolu se členy Národně socialistické strany, která vyhrála v roce 1933 v tehdejší Německu volby. Hitler ihned po svém nástupu k moci začal nastolovat nová pravidla. Tyto pravidla se týkaly i našeho státu. V roce 1938 podepsali zástupci západních velmocí Mnichovskou dohodu, kde se dohodli na odtržení pohraničních území Československa a jejich následné připojení k Německu. Západní země se domnívali, že tímto aktem udělají mezi sebou a Německem mír. Po Mnichovské dohodě od září 1938 až do obsazení Československa německou armádou v březnu 1939 náš stát dostal název tzv. Druhá republika oficiálně Česko-slovenská republika, která trvala pouze pár měsíců. V tomto krátkém období se téměř žádné změny ve fungování státu nekonaly. (Pochylý, Půrová, 2010).

Státní policie, armáda, četnictvo a v některých městech i obecní policie stále existovaly a plnily povinnosti podle dosavadních zákonů a vyhlášek, které platily v období První republiky. To vše se však brzy změnilo. Se vstupem německé armády na české území v roce 1939 a jejím následným obsazením vznikl již zmiňovaný Protektorát Čechy a Morava. Slovensko se od našeho území odtrhlo a začalo ihned spolupracovat s Německem (Macek, Uhlíř, 2001).

S novým vládním systémem přišla řada velkých změn, jak v oblasti politické, tak i bezpečnostní. Jednou z hlavních politických změn, která se týkala i města Tišnova bylo zastavení činnosti komunistické strany. Z tohoto důvodu bylo několik komunistů zbaveno mandátů v tišnovském obecním zastupitelstvu. Tato velmi silná strana byla nahrazena dvěma novými stranami, které vyhovovaly nacistickému režimu (SOkA, Brno-venkov, 1939-1943).

Po vzniku protektorátu v roce 1939 převzaly německé říšské orgány bývalé bezpečnostní složky ČSR. Tyto složky neprošly zásadními reformami. V nynějším režimu plnily stále úlohu o zachování bezpečnosti a veřejného pořádku četnictvo, státní a obecní policie. (Macek, Uhlíř, 2001).

Zejména četnictvo bylo německými bezpečnostními orgány považováno za velmi vycvičený a organizovaný strážní bezpečnostní sbor. Avšak bývalí legionáři, kteří byli příslušníky policie a četnictva byli považováni německými říšskými orgány za velkou hrozbu. Němci se totiž domnívali, že legionáři byli spjati se svobodou a demokracií bývalé První republiky (Spurný, 2013).

Ve městě Tišnově žilo také pár bývalých legionářů, a někteří z nich dokonce sloužili i u obecní policie a četnictva. Všichni bývalí legionáři pobývající na území protektorátu byli zbaveni veškerých výhod, včetně zákazu nošení uniforem a vyznamenání. V Tišnově dokonce museli legionáři odevzdat svou výstroj a výzbroj Podhoráckému muzeu v Předklášteří (Doležel et al., 2013).

Zásadní změny v reorganizaci policejních složek přišly až v roce 1942, kdy všechny tyto sbory byly sloučeny do jednoho celostátně působícího sboru, který byl označován jako tzv. protektorátní policie. Protektorátní policie se opět členila na dvě velké bezpečnostní složky, a to na policii uniformovanou a neuniformovanou. Obě tyto složky byly podřízeny Ministerstvu vnitra (Spurný, 2013).

Macek, Uhlíř (2001) definují uniformovanou policii jako ozbrojenou a vojensky organizovanou složku, určenou pro výkon policejní služby u politických a vládních úřadů. Do uniformované policie spadaly příslušníci četnického sboru, uniformovaná vládní policie, uniformovaná obecní výkonná policie a mimo jiné i hasičstvo z povolání. Velitelství vládní policie bylo zřízeno pouze v několika větších městech na území protektorátu. Avšak Brno mezi ně

nepatřilo. Mezi hlavní povinnosti uniformované policie bylo opět zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku.

Druhým sborem spadající do působnosti protektorátní policie byla neuniformovaná neboli kriminální policie. Ta se starala například o vyhledávání zločinců, zajišťování místa činu, zajišťování a nalézání stop. V tehdejší protektorátu existovaly dvě kriminální ředitelství. Pro Čechy v Praze a pro Moravu v Brně. Podútvarem obou ředitelství byly tzv. kriminální oddělení, které však opět byly zřízené jen v několika větších městech na území protektorátu. Na výkon kriminální služby se podílely mimo jiné i ČPS (Spurný, 2013). V tomto období je důležité zmínit i dva německé sbory, které měly veliký vliv v Protektorátu Čechy a Morava, a tudíž i ve městě Tišnově.

První z nich byla tzv. Bezpečnostní služba SS, ta fungovala jako kontrarozvědka a jejím zakladatelem byl říšský vůdce Adolf Hitler. Hlavní povinností členů SS bylo hledání a následné shromažďování všech zajímavých informací o osobách, které se vládě jevily jako odpůrci nacionálně socialistického hnutí nebo velezrádci. Druhým sborem byla Tajná státní policie, zkráceně Gestapo. Jediným cílem Gestapa bylo pátrání a zatýkání lidí, kteří jakýmkoliv způsobem nevyhovovali státu (Macek, Uhlíř, 2001).

Mnohdy se příslušníci Tajné státní policie chovali k lidem hrubě a nehumánně. V Tišnově stejně jako v ostatních městech docházelo k zatýkání a vyslýchání často nevinných občanů. Nejčastěji se jednalo o zatýkání členů skupin protinacistického odboje ještě před vypuknutím války. Mezi tyto skupiny, které měly hlavní základnu v Tišnově se řadí například Akce sokol, Sokolská župa Pernštejnská, skupina LEZE a Obrana národa. Všichni členové těchto skupin měly jediný cíl – zastavit jednání vůdce německé říše. Zmíněné organizace se většinou dělily na dvě složky, propagační a technickou. Propagační složka působila na obyvatelstvo s cílem dodání naděje na brzkou svobodu. Naopak technická shromažďovala zbraně a ukrývala je v okolí města Tišnova (Doležel et. al., 2013).

Franěk (1968) uvádí, že v případě zatčení některého člena z uvedených organizací byl zpravidla ihned poslán do vězení gestapa, které mělo sídlo na brněnském Špilberku. Členové Tajné státní policie s vězni zacházeli velmi surově. Mučení a týrání vězňů zde bylo na denním pořádku.

V Tišnově a okolních obcích bylo v době Protektorátu Čechy a Morava jediným fungujícím bezpečnostním sborem četnictvo. To však se změnou státní moci a rozšiřujícího se válečného konfliktu bylo nuceně zapojováno do plnění dalších úkolů ze strany německé Říšské moci. Protektorátní četnictvo bylo nuceno spolupracovat se státní policií a gestapem. Mimo hlídkování, obchůzek a udržování pořádku mělo četnictvo v Tišnově za úkol i například řešení oznámení o protistátní činnosti či pátrání a zatýkání nepřátel říše. V tomto období však četníci

velmi často dávali najevo svůj laxní přístup ke své práci. Avšak ve městě Tišnově tomu bylo jinak. Právě velitel četnické stanice v Tišnově byl velmi aktivním nacistou i spolu s několika dalšími příslušníky četnictva. Právě oni spolupracovali s Třetí říší. Avšak v očích tišnovských občanů ztratili četníci svou dobrou pověst. Mimo četnictva se v Tišnově pohybovali i tajní agenti a udavači, kteří se snažili najít jakékoliv důležité informace o každém občanovi žijící ve městě nebo jeho okolí, který by nevyhovoval státní moci. Získané informace pak ihned posílali do Brna, kde měla sídlo německá tajná státní a kriminální policie (Doležel, et. al., 2013).

V důsledku zavedení i rasových zákonů nacistickým Německem bylo z Tišnova odvedeno 22 místních Židů. Ti dále pokračovali přes sběrné středisko v Brně do Terezína a odtud do vyhlazovacích táborů na území Polska. Od roku 1939 do roku 1945 sídlilo v Tišnově OČV. To mělo pod sebou dalších 10 četnických stanic, které působili v okolních obcích a spolupracovali s Tišnovem. ČPS byla v době protektorátu v Tišnově zrušena a působila pouze ve městě Brně (Doležel et al., 2013).

V době 2. světové války mělo OČV mimo zajišťování bezpečného klidu a pořádku v Tišnově a jeho okolí, také vojenské náležitosti. Ty se týkaly zejména vytvořeného plánu letecké ochrany před útokem nepřítele. V případě útoku byla každá četnická stanice vybavena například plynovými maskami, zařízení na zatemnění a telefon, u kterého vždy nepřetržitě seděl jeden četník a čekal na spojení (Macek, Uhlíř, 2001).

2.2.5 Vývoj policie v období komunismu se zaměřením na město Tišnov (1945–1989)

Počátkem dubna 1945 začaly ruské jednotky osvobozovat Moravu. Dne 25. dubna 1945 nastalo bombardování Sovětským vojskem. Ruské letectvo shazovalo bomby na celé území Československa. Bomby se dotkly i města Brna a jeho nejbližšího okolí. Obyvatelstvo Tišnova se skrývalo v okolí města, nejčastěji v lesích, jeskyních tišnovského kopce Květnice i v okolních vesnicích. Německá policie však zahájila proti-palbu kulomety. V důsledku bombardování zemřelo 22 tišnovských obyvatel a mnoho objektů bylo poškozeno či rovnou zničeno (Město Tišnov, 1945).

Druhá světová válka v Evropě skončila 8. května 1945 kapitulací Německa. Velkou zásluhu na osvobození protektorátního Československa měla tzv. Dělnicko-rolnická Rudá armáda, která byla později v roce 1946 přejmenována na Sovětskou armádu (Bellamy, 2011).

Obyvatelé Tišnova a nejbližšího okolí byli koncem dubna informováni o kapitulaci Německa. Díky této pozitivní zprávě začali na svých domech vyvěšovat vlajky Československa a pořádkovou službu ve městě již převzali hlídky Národní stráže. Avšak Němečtí vojáci oznámení o kapitulaci jejich země nebrali za závazné. Začali střílet po domech s vyvěšenými vlajkami a

stejně tak i po příslušnících Národní stráže. Až 9. května 1945 začali do města Tišnova přijíždět první vojáci Rudé armády a občané je s nadšením vítali. (Doležel et al., 2013).

Město Tišnov po konci války utrpělo velké ztráty zejména na majetku. Tišnov stejně jako okolní města a vesnice byly několikrát bombardovány a ani Tišnov se nevyhnul náletům, konkrétně 25. 4. 1945. Na obrázku 3 jde zřetelně vidět, jak jedna z náletových bomb zasáhla Brněnskou ulici ve městě Tišnově a poškodila několik budov.

Obrázek 3 Brněnská ulice po náletu na Tišnov (Babák, 1945)

Po osvobození Československa v roce 1945 došlo k velké reorganizaci bezpečnostních složek na našem území. Jednou z hlavních změn bylo vytvoření jednotné struktury pořádkového sboru, který nesl název Sbor národní bezpečnosti. Došlo tedy k tomu, že termíny policista a četník byly již minulostí, a dokonce bylo v tomto vládním režimu zakázáno tak označovat příslušníka Národního bezpečnostního sboru. Ačkoliv bylo zřejmé, že celý sovětský bezpečnostní systém byl postaven na četnických principech (Macek, Uhlíř, 2011).

V Tišnově byl zaveden Národní výbor, který první týdny existence nového státu Československého řešil nejnaléhavější problémy, které se týkaly i okolních obcí Tišnova. Jedním z velmi vážných problémů bylo udržení ochrany občanů města Tišnova a jeho okolí před ustupujícími německými jednotkami. Národní výbor měl k dispozici nově zřízenou dvaceti členou jednotku Národní stráže. Jejímž hlavním úkolem byla ochrana města, okolních obcí a obyvatel v nich žijících. Národní stráž kromě ochrany bezpečnosti, zajišťovala i doprovod válečných zajatců a shromažďovala tišnovské Němce a fašisty (Město Tišnov, 1945).

Pod velitele Národní stráže v Tišnově spadala i tzv. Pomocná služba mládeže. Tato skupina byla složená zejména z předválečných skautů ve věku zhruba šestnácti let. Tito chlapci měli na starosti podávání důležitých informací o aktuální situaci v jednotlivých částech okresu. Národní stráž spolu s Pomocnou službou mládeže byla v Tišnově po roce 1945 zrušena a nahrazena příslušníky Státního bezpečnostního sboru. Sbor následně převzal bezpečnostní kontrolu nad městem a okolními obcemi (Doležel et al., 2013).

Po únorových událostech v roce 1948 se v ČSR moci ujal Sovětský svaz a nastolil zde novou vládu, díky níž přišly i značné změny v organizaci Státní bezpečnosti. Měnila se zejména ministerstva, která ji spravovala. Od tohoto roku se však struktura StB dělila na tři základní útvary – operativní, vyšetřovací a pomocné útvary. Do pomocných útvarů spadal především útvar sledování a zatýkání a útvar operativní techniky. Nicméně stále zde byl ustanoven jednotný SNB (Kaplan, 2021).

Činnost a úkoly SNB byly podřízeny Ministerstvu vnitra a krajským a okresním Národním výborům. SNB se řídila několika posláním, které se snažila naplňovat téměř od začátku nástupu komunistické moci až do jejího konce. Trvalým a neměnným posláním SNB byla ochrana komunistické vlády. Dále i ochrana ústavních činitelů či pravidelná cenzura před západními zeměmi. Bezpečnostní systém SNB v ČSR a později v ČSSR byl postaven na čtyřech klíčových zákonech. První zákon byl z roku 1948, díky němuž byl charakterizován SNB (Macek, Uhlíř, 2011).

Většina obyvatel žijících ve městě Tišnově a okolí nezaujala kladný postoj k nastolení nové socialistické vlády. Chod města měl na starosti MNV spolu s KSČ. O pořádek a bezpečnost města se starala Národní bezpečnost. V menších městech jako byl Tišnov nebo Kuřim působili příslušníci SNB na okresních velitelstvích, což byl základní článek celé struktury SNB. Okresní velitelství byly poté podřízeny Oblastnímu velitelství, které mělo na starosti Brno-venkov. Nejvyšším článkem ve struktuře SNB bylo Hlavní a hned poté Zemské velitelství, které sídlilo pouze v Praze a v Brně (Doležel et. al., 2013).

Již na konci 40. a začátkem 50. let se stalo mnoho obyvatel zejména mladých lidí odpůrci komunistického režimu. Vznikaly protistátní skupiny, které se podílely především na vylepování protitotalitních plakátů či přepadávání komunistických funkcionářů na Tišnovsku a podobně. Jednou z nejznámějších odbojových skupin na Tišnovsku, se kterou měli místní příslušníci SNB velký problém byla skupina Jánošík. Většina členů této skupiny byla přímo z města Tišnova. Členové skupiny Jánošík se snažili skrývat před státními orgány. Avšak většinu z nich se podařilo pracovníkům SNB odhalit a zatknout (SOkA Brno-venkov, 1945-1989).

Velké změny v organizaci SNB nastaly až se třetím zákonem z roku 1965, který byl schválen, v již rozvíjející se Československé socialistické republice, která zde fungovala od roku 1960–1990, tedy téměř do konce komunistického režimu. Jednou ze zásadních změn bylo

rozdělení stávajícího jednotného Sboru národní bezpečnosti. Ten se dělil na složku StB a VB (Bedřich, 1999).

Státní bezpečnost byla označována jako politická či tajná policie. Jednalo se o neuniformovanou složku, která spolupracovala i s kriminální policií. Téměř jediným úkolem této složky Státní národní bezpečnosti bylo detekovat, zatýkat, vyšetřovat a případně i zbavovat se odpůrců komunistického režimu. Státní bezpečnost byla většinou v působnosti krajů a okresů (Bedřich, 1999).

Složka VB byla na rozdíl od StB uniformovaným sborem ČSSR. VB většinou působila v rámci okrsků, což byly menší územní celky, kterými byly rozdělené okresy. V JmK působilo 13 obvodních oddělení VB, z nichž jedno bylo zřízeno i pro město Tišnov. Na rozdíl od menších měst, kde se nacházely OO VB, na kterých sloužilo pouze malý počet strážníků, tak pro Brno-město bylo zřízeno oddělení Ministerstva spravedlnosti VB, které bylo dále podřízeno Správě vyšetřování VB. (Macek, Uhlíř, 2011).

Od roku 1960 bylo v Tišnově zřízeno obvodní oddělení VB, na kterém sloužila devíti členná skupina příslušníků VB. Mezi obecné úkoly VB patřily zejména předcházení trestné činnosti, odhalování trestných činů, ochrana veřejného pořádku, pátrání po pachatelích a spolupráce i s pohraniční stráží. Strážníci ve městě Tišnově však nejčastěji řešili přestupky protisocialistickému soužití, a také poškozování socialistického majetku a hospodářství. Tyto tresty měla ve městě Tišnově a jeho nejbližším okolí na starosti komise pro ochranu veřejného pořádku, jejímž nadřazeným orgánem byl MNV v Tišnově. Ve většině případů byly komisí ukládány peněžité tresty, které měly proti občanům Tišnova a jeho okolí především výchovný charakter. Od roku 1961 byl ve městě Tišnově zřízen Městský lidový soud. Ten ve spolupráci s místním oddělením VB a komisí pro ochranu veřejného pořádku se zabýval většinou proviněními. Provinění byla trestána napomenutím nebo veřejnou důtkou. V Tišnově se však za období 1965-1968 objevilo nejvíce trestných činů, které byly nejčastěji páčány na členech Socialistické strany (Město Tišnov, 1960-1969).

Trestné činy, které občané města Tišnova, a i jiných měst páčali na příslušnících KSČ vyvrcholily v roce 1967. Tímto rokem se vystupňovalo společenské napětí, které bylo příčinou celkové nespokojenosti obyvatel v ČSSR s vedoucí rolí KSČ.

Doležel et al. (2013, s. 490) ve své knize popisuje, že: „příznivý společensko-politický vývoj byl násilně ukončen invazí vojsk pěti států Varšavské smlouvy 21. srpna 1968.“ Tento den se stal pro občany ČSSR velkou změnou. V mnoha městech zavládl velký chaos a zmatek. Konkrétně ve městě Tišnově vypukla nákupní horečka. Mnoho občanů se snažilo předzásobit potravinami a spotřebním zbožím. Což naznačuje, že se připravovali na válku, která ovšem nebyla cílem vpádu vojsk na území ČSSR.

I přes tyto události, které se vyskytly za poslední rok si ve městě Tišnově a jeho nejbližšího okolí nevyžádaly zvláštních opatření v oblasti ochrany veřejného pořádku. Objevilo se pouze několik nápisů odsuzujících okupaci. Neproběhly ani žádné demonstrace či projevy násilí. Ovšem jednotky VB ve spolupráci s lidovou milicí byly neustále v pohotovosti. Konkrétně organizovaly společné hlídky, zejména v noci, a to z důvodu dopadení občanů Tišnova a okolí, kteří se angažovali v organizaci tzv. Klub 231. Jednalo se o klub politických vězňů, kteří poškozovali majetek socialistické strany (Město Tišnov, 1968-1969).

Mezi nejznámější protesty proti KSČ ve městě Tišnově, patřilo jednoznačně vyvěšení jmen politických osob, které bojovaly proti okupaci v srpnu 1968. Tento projev nenávisti vůči socialistické straně byl ihned po vyvěšení odstraněn příslušníky VB a následovalo pátrání po osobách, které měly co dočinění s tímto přestupkem (Doležel et al., 2013).

***Obrázek 4** Jména politiků podporovaných občany po okupaci Československa v srpnu 1968, které se objevila na věži kostela sv. Václava ve městě Tišnově (Wágner, 1968)*

Po roce 1974 se celková struktura SNB příliš nezměnila. poukazuje zejména na změnu některých úkolů a povinností, které měla na starosti veřejná bezpečnost působící téměř v každém městě na území tehdejší ČSSR. VB se začala více zapojovat do mezinárodní spolupráce, jejíž podstatou byla vzájemná činnost bezpečnostních sborů ostatních států socialistické strany se záměrem posílit jejich fungování a preciznost (Macek, Uhlíř, 2011).

Ve městě Tišnově i v jiných menších městech VB spolupracovala i s místními spolky, zaměřené na ochranu obyvatelstva. Jedním z nich byl tzv. Svazarm neboli svaz pro spolupráci s armádou. Spolek byl založen zejména z důvodu Studené války, která byla velkou hrozbou pro občany nejen tehdejší ČSSR ale celé Evropy. Ve spolupráci s SNB byly v Tišnově a okolních obcích pořádány přednášky na téma atomových zbraní a ochrana proti nim. VB měla tedy ve městě Tišnově i výchovný charakter (Město Tišnov, 1973-1974).

Po roce 1974 upozornila komise na ochranu veřejného pořádku spolu s OO VB na rapidní zvýšení počtu občanů trpících závislostí na alkoholu. Příslušníci OO VB se tyto osoby snažily odchyťovat, aby nenarušovaly veřejný pořádek města. Bohužel město Tišnov nemělo k dispozici záchytnou stanici. Z tohoto důvodu museli strážníci pravidelně odvážet podnapilé osoby do záchytné stanice, která sídlila až ve městě Brně. Zde si tyto osoby převzalo OO VB města Brna (Město Tišnov, 1974-1979).

V roce 1980 mělo OO VB města Tišnova na starosti dohromady 24 okolních obcí. V obvodu města Tišnova působilo 14 jednotek pomocné stráže VB. Ty byly složené z 85 členů (Město Tišnov, 1980).

Macek a Uhlíř (2011) uvádí, že PS VB byla složená z obyčejných lidí, kteří ve svém volném čase pohotovostně a zdarma vypomáhali členům VB. Pomocná stráž VB fungovala jak na venkově, tak i ve městě. Členové PS VB vykonávali službu v civilním oblečení. Byli opatřeni pouze páskou, kterou měli umístěnou na pravé či levé paži a neměli u sebe zbraň ani donucovací prostředky. Hlavním úkolem PS VB byla výpomoc při zabezpečování ochrany osob, majetku a veřejného pořádku.

2.2.6 Vývoj policie po roce 1989 do vzniku samostatné ČR se zaměřením na město Tišnov

Rok 1989 byl pro občany, tehdy již rozpadající se ČSSR, velkou změnou. V druhé polovině 80. let stoupla velká míra nespokojenosti s politickým režimem, a to zejména u mladých lidí, kteří čím dál více prahli po svobodě a demokratické republice (Marek, Marek et. al., 2005).

Vše začalo již v roce 1977 vznikem CHARTY 77, která ostře kritizovala komunistický režim. Občané ČSSR neměli téměř žádnou podporu od zahraničí, proto si obyvatelé sami vytvářeli domácí opozici, která zformovala síly i určila směry nezbytné k pádu totalitního režimu u nás (Benda, M. et al., 2005).

Podnětem pro zahájení nových změn, které vedly k vytvoření svobodné demokracie se stal zásah policejních jednotek proti studentské demonstraci v Praze dne 17. listopadu 1989. Touto demonstrací studenti výrazně přispěli k vypuknutí revoluce, s cílem svržení

komunistického režimu. Právě díky této demonstraci byla odstartována i o deset dní později generální manifestační stávka, která zasáhla celé území socialistické republiky. Představitelé komunistického režimu se však nevzdali bez boje. Již 17. listopadu 1989 bylo na demonstraci v Praze i v jiných velkých městech povoláno stovky příslušníků VB, kteří měli jediný úkol – rozpustit dav a nastolit v zemi opět pořádek. Což se jim po několika hodinách povedlo, avšak způsob, kterým strážníci VB jednali byl velmi brutální až nehumánní. Policisté vytvářeli tzv. kordóny, do kterých účastníky demonstrace naháněli a následně zbili. Mnoho studentů bylo zatčeno a odvedeno národní bezpečností (Husák, 2019).

Více jak polovina tišnovských občanů včetně obyvatel z okolních obcí se společně účastnili demonstrací proti totalitnímu režimu probíhající ve městě Brně. Ve městě Tišnově bylo 26. 11. 1989 založeno Občanské fórum a následně 27. 11. 1989 vypukla celostátní manifestační stávka, která dovedla stovky pracujících občanů ze státních podniků města Tišnova na náměstí a začali protestovat proti dosavadnímu režimu. Demonstrace však byla bez závažných opatření příslušníky OO VB rozpuštěna a ve městě byl nastolen opět pořádek (Doležel et al., 2013).

Ukázka demonstrace občanů na tišnovském náměstí je vyobrazena na obrázku 5. Na fotografii je mimo jiné zobrazeno i několik příslušníků tišnovského OO VB spolu s pracovníky záchranné služby monitorující situaci.

Obrázek 5 Shromáždění občanů na tišnovském náměstí před radnicí v den generální stávky

V roce 1990 po rozpadu ČSSR vznikla nová tzv. Česká a Slovenská Federativní Republika, která tu byla pouhé dva roky, než došlo k vzniku samostatné České a Slovenské republiky (Bárta, 2020).

Státní národní bezpečnost byla po roce 1990 reorganizována a v roce 1991 se rozpadla na několik bezpečnostních sborů, mezi nimiž vznikla i nová složka PČR. Policie ČR vznikla konkrétně 15. července 1991, tedy ještě před vznikem samostatné ČR. Název pro bezpečnostní sbor policie byl obnoven z předválečné doby, kdy pojem policie byl používán do konce druhé světové války. Část bezpečnostních složek spolu s jejich úkoly a povinnostmi byly převzaty z dosavadních českých složek SNB. PČR se v tomto roce opírala o zákon č. 283/1991 Sb., o PČR (Šteinbach, 2021).

Mimo PČR však na území ČSFR fungovaly i sbory Federálního policejního sboru a Sboru hradní stráže, které byly sloučeny se složkami SNB a Pohraniční stráž. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 283/1991 Sb. o PČR se již v tomto období dělila policie na útvary s celostátní působností a útvary s vymezenou působností. Nejvyšším nadřízeným orgánem PČR bylo v roce 1991 Policejní ředitelství ČR, které sídlilo v Praze. Do celostátní působnosti se řadily ředitelství jednotlivých služeb, jako například ředitelství pořádkové či kriminální policie. Naopak mezi útvary s územně vymezenou působností patřily správy policie jednotlivých krajů a okresní ředitelství PČR, které sídlily ve statutárních městech (Burešová, 2023).

Konkrétně ve městě Brně bylo zřízeno okresní ředitelství PČR spolu s jednotlivými obvodními odděleními PČR, které sídlily v každé části města Brna. Mimo OO PČR byly pro město Brno založeny i speciální útvary policie, jako například pohotovostní motorizované jednotky či útvary jízdní policie (Horzinková, Čechmánek, 2005).

Policie ČR nefungovala pouze ve statutárních městech a v hl. městě Praze. V rámci okresních neboli městských ředitelství policie již v roce 1991 vznikly OOP a oddělení železniční policie. Obvodní oddělení však nebyly zřízeny v každém městě.

Obvodní oddělení PČR lze krátce charakterizovat jako základní pilíř pro výkon služby příslušníků pořádkové policie. Díky těmto oddělením jsou občané měst a obcí takřka přímo v kontaktu s PČR (Policie České republiky, 2017).

Konkrétně pro Brno-venkov bylo od roku 1991 založeno 6 OO PČR, kde jedním z těchto oddělení bylo zřízeno i pro město Tišnov. Obvodní oddělení se rozdělovaly podle 4 typů, které byly dány počtem obyvatel v každém městě. Konkrétně pro město Tišnov bylo zřízeno OOP ČR III. typu s počtem od 15 do 30 policistů, a to z důvodu, že v Tišnově za rok 1991-92 bydlelo pouze okolo osmi tisíc obyvatel. (Ministerstvo vnitra ČR, 1993).

2.2.7 Vývoj Policie ČR a jednotlivých složek od vzniku samostatné České republiky až po současnost se zaměřením na město Tišnov

Po vzniku samostatné ČR dne 1.1. 1993 byl upraven i zákon o PČR. Jednalo se o zákon č. 26/1993 Sb., kterým se lehce pozměnily a doplnily některé zákony související s vnitřní ochranou veřejného pořádku a bezpečností. Po roce 1993 byla reforma policie několikrát měněna. Jejeho ustálení bylo dosaženo až v roce 2008. V tomto roce vznikl zákon č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, který nabyl účinnosti 1. ledna 2009 (Škoda, 2009).

Zákon č. 273/2008 Sb. se v historii novodobé policie podepsal jako jeden z nejrozsáhlejších zákonů o PČR. V rámci legislativních změn si získal i svou celistvost v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti. Hlavním cílem vytvoření nové reformy bylo přeměnit činnost a postavení dosavadní české policie na moderní a fungující policejní sbor. Reforma nového moderního policejního sboru měla představovat zejména lepší a fungující pracovní podmínky policistů jejichž úkolem je vyzdvihnoutí pozice respektovaného bezpečnostního sboru. Zároveň reforma usilovala o změny, které by pomohly k posílení hlídek a ochrany veřejného pořádku v ulicích měst a obcí. Lidé už policisty nebudou potkávat jen na služebnách, když přijdou něco oznámit, ale hlavně v běžném životě, kde budou působit v duchu policejního hesla pomáhat a chránit (Langer, Martinů, 2009).

Struktura a organizace PČR se výrazně nelišily od předchozího zákona z roku 1991. Jednou z velkých změn došlo v názvu Policejního ředitelství, které bylo přejmenováno na Policejní prezidium ČR. Postupně od roku 1993 až do současnosti přibývalo čím dál více složek a útvarů spadající do působnosti PČR (Škoda, 2009).

Následující podkapitola je vymezená pro velmi stručné popsání vývoje jednotlivých složek PČR, které působí na našem území od roku 1993 až po současnost.

2.2.8 Stručný vývoj jednotlivých složek PČR od vzniku ČR po současnost

Vývoj jednotlivých útvarů a složek PČR na našem území neměl samozřejmě jednotný posun. Každá konkrétní složka policie se vyvíjela postupně. Některé jsou zde již od prvopočátku založení bezpečnostních sborů, a některé přišly až po vzniku ČR.

Jednou z nejrozšířenějších a nejstarších složek PČR je SPP. Ta si spolu s kriminální policií prošla historicky nejvíce reformami. Od roku 2009 byly do činností pořádkové policie zařazeny i útvary pořádkových, zásahových a pohotovostních jednotek, které působí zejména v rámci krajských ředitelství PČR (Macek, 2008).

Dalšími útvary, které lze zařadit mezi SPP jsou i poříční oddělení a policejní potápěči. Tahle složka však působí pouze na významných vodních cestách. U nás pracuje jen málo desítek

policejních potápěčů, kteří se zapojují i do práce v zahraničí. Poslední významnou složkou spadající do činností pořádkových policistů je tzv. obor služební kynologie a hipologie. Ta zde funguje od roku 2008. Mezi služby velmi blízké pořádkové policii lze zařadit i Službu rychlého nasazení. Ta se označuje jako jedna z nejmladších složek PČR, která zde vznikla teprve v 90. letech 20. století. Od roku 1994 získala název URNA. URNA provádí zákroky u těch nejzávažnějších zločinů jak na území ČR, tak i v zahraničí, například terorismus. (Policie České republiky, 2017).

Jednou z dalších složek, která si prošla dlouhým vývojem a několika reorganizacemi je tzv. Služba kriminální policie a vyšetřování. Ta se spolu s pořádkovou policií řadí k těm nejstarším, které stály u zrodu policejních sborů. Nicméně do roku 2002 se tato složka rozdělovala na kriminální a vyšetřovací složky. Od roku 2002 došlo k jejich sloučení. Kriminalisticko-technická služba byla po celou dobu její existence spíše podsložkou Služby kriminální policie a vyšetřování. Od roku 2009 se však oficiálně stala samostatným článkem. Služba kriminalisticko-technická a znalecká je podřízena Kriminalistickému ústavu Praha zasahující na celém území ČR. V rámci krajů je spolu s SKPV součástí odboru kriminalistické techniky a expertízy, které spolupracují s krajským ředitelstvím jednotlivých krajů ČR (Vokuš, 2010).

Služba dopravní policie je poměrně mladou složkou, která vznikla rozmachem automobilů na území tehdejší ČSR. Základním článkem dopravní policie je dopravní inspektorát, který se od roku 2009 stal součástí krajských ředitelství jako součást ÚO. Dopravní policie je zřizována v rámci jednotlivých okresů (Šteinbach, 2021).

Mezi další významné složky, které si prošly dlouhým historickým vývojem patří i ochranná služba, která dříve nesla název Služba ochrany ústavních činitelů. Od roku 2002 byla tato složka rozdělena na dva útvary, a to na Útvar pro ochranu ústavních činitelů a Útvar pro ochranu prezidenta ČR. Služba se již dále neměnila, až v roce 2016 byly pozměněny názvy obou útvarů, ale činnost a úkoly zůstaly beze změn. Roku 1994 byl zřízen celostátní útvar letecké služby, který spadal pod MV. Avšak již v roce 1999 činnost Letecké služby převzalo Ministerstvo obrany, tedy Armáda ČR (Herzán, 2015).

Služba cizinecké a pohraniční policie se do roku 1993 vyvíjely samostatně, a to zejména z důvodu, že každá složka měla své specifické úkoly a povinnosti. Od roku 1993 do roku 2007 byly však obě složky sloučeny do jedné. Konkrétně 21. prosince v roce 2007 Česká republika vstoupila do Schengenského prostoru, což znamenalo ukončení stálé ostrahy státních hranic. Díky čemuž zanikla i složka pohraniční policie (Machotková, 2005-2022).

Další složkou, která zanikla v roce 2009 byla Železniční policie, která fungovala stejně jako například vyšetřovací služba v rámci ÚO. Její činnost a úkoly převzala pořádková policie. Poslední dvě složky PČR, které fungují dodnes jsou tzv. Správní a Pyrotechnická služba. Avšak

pyrotechnická služba funguje teprve od roku 2009 jako samostatný útvar, dříve patřil pod Službu pořádkové policie. Má i vlastní územní pracoviště, které ovšem fungují jen v některých statutárních městech ČR, z nichž jedno je i v Brně. Pojem Správní služba či Služba správních činností je zastaralým názvem Služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, který nese od roku 2009 (Šteinbach, 2021).

2.3 Současná organizace a řízení Policie České republiky

Organizační struktura policejních sborů se v každém státě liší, což může být dáno zejména neustálou změnou bezpečnostních situací na území daného státu. Nemusíme však chodit ani za hranice našeho státu, abychom zjistili, že ve velkých městech jako je Brno či Praha je otázka zvýšené kriminality a nebezpečí téměř na denním pořádku. Z čehož vyplývá, že i organizační struktura bezpečnostních sborů musí být přizpůsobena jednotlivým územím se zvýšenou úrovní nebezpečnosti.

Dle zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR lze charakterizovat policii jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který dosahuje svou působností na celé území ČR. Činnost PČR řídí policejní prezidium, v jehož čele stojí policejní prezident. Řízení a činnost PČR je však podřízena MV ČR, které je nadřazeným orgánem policejního prezidia. MV vytváří podmínky pro plnění úkolů PČR. Naopak policejní prezident odpovídá za činnost a řízení policie ministrovi vnitra (Policie České republiky, 2017).

PČR plní úkoly a povinnosti v souladu se zákonem. Kromě zákona o policii se však opírají i o řadu jiných zákonů a vyhlášek. Jedním z dalších velmi důležitých zákonů je z. č. 1/1993 Sb. o Ústavě ČR. Dalšími zákony, kterými je policie povinna se na území ČR i mimo ni řídit jsou zákony typu o IZS, trestní zákon, trestní řád, cizinecký zákon, zákon o střelných zbraních a střelivu, služební zákon a mnoho dalších (Škoda, 2009).

Policie slouží veřejnosti. Dle § 2 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR je: „jejím úkolem chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu“ (Škoda, 2009).

Z tohoto odstavce vyplývá, že PČR se zabývá zejména ochranou osob a majetku na úseku vnitřního pořádku. Je však důležité vědět, co takový pojem znamená. Pod pojmem ochrana osob a majetku si lze jednoduše představit ochranu v užším a širším slova smyslu. Ochrana v užším slova smyslu znamená, že PČR zajišťuje trvalou bezpečnost určitých konkrétních objektů či osob. Mezi určité objekty je možno zařadit například Parlament ČR, sídlo prezidenta či různé typy

elektráren. Naopak mezi osoby řadíme především ústavní činitele – prezident ČR, ministři a podobně. Ochrana v širším slova smyslu chrání bezpečnost a zájmy státu a jeho institucí, všech osob, veškerého majetku a tak dále (Parlament České republiky, 1993).

Jak již bylo zmíněno, nadřazeným orgánem PČR je policejní prezidium, které je podřízené Ministerstvu vnitra. Policejní prezidium je dále složené z Ředitelství služby pořádkové policie, Ředitelství služby dopravní policie a Úřadu kriminální policie. Ty se dále rozdělují na útvary s celostátní působností a útvary s teritoriální neboli územní působností.

Policie České republiky (2017, s. 5) uvádí, že: „útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Krajská ředitelství jsou zřízena zákonem.“

Organizační struktura PČR vyjadřuje poměrně složitý systém, který je uveden ve schématu v příloze (viz obrázek 16).

Na schéma organizační struktury PČR navazuje další podrobné schéma, ze kterého byla vytvořena tabulka s aktuálním přehledem útvarů a složek PČR působících na území celé ČR.

Tabulka 1 S aktuálním působením útvarů a složek Policie České republiky (vlastní zpracování upraveno podle Šteinbacha, 2021)

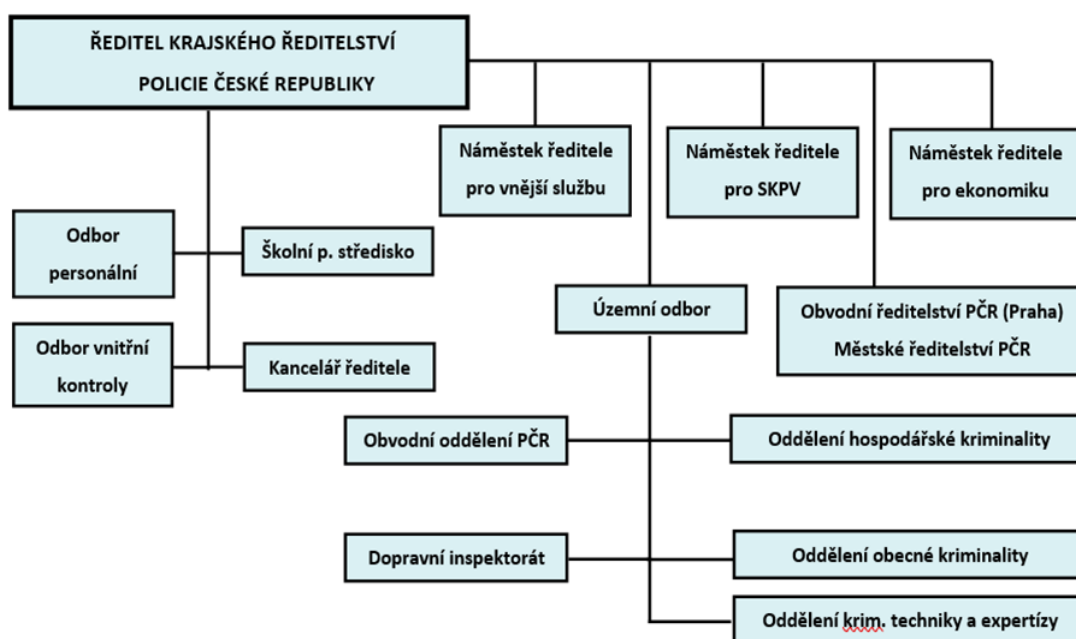
ÚTVARY	
Období	
Od 01.08.2018	Pyrotechnická služba
	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
	Národní protidrogová centrála SKPV
	Útvar zvláštních činností SKPV
	Útvar speciálních činností SKPV
	Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
	Kriminalistický ústav Praha
	Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby
	Útvar pro ochranu prezidenta ČR ochranné služby
	Letecká služba
	Útvar rychlého nasazení
	Ředitelství služby cizinecké policie
	Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy
	Období
Od 01.01.2009	Služba pořádkové policie
	Služba dopravní policie
	Služba kriminální policie a vyšetřování
	Kriminalisticko-technická a znalecká služba
	Ochranná služba
	Letecká služba
	Služba rychlého nasazení
	Služba cizinecké policie
	Pyrotechnická služba
	Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál

2.4 Organizační struktura Krajského ředitelství Policie České republiky

Krajská ředitelství jsou nedílnou součástí Policejních sborů ČR. Na území ČR je zákonem o PČR zřízeno 14 krajských ředitelství, které sídlí v každém statutárním městě kraje.

V čele každého krajského ředitelství policie stojí krajský ředitel, který odpovídá za činnost policie Policejnímu prezidentovi PČR. Útvary spadající pod Krajské ředitelství PČR jsou jejich vnitřními organizačními jednotkami. S platnou účinností zákona o PČR byla zrušena všechna okresní ředitelství na území krajů ČR. Okresní ředitelství byla nahrazena ÚO jejichž organizačními články všech krajských ředitelství vyjma KŘP hlavního města Prahy jsou ÚO. Útvary spadající do ÚO jsou podřízené KŘP ČR, které jsou zřízené policejním prezidiem na návrh krajského ředitele. Jedná se o čtyři obvodní ředitelství hlavního města Prahy a městská ředitelství policie v Brně, Ostravě a Plzni. Územní odbory se dále dělí na SPP ČR. Nejrozšířenější složkou na území kraje je právě SPP jejíž základním útvarem je OO PČR, které je podřízené správě kraje (Šteinbach, 2019).

Pro lepší přehlednost jsem opět vytvořila schéma (viz obrázek 6) zobrazující podrobnou organizační strukturu KŘP ČR, která je ve všech krajích totožná.

Obrázek 6 Organizační struktura Krajského ředitelství PČR (vlastní zpracování na základě Policie České republiky, 2017, s. 44)

2.5 Organizační struktura Krajského ředitelství PČR Jihomoravského kraje

Krajské ředitelství PČR JmK je jedno ze čtrnácti KŘP ČR sídlící ve statutárním městě JmK – Brně. Jihomoravský kraj se skládá ze sedmi ÚO (dříve okresů), z nichž jeden je i Brno-venkov.

Podřízeným článkem KŘP JmK je i Městské ředitelství policie Brno. Ve městě Brně mimo jiné sídlí i Nejvyšší a Ústavní soud Brno, se kterým Krajské ředitelství spolupracuje. (Policie ČR, 2023).

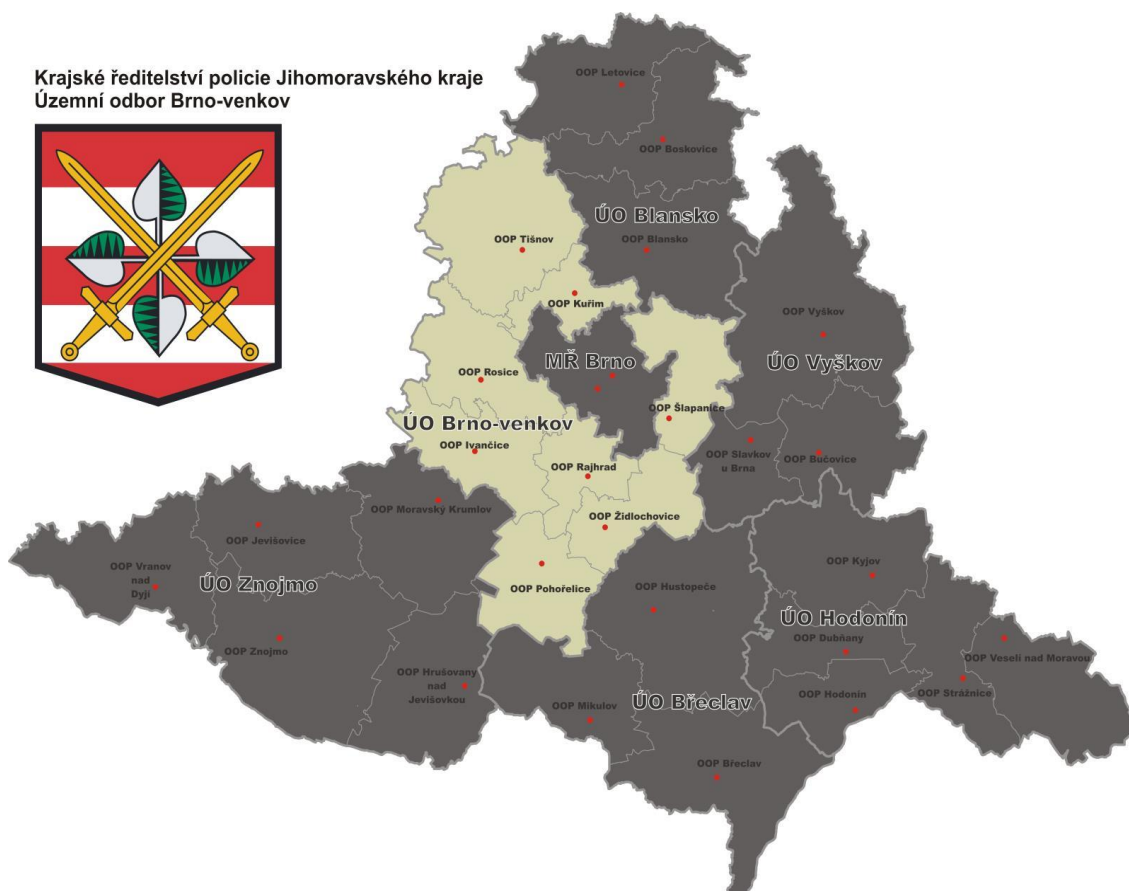
Pod Krajské ředitelství PČR JmK spadá několik útvarů vnější služby. Všechny sídlí ve městě Brně. Jedná se o Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Odbor služby dopravní policie, do kterého spadá pět dálničních oddělení a specializované pracoviště dopravního inženýrství, které je zřízené pro každý ÚO JmK. Dalším z pěti útvarů je i Odbor cizinecké policie, Odbor azylové a migrační politiky a v neposlední řadě i Odbor Pořádkové policie, který je ze všech odborů nejpočetnější. (Policie ČR, 2023).

Služba pořádkové policie zahrnuje i řadu dalších oddělení, mezi které lze zařadit například oddělení kynologie, hipologie a pohotovostní a eskortní oddělení.

Avšak mezi nejrozšířenější oddělení SPP spadající do působnosti KŘP řadíme jednoznačně OOP ČR, které je tzv. základním článkem tvořící strukturu KŘP. Jak již bylo zmíněno do působnosti KŘP JmK spadá šest ÚO. Jedná se o Brno-město, Brno-venkov, Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Podrobněji se však budu věnovat pouze odboru Brno-venkov. V ÚO pro Brno-venkov je umístěno osm obvodních oddělení Služby pořádkové policie. V ÚO Brno-venkov se nachází i jedno obvodní oddělení pořádkové policie ve městě Tišnově. Další nejbližše položené OOP ČR sídlí ve městě Kuřimě, které se nachází zhruba 10 kilometrů od města Tišnova (Ministerstvo vnitra ČR, 1993).

Pro lepší orientaci je zde přiložený územní plán viz. Obrázek č. 7.

Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
Územní odbor Brno-venkov

Obrázek 7 Struktura ÚO v působnosti KŘP JmK, zdroj: <https://www.policie.cz/imgDetail.aspx?docid=22289512>

2.6 Obvodní oddělení PČR ve městě Tišnově

Jak již bylo nastíněno v předchozí kapitole, obvodní oddělení spolu s oddělením hlídkové služby jsou jedním ze základních a výkonných článků SPP. Obvodní oddělení PČR jsou zřízená v rámci ÚO (dříve okresů), které spadají do působnosti každého KŘP v ČR. V případě OOP ČR ve městě Tišnově je jeho působnost zařazena do ÚO Brno-venkov, který je podřízen KŘP JmK.

Macek popisuje obvodní a místní oddělení jako: „Základní výkonné organizační články, které jsou zřízeny k plnění úkolů služby pořádkové policie“ (Macek, 2008, s. 67). Z čehož vyplývá, že obvodní oddělení jsou složené z příslušníků pořádkových policistů.

Na OOP ČR ve městě Tišnově tomu není jinak. Obvodní oddělení je složené z pracovníků SPP, jejichž základním úkolem je zajištění ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti osob a jejich majetku. Jedním z hlavních důvodů založení obvodních oddělení byla snaha dostat pořádkové policisty do přímého kontaktu s občany, orgány obce a zároveň i právníckými a fyzickými osobami.

Současně však SPP není specializovaným sborem jako např. policejní motorizované a speciální jednotky. To z nich dělá především složku univerzální. Což znamená, že na příslušníky pořádkové služby jsou kladeny vyšší znalostní nároky v oblasti zákonů, vyhlášek, služebních předpisů, ale současně také i v oblasti fyzické a psychické připravenosti (Zámek, 2013).

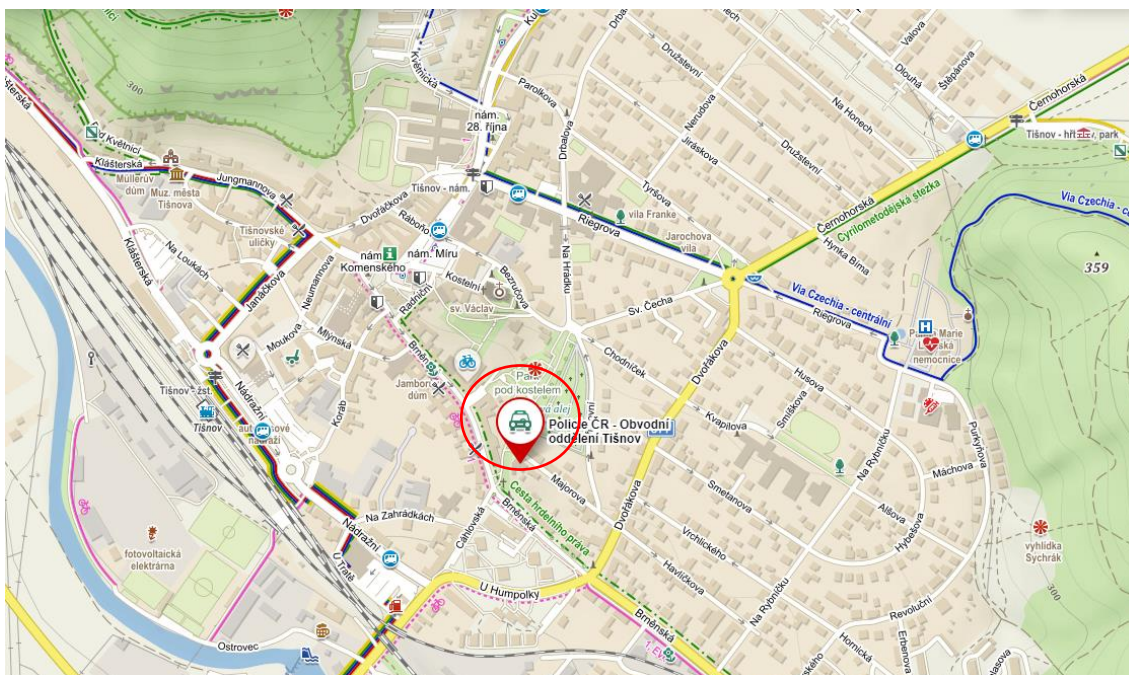
2.6.1 Základní informace OOP ČR města Tišnova

Město Tišnov bylo dříve samostatnou obcí. Od roku 2003 vznikla jako obec s rozšířenou působností ležící v ÚO Brno-venkov spadající pod správu JmK. Tišnov zaujímá rozlohu 1712 ha a jeho nadmořská výška činí 256 m n. m. Počet obyvatel žijících ve městě Tišnově je 9 351 (Město Tišnov, 2022).

Obvodní oddělení PČR ve městě Tišnově leží téměř v samotném centru města. OOP jsou zpravidla situována poblíž centra, a to z důvodu rychlejší dostupnosti a spolehlivější orientace. Ukázka polohy obvodního OOP ČR města Tišnova a Kuřimi je vyobrazena na obrázku 9.

Pod OOP ve městě Tišnově spadá celkem 58 obcí. Celková rozloha, ve které příslušníci OOP města Tišnova zajišťují bezpečnost a ochranu osob, majetku a veřejného pořádku připadá na 308 km². Z toho vyplývá, že i celkový počet obyvatel, které policisté z OOP v Tišnově mají povinnost chránit je výrazně vyšší. Konkrétně to je 27 136 obyvatel. Dozor nad trestním řízením vykonávají pro příslušníky OOP ve městě Tišnově tři státní zastupitelství – Brno-venkov, Blansko a Žďár nad Sázavou (Policie České republiky, 2023).

Obrázek 8 představuje aktuální polohu OOP ČR města Tišnova.

Obrázek 8 Plánek mapy Tišnova s vyznačením OOP ČR města,

zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?source=firm&id=397872&ds=1&x=16.4258455&y=49.3478143&z=16>

2.6.2 Vnitřní organizace OOP ČR ve městě Tišnově

Tato kapitola je určená k popsaní vnitřní struktury obvodního oddělení PČR ve městě Tišnově. Popis vnitřního uspořádání vychází z mé návštěvy OOP města Tišnova. Prohlídka byla schválena npor. A. Klikou, který mi poskytl osobní prohlídku po OOP ČR dne 11. dubna 2023.

Budova obvodního oddělení je složená ze čtyř podlaží. Policisté však využívají k pracovnímu účelům pouze přízemí a první patro. Ze přední strany se nachází dva vchody. První vchod umístěný nalevo je určen jako služební, tedy pro vstup a výstup příslušníků PČR. Druhý vchod se nachází vpravo a je určen všem ostatním lidem, kteří nejsou ve služebním poměru PČR. Zpravidla se jedná o oznamovatele, svědky či poškozené z trestných činů nebo přestupků. V přízemí se nachází kancelář dozorcí služby a místnost pro ohlašování trestných činů nebo přestupků. Zde příslušník policie s osobou sepiše krátký záznam o vzniklé události. Místnost je rozdělená na dvě části. První část je určená pro občany a druhá část pro příslušníky PČR. Místnost je oddělená přepážkou, za kterou stojí policista. Vedle přepážky se nachází kancelář sekretářky – zaměstnankyně PČR. Nalevo od přepážky v přízemním podlaží jsou umístěné schody vedoucí do prvního patra služebny. Zde se nachází tři kanceláře. Hned nalevo od schodů se nachází kancelář vedoucího oddělení a zástupce vedoucího oddělení. Dále jsou zde umístěné dvě velké kanceláře. Zde policisté např. sepisují s poškozenými osobami úřední záznam, zvou osoby na podání vysvětlení buď svědků nebo podezřelých osob ze spáchání trestných činů a přestupků

apod. Před několika lety byla v prvním patře vedena i cela předběžného zadržení, ta však musela být zrušena z důvodu nedostatečných rozměrů. Nejbližší cela se nachází na OOP ve městě Kuřimi. Osoby, které jsou tišnovskými policisty předběžně zadrženy, mají povinnost příslušníci PČR eskortovat do nejbližšího OOP ČR, tedy buď města Kuřimi či Brna. V posledním patře nacházející se v podkroví budovy jsou umístěné šatny sloužící jako úschovna osobních věcí.

Toto vnitřní uspořádání služebny OOP ČR v Tišnově je velice totožné s uspořádáním OOP ČR ve městě Kuřimi. Budovy jsou navrženy téměř pro všechny města stejně. Opět zde hraje velkou roli rozloha města a hustota obyvatelstva. Tudíž i například ve městě Kuřimi je budova OOP téměř stejná jako v Tišnově (osobní sdělení, 11. 4. 2023).

Budovy OOP PČR města Tišnova a Kuřimi (viz obrázek 9 a 10) jsou umístěné níže.

Obrázek 9 Budova obvodního oddělení Policie ČR ve městě Tišnově, sídlící na ulici Majorova 763, zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-tisnov-57986.aspx>

Obrázek 10 Budova obvodního oddělení Policie ČR ve městě Kuřimi, sídlící na ulici Svatopluka Čecha 967, zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-kurim-136123.aspx>

2.6.3 Organizace a struktura OOP ČR ve městě Tišnově

Obvodní neboli místní oddělení PČR ve městě Tišnově vykonává svou činnost dle zákona zejména těmito formami:

Dozorčí služba, která zajišťuje nepřetržitou ochranu občanů, jak města Tišnova, tak i jeho nejbližšího okolí. Policisté mají povinnost vykonávat svou práci v oblasti ochrany osob a majetku a být přítomni na služebně 24 hodin denně. Příslušníci PČR ve městě Tišnově jsou spojeni s operačním střediskem PČR, které je zřízeno v rámci obvodních či městských ředitelství PČR. V tomto případě Městského ředitelství PČR města Brna. Právě dozorčí SPP je zpravidla prvním místem, kam se lidé obracejí se svými stížnostmi, žádostmi či oznámeními o trestném činu nebo přestupku (Policie České republiky, 2023).

Obchůzková služba, je vykonávaná příslušníky OOP ČR v teritoriu města Tišnova. Služba je složená většinou ze dvou pracovníků pořádkové policie. Ti mají za úkol především zajišťovat ochranu veřejného pořádku, bezpečnost osob a majetku, předcházení trestné činnosti a dohlížet na celkový chod města Tišnova. V současné době však tuto funkci PČR přenechala spíše Městské policii. MP byla zřízena v Tišnově od roku 2014. Jejím vzniku předcházela výkon funkce inspektora veřejného pořádku. V současné době je však v Tišnově ve výkonu funkce strážníka MP 6 osob (Tišnovské noviny, 2023).

Hlídková služba, je vykonávána v určitých úsecích nebo stanovištích, které mají příslušníci OOP ve městě Tišnově jasně vytypované. Hlídková služba je zřízená opět za účelem zajištění ochrany osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení a zamezování trestné činnosti, zakročování proti osobám porušující jakékoliv protiprávní jednání, řešení přestupků a dohlížení na bezpečnost plynulého silničního provozu (Policie České republiky, 2023).

Nadpraporčík Klika uvádí, že konkrétně ve městě Tišnově je zřízena pouze jedna hlídková služba v rámci OOP ČR, která bývá zpravidla dvoučlenná. Hlídková služba však nevykonává své povinnosti pouze na území města ale i v jeho nejbližším okolí. Hlídková služba zpravidla jezdí po všech obcích, které jsou součástí ORP města Tišnova. Do těchto obcí, které spadají pod město Tišnov má OOP v Tišnově povinnost jezdit a zajišťovat pravidelné hlídky. Obcí je však dohromady 58. Je tedy zřejmé, že pro policisty z OOP ČR ve městě Tišnově, kteří tvoří jednu dvoučlennou hlídkovou službu je velice obtížné zajišťovat dostatečnou ochranu osob, majetku a veřejného pořádku jak v Tišnově, tak i v jeho okolí. Příslušníkům hlídkové služby ve městě Tišnově velice často pomáhá i tzv. prvosledová hlídka z SPP Brno a hlídka Dopravního inspektorátu Brno-venkov. Hlídka Dopravního inspektorátu Brno-venkov velmi často přebírá celkovou zodpovědnost a dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a vytváří opatření při jeho porušení (osobní sdělení, 11. dubna, 2023).

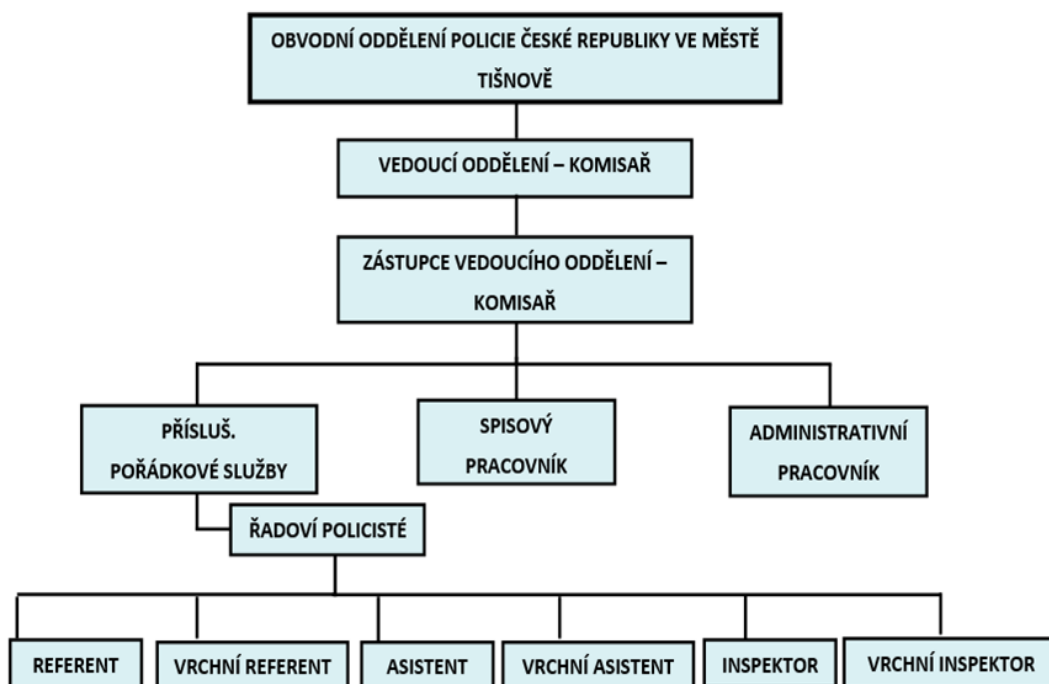
Mimo zmíněné služby, které vykonávají příslušníci OOP ČR ve městě Tišnově stejně tak i v jiných městech mají na starosti zabezpečování procesních a preventivních činností.

Pod výkonem procesních činností si lze představit plnění úkolů v oblasti trestního, správního a přestupkového řízení a současně i provádění administrativní činnosti, jako například vkládání dat do informačních systémů, sepisování úředních záznamů či protokolů. Naopak preventivní činností se rozumí vzájemná spolupráce se správními orgány, obecními orgány či orgány pro zabezpečení ochrany veřejného pořádku (Policie České republiky, 2017).

Konkrétně ve městě Tišnově nejčastěji policisté z OOP spolupracují s Hasičským záchranným sborem, Zdravotnickou záchrannou službou a MP.

2.6.4 Struktura OOP ČR ve městě Tišnově

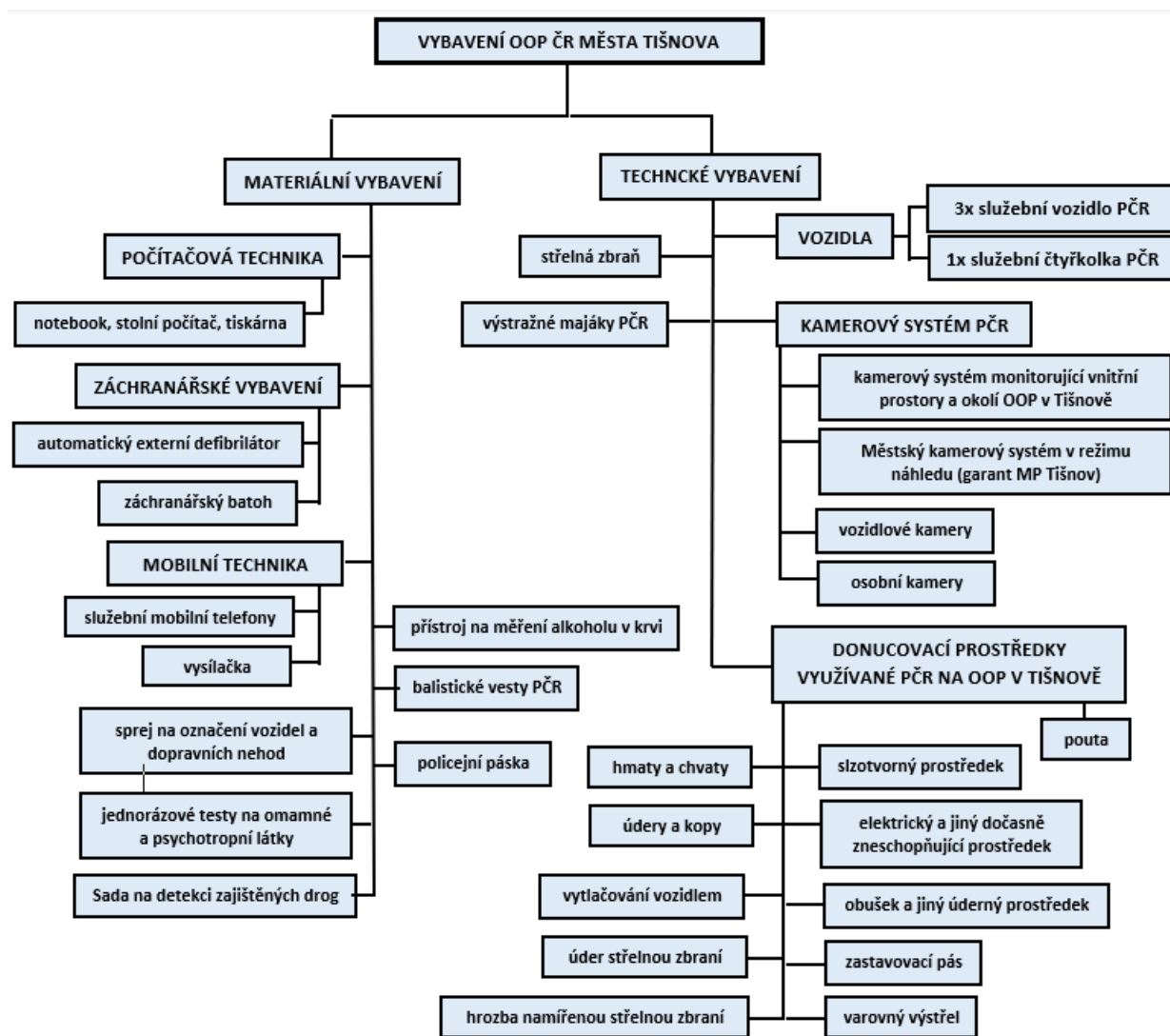
Pro lepší přehlednost jsem zvolila schéma (viz obrázek 11) představující strukturu obvodního oddělení města Tišnova, která vychází z iniciativy KŘP JmK. Zároveň tato struktura by se neměla ničím lišit od ostatních měst sídlící v ÚO Brno-venkov. Což je dáno zejména rozlohou a počtem obyvatel obývajících města ÚO Brno-venkov narozdíl od Brna-města, kde je zapotřebí většího počtu policistů, a tudíž i struktura OOP bude lehce pozměněná.

Obrázek 11 Popis organizační struktury OOP ČR ve městě Tišnově podle npor. A. Kliky (vlastní zpracování na základě osobního sdělení, 11. dubna, 2023)

2.6.5 Seznam materiálního a technického vybavení OOP ČR ve městě Tišnově

Obvodní oddělení PČR ve městě Tišnově nedisponuje velkým seznamem materiálního a technického vybavení. Mezi základní vybavení patří zejména:

Obrázek 12 Schéma materiálního a technického vybavení OOP ČR města Tišnova podle npor. A. Kliky (vlastní zpracování na základě osobního sdělení, 11. dubna 2023)

Každý příslušník SPP sloužící na OOP ve městě Tišnově i jiných oddělení je povinen nosit u sebe ve výkonu služby služební pás, na kterém je umístěná služební zbraň, pouta, obušek, slzotvorný prostředek, brašna a svítilna. Mezi další již ne tak důležité vybavení má příslušník PČR povinnost nosit u sebe nebo ve vozidle bloček na pokuty, propisku, osobní kameru a zápisník (Žárská, 2017).

2.6.6 Organizace a působnost příslušníků PČR sídlící na OOP ČR ve městě Tišnově

Na základě sdělení nadpraporčíka Kliky mi byly poskytnuty informace týkající se příslušníků PČR a organizační struktury OOP ČR ve městě Tišnově. Jeho osobní sdělení, vychází především ze zákonů a nařízení Policejního prezidia, KŘP JmK, ze zákona o služebním poměru příslušníků PČR a dalších.

Dle sdělení npor. A. Kliky má OOP ČR ve městě Tišnově systematizovaný stav 25 policistů. Jedná se o řadové policisty s různými hodnostmi od referentů až po vrchní inspektory nebo komisaře. Každé OOP ČR však má svého VO a ZVO. Dále jsou zde zaměstnáni 3 policisté ve skupině dokumentace a ostatní policisté zajišťující nepřetržitý výkon služby (osobní sdělení, 11. 4. 2023).

Dle zákona o služebním poměru policistů ČR je základní výkon služby policistů v týdnu stanoven na 40 hodin v nepřetržitém nebo třísměnném provozu. Třísměnný provoz se dělí na ranní, odpolední a noční směny. Každá směna má pevně daný časový harmonogram, který je stanovený odst. 12 citované vyhlášky, a to tak, že ranní směna začíná od 6.00, odpolední ve 14.00 a večerní 22.00. Velmi často se však stává, že se směny mohou překrývat či prodloužit. O stanovení délky základní doby služby v týdnu nestanovuje zákon, ale vyplývá především z dohody služebního funkcionáře a policisty (Nový a kol., 1999).

Z toho vyplývá, že OOP ČR ve městě Tišnově se také striktně neřídí zákonem o služebním poměru. Nadporučík. A. Klika mi nastínil časový harmonogram pracovníků PČR na OOP v Tišnově. Příslušníci policie mají na OOP v Tišnově stanoven tzv. pracovní fond, který mají povinnost odsloužit. Směny jsou zde nastavené jako nepravidelně směnné. To znamená že směna není pro všechny pracovníky stejně časově daná. Pro zaměstnance PČR zajišťující administrativní a dokumentární činnosti je pracovní směna stanovena zpravidla od 7.00 až 15.00 pondělí až pátek. Policisté zajišťující nepřetržitý výkon služby mají směny většinou od 7.00 až 19.00, z toho vždy je na služebně přítomen alespoň jeden policista dozorcí služby a dvoučlenná hlídková služba. Často se však na směnách střídá více lidí, v tom případě bývá vytvořená ještě jedna dvoučlenná hlídka. Noční směny však zpravidla bývají málo zaplněné, proto často bývá na směně pouze jedna dvoučlenná hlídka. Mnohdy se i stává, že na pomoc tišnovským policistům přijíždí i příslušníci hlídkových služeb z okolních obvodních oddělení. Nejčastěji však prvosledová hlídka a hlídka z dopravního inspektorátu města Brna (osobní sdělení, 11. dubna, 2023).

2.6.7 Prokazování příslušnosti policistů sloužících na OOP ČR ve městě Tišnově

Prokazování příslušnosti je jedna ze šesti dalších povinností, kterou má příslušník PČR povinnost dodržovat. Mezi další velmi důležité povinnosti patří i zdvořilost, iniciativa,

přiměřenost postupu, poučování a také povinnost mlčenlivosti. Každý příslušník PČR má dle § 12 zákona č. 273/2008 Sb. se prokazovat služebním stejnokrojem, průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být jasně viditelné identifikační číslo každého příslušníka PČR ve služebním poměru. Mimo jiné se však prokazují i viditelnými nápisy vyšitými na stejnokroji PČR. Existují však situace, kdy zákon zcela zprošťuje policistu prokazovat se stejnokrojem, průkazem či odznakem a stačí pouze jasné a zřetelné ústní prohlášení „policie“. Může se jednat o situace, kdy je policista či jiná osoba v ohrožení života. Jsou však i situace, kdy policista nemůže prokázat svou totožnost ani ústním prohlášením „policie“. Mezi takové situace lze považovat provádění úkonu v krajní nouzi či nutné obraně nebo v případě, že je policista v utajení (Škoda, 2009).

Příslušníci služby pořádkové policie sloužící na OOP ČR ve všech ÚO KŘP ČR mají povinnost ve službě nosit uniformu a prokazovat se služebním průkazem obsahujícím identifikační číslo každého pracovníka PČR. Pro představu jsem zvolila obrázek 13 a 14, který zobrazuje aktuální formu služebního stejnokroje služebního průkazu příslušníka pořádkové služby dle platné vyhlášky 122/2015 Sb.

Obrázek 13 Služební stejnokroj příslušníka Pořádkové policie ČR sloužící na OOP ČR, zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/policie-navenek-uniformyuniformy.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Obrázek 14 Vzor služebního průkazu příslušníka Policie České republiky, zdroj: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-122>

2.6.8 Zpráva o bezpečnostní situaci ve služebním obvodu OOP ČR ve městě Tišnově za rok 2020 a 2021

Zpráva o bezpečnostní situaci se netýká pouze ÚO, které má na starosti i OOP ve městě Tišnově. Zpráva se zaměřuje na celkovou kriminalitu kraje a poté na jednotlivé ÚO KŘP JmK. Tuhle kapitolu lze rozdělit na dvě velké skupiny, a to na trestné činy a přestupky (Klika 2021).

2.6.9 Trestné činy

Celkově v JmK za rok 2020 a 2021 bylo zjištěno 32 529 skutků. Z toho objasněno bylo 13 254 případů. Celkový podíl trestné činnosti v ÚO Brno-venkov činil za rok 2020 a 2021 zhruba 12 %, což nelze srovnávat s Městským ředitelstvím působícím ve městě Brně, kde je kriminalita jasně výraznější. Na ÚO Brno-venkov bylo za rok 2020/2021 spácháno 3994 trestných činů. Z toho objasněno bylo 1752 případů (Klika, 2022).

Z tabulky 2 lze vyčíst teritorium vymezené působnosti obvodního oddělení PČR ve městě Tišnově, které se řadí k nejbezpečnějším oblastem ÚO Brno-venkov za rok 2020/2021.

Tabulka 2 Tabulka s počty registrovaných trestných činů a jejich porovnání s ostatními oblastmi (upraveno podle Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje, 2021/2022)

	POČET REGISTROVANÝCH TRESTNÝCH ČINŮ	OBJASNĚNO SKUTKŮ	% OBJASNĚNOSTI
OOP ČR TIŠNOV	471	209	44,37 %
OOP ČR KUŘIM	543	313	57,64 %
OOP ČR ROSICE	534	203	38,01 %
OOP ČR IVANČICE	389	164	42,16 %
OOP ČR ŠLAPANICE	498	231	46,39 %
OOP ČR ŽIDLOCHOVICE	533	211	39,59 %
OOP ČR RAJHRAD	659	237	35,96 %
OOP ČR POHOŘELICE	367	184	50,14 %

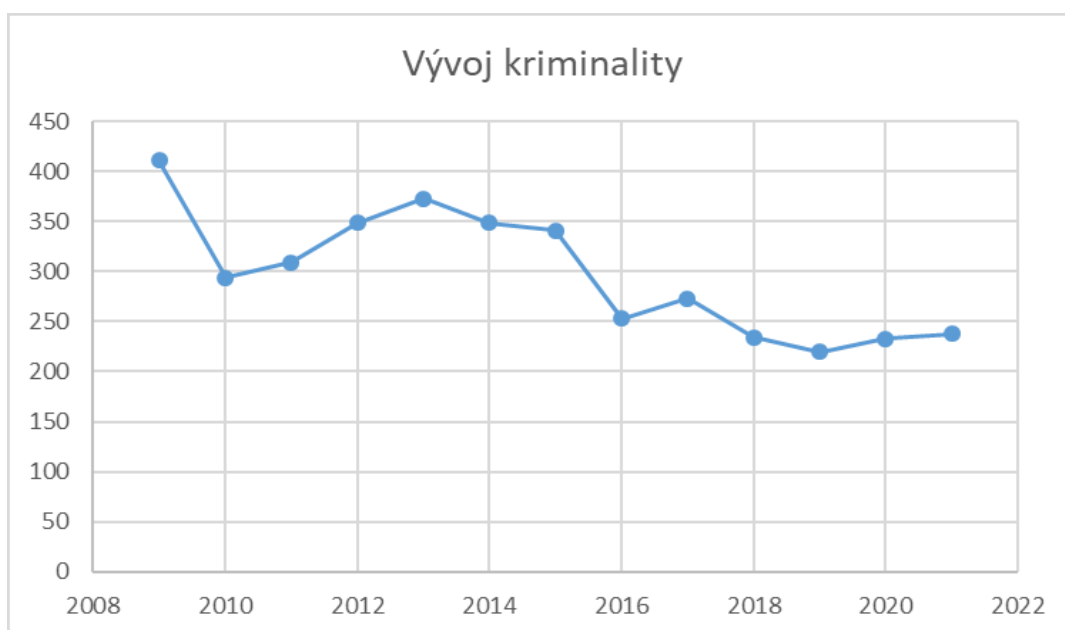
Následující schéma (viz obrázek 15) ukazuje vývojovou osu zaznamenané trestné činnosti v působnosti OOP Tišnov od roku 2009 po rok 2022.

Na svislé ose Y lze vyčíst hodnoty udávající celkový počet trestných činů spáchaných za jeden kalendářní rok. Na vodorovné ose X se nachází časová linie v rozpětí od roku 2009 až po rok 2022. Grafická křivka označená modrou barvou s vyznačenými body představuje vývojové hodnoty zaznamenané trestné činnosti v působnosti OOP ČR ve městě Tišnově nacházející se v ÚO Brno-venkov od roku 2009 po rok 2022.

Z křivky lze zřetelně vyčíst, že největší kriminalita byla dosažena v roce 2009, kde bylo zachyceno více jak 400 trestných činů za rok. V následujících letech již nebyla dosažena hodnota trestné činnosti nad 400, tato hodnota se pouze snižovala. Nejnižších hodnot bylo dosaženo v roce 2017, kdy hodnota trestných činů přesáhla lehce 200. V následujících letech 2020 až 2022 jsou hodnoty téměř stejné jako v roce 2017. Tento stav byl podmíněný zejména z důvodu pandemie COVID-19, které mělo vliv na pokles i celkové kriminality České republiky, což lze vidět z tabulky 3 nacházející se níže.

Onemocnění COVID-19 výrazně přispělo ke snížení kriminality v letech 2020-2021. Z důvodu tohoto onemocnění vzniklo i mnoho opatření, které omezovaly pohyb obyvatel ČR v rámci vyhlášení nouzového stavu (Scheinost a kol., 2020).

Hodnoty v tabulce zvýrazněny červenou barvou poukazují na největší nárůst kriminality v roce 1999, který byl nejvyšší v historii ČR. Rok 2020 a 2021 naopak zachycují nejmenší nárůst kriminality ve 21. století.

Obrázek 15 Vývoj zaznamenané trestné činnosti v teritoriu OOP Tišnov v letech 2009 až 2021 (Krajské ředitelství Policie Jihomoravského kraje, 2020/2021)

Tabulka 3 Časový vývoj zaznamenaných trestných činů od roku 1999 až po rok 2022 (Scheinost a kol., 2020)

Rok	Policíi zjištěné trestné činy	Objasněné trestné činy	Stíhaní pachatelé
1999	426 626	193 354	127837
2000	391 469	172 245	130234
2001	358 577	166 827	127856
2002	372 341	151 491	123964
2003	357 740	135 581	121393
2004	351 629	134 444	121531
2005	344 060	135 281	121511
2006	336 446	133 695	122753
2007	357 391	138 852	127718
2008	343 799	127 906	122053
2009	332 829	127 604	123234
2010	313 387	117 685	112477
2011	317 177	122 238	114975
2012	304 528	120 168	113024
2013	325 366	129 181	117670
2014	288 660	126 237	114608
2015	247 628	112 139	101881
2016	218 162	101 678	93379
2017	202 303	94 890	87168
2018	192 405	92 795	84990
2019	199 221	93 202	86209
2020	165 525	77 786	75405
2021	153 233	87 744	69749

Na území města Tišnova bylo v letech 2020 a 2021 zaznamenáno 238 trestných činů. Trestné činy se však téměř ničím neodlišovaly od činů zjištěných v teritorii OOP ČR města Tišnova. Za rok 2020/2021 bylo evidováno nejvíce 114 případů majetkové kriminality, poté 21 skutků násilné a 12 případů hospodářské kriminality. Příslušníci však mimo majetkové, násilné a hospodářské kriminality řešily za poslední tři roky i velký nárůst internetové kriminality a sprejerství (Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, 2020/2021).

Příslušníci PČR pracující na OOP ČR ve městě Tišnově mimo své povinnosti na úseku zajišťování ochrany osob, majetku a veřejného pořádku se podíleli i na řadu jak lokálních, tak i celorepublikových akcí. Zároveň OOP ČR spolupracuje i s místními orgány státní správy a samosprávy ve městě Tišnově. Zejména kooperace s MP sídlící ve městě Tišnově (Klika, 2022).

3 CÍLE

3.1 Cíle práce

Cíle bakalářské práce byly stanoveny takto:

1. Na základě rešeršní literární činnosti popsat historický vývoj a současný stav problematiky organizace, řízení a materiálního vybavení PČR v rozsahu působnosti současného okresu Brno-venkov.
2. Detailní pozornost věnovat organizaci, řízení a materiálnímu vybavení PČR ve městě Tišnově v kontextu platných zákonů a vyhlášek. Zjištěné poznatky porovnat s údaji získanými v rámci podobně velké obce v rámci okresu Brno-venkov.
3. Formou sociologického výzkumu (ankety, dotazníku) zjistit aktuální názory občanů na činnost PČR ve městě Tišnově.
4. Na základě zjištěných informací a dat navrhnout možnosti zlepšení způsobu práce PČR ve městě Tišnově a tyto konfrontovat s praxí v jiné podobně velké obci s rozšířenou působností.

3.2 Výzkumné otázky

Pro výzkum bylo stanoveno následujících šest výzkumných otázek:

- 1) Považuje většina dotazovaných občanů žijících ve městě Tišnově a Kuřimi svá města jako velmi bezpečná?
- 2) Předpokládá většina testovaných respondentů, že příslušníci PČR sloužící na OOP města Kuřimi a Tišnova hlídají svá města a jeho okolí v dostatečné míře?
- 3) Jaká část respondentů z Kuřimi a z Tišnova se v případě naléhavé pomoci raději obrátí na Státní než-li Městskou policii?
- 4) Domnívá se většina občanů města Kuřimi a Tišnova, že PČR působící na OOP ČR obou měst jsou schopna poskytnout těmto lidem rychlou a účinnou pomoc?
- 5) Jsou obyvatelé Tišnova a Kuřimi přesvědčeni, že v jejich městech působí dostatečné množství policistů?
- 6) Myslí si většina respondentů, že neexistuje závislost mezi vnímáním bezpečnosti a dostatečným počtem policistů ČR sídlících na OOP obou měst?

4 METODIKA

K dosažení výzkumného cíle byla zvolena kvalitativní metoda a technika dotazníkového šetření. Metodu dotazníkového šetření lze popsat jako soubor předpřipravených otázek, které na sebe logicky navazují. Respondentům jsou otázky předkládány v online podobě.

Dotazníky (viz příloha A a B), které respondenti dostali, mají formu internetové podoby. Konkrétně byly vytvořené v online aplikaci Survio. Dotazníkové šetření bylo zpřístupněno na začátku března roku 2023. Dotazníky byly zaměřené na zjištění činnosti PČR sloužící na OOP ČR vybraných regionů ORP. Dotazníky byly určeny konkrétně pro občany měst Tišnova, Kuřimi a obyvatele žijících v blízkém okolí obou měst. Anonymní dotazník zaměřený na širokou veřejnost byl respondentům rozeslán prostřednictvím internetového odkazu, který je přímo navedl na jeho vyplnění.

Úvodní část prvního dotazníku obsahuje název Příslušníci Policie ČR a jejich činnost z pohledu veřejnosti ve městě Tišnově a název druhého dotazníku Příslušníci Policie ČR a jejich činnost z pohledu veřejnosti ve městě Kuřimi. Další odstavec je věnovaný krátkému představení autorky a cíle výzkumu, aby dotazovaní občané měli povědomí o celkovém zaměření výzkumné práce. Poslední odstavec úvodní strany je věnován poučení respondenta o vyplnění samotného dotazníku. Vyplnění dotazníku je dobrovolné.

Dotazníkové šetření je složené z 21 otázek a je určené pro osoby starší 18 let. První čtyři otázky mají za úkol zjistit identifikační údaje o respondentovi. Identifikační údaje se týkají pohlaví, věku, bydliště a dosaženého vzdělání.

Další otázky dotazníku se zaměřují na bezpečnost, hlídkování, prevenci kriminality, míru spokojenosti s počtem příslušníků PČR obou OOP měst Kuřimi a Tišnova a spokojenost s činností příslušníků PČR. Závěrečná část je věnována poděkování respondentům, kteří byli ochotni dotazník vyplnit.

Celkově dotazník vyplnilo 203 dotazovaných občanů. Součet byl proveden z obou regionů ORP. Z města Tišnova vyplnilo dotazník 79 respondentů a z Kuřimi 124 respondentů. Hodnoty pořizené z obou dotazníků byly následně matematicky (analyticky), graficky porovnávány a diskutovány. Na základě zjištěných dat byly navrženy návrhy na zlepšení činnosti příslušníků PČR sloužících na OOP ČR a zlepšení i celkové bezpečnosti a prevence kriminality v ORP.

4.1 Výzkumný soubor

Výzkum je postavený zejména na sběru dat, která byla sbírána technikou dotazníkového šetření. Stanovené výzkumné otázky vycházejí z názorů široké veřejnosti, které vznikly z mého

dotazníkového šetření. Jednotlivé otázky byly vytvořeny na základě zjištěných statistik vycházejících ze Zprávy o bezpečnostní situaci ve služebním obvodu OOP ČR Tišnov za rok 2021 a 2022. Zároveň jsou podloženy i grafickými a tabulkovými hodnotami stanovující míru bezpečnosti v ÚO Brno-venkov, který spadá pod KŘP ČR JmK. Tyto otázky vycházejí ze studie, která nese název Analýza trendů kriminality v ČR v roce 2020. Výzkum spadá pod Institut pro kriminologii a sociální prevenci jehož autorem je Miroslav Scheinost a kol.

Pro výzkum autorka stanovila šest výzkumných otázek:

Výzkumná otázka č. 1: Považuje většina dotazovaných občanů žijících ve městě Tišnově a Kuřimi svá města jako velmi bezpečná?

Tato otázka vychází zejména ze statistické analýzy vytvořená KŘP ČR JmK, kde je z grafu patrné, že ve městě Tišnově od roku 2009 po rok 2022 míra kriminality nepřesáhla 450 trestných činů za rok. Ve městě Kuřimi byla kriminalita o něco vyšší. Za poslední dva roky bylo ve městě Kuřimi a jeho okolí zjištěno přes 500 trestných činů. Z výzkumu pro analýzu trendů kriminality za rok 2020 a 2021 bylo zjištěno, že kriminalita páchaná v teritoriu JmK se v roce 2020 a 2021 pohybovala okolo 10 % z celkového počtu trestných činů v ČR. Ve srovnání s ostatními kraji se pokles kriminality snížil o 14 % a JmK se stal až 7. krajem s nejvyšší mírou kriminality. V roce 2022 kriminalita silně vzrostla o 19,5 % oproti předcházejícím rokům 2020 a 21. Podle výzkumu Českého statistického úřadu (2023) se nejvyšší nárůst trestných činů týkal ÚO Brno-město s 26,5 %. Naopak Brno-venkov, ve kterém se nachází i města Tišnov a Kuřim zaujímá až 5. místo s podílem 10,2 % z celkového počtu sedmi ÚO. Na základě těchto hodnot lze předpokládat, že bezpečnost v regionech města Tišnova a Kuřimi bude na vysoké úrovni. Tuto výzkumnou otázku ověřují položky č. 5, 12, 13 a 19.

Výzkumná otázka č. 2: Předpokládá většina testovaných respondentů, že příslušníci PČR sloužící na OOP města Kuřimi a Tišnova hlídají svá města a jeho okolí v dostatečné míře?

Výzkumná otázka vychází zejména z vizuálního vnímání občanů, kteří se pohybují po městě Tišnově a Kuřimi a všímají si projíždějících policejních aut. Dále je otázka podložena i výpověďmi vedoucích komisařů sloužících na OOP v Tišnově a Kuřimi, kteří uvádí, že v teritoriích ORP hlídka vždy jedna dvoučlenná hlídková služba. Ta bývá pravidelně posílená prvosledovými hlídkami z SPP ve městě Brně. V neposlední řadě přijíždí vypomáhat i hlídka z dopravního inspektorátu města Brna. Hlídkové služby složené z příslušníků OOP ČR sloužících ve městě Tišnově a Kuřimi mají na starosti i okolní obce. Ve městě Tišnově má jedna dvoučlenná hlídka na starosti 58 okolních obcí spolu s městem Tišnovem nacházejících se v rozloze 308 km². Na rozdíl

od policistů obvodního oddělení sloužících v Kuřimi, kteří zajišťují hlídky 15 obcí včetně města Kuřimi působící na území s rozlohou pouze 101 km². Z těchto tvrzení lze potvrdit, že příslušníci OOP města Kuřimi mají na starosti méně obcí než policisté města Tišnova. Z čehož lze usuzovat, že policisté ve městě Kuřimi jsou lépe schopni zajistit hlídkovou službu v teritoriu OOP Kuřim včetně samotného města. Otázka je ověřena položkami č. 9 a 10 z dotazníků.

Výzkumná otázka č. 3: Jaká část respondentů z Kuřimi a z Tišnova se v případě naléhavé pomoci raději obrátí na Státní než-li Městskou policii?

Třetí výzkumná otázka vyplývá především z počtu a vybavení policistů PČR zajišťující bezpečnost a ochranu osob, majetku a veřejného pořádku. Ze statistik OOP ČR měst Tišnova a Kuřimi lze zjistit, že ve městě Tišnově aktuálně hlídkuje 25 policistů a ve městě Kuřimi 23 policistů. V obou městech se nachází i MP. Ve městě Tišnově je zaměstnaných 6 obecních strážníků. Městská policie v Kuřimi disponuje pouze třemi strážníky. Mimo velkého rozdílu v počtu příslušníků Státní a Městské policie na území obou regionů ORP mají i rozdílnou pracovní dobu. Státní policie funguje jako složka zajišťující nepřetržitý výkon své služby. Naopak strážníci MP jsou přítomni ve službě pouze některé dny v týdnu. Lze tedy předpokládat, že v případě naléhavé pomoci v oblasti bezpečnosti se občané obou regionů obcí Tišnova a Kuřimi raději obrátí na Státní policii, u které mají jistotu, že jim vždy ze zákona bude pomoc poskytnuta. K ověření této otázky je stanovena položka č. 18 z dotazníkových šetření.

Výzkumná otázka č. 4: Domnívá se většina občanů města Kuřimi a Tišnova, že PČR působící na OOP ČR obou měst jsou schopna poskytnout těmto lidem rychlou a účinnou pomoc?

Čtvrtá výzkumná otázka se zabývala otázkou poskytování rychlé a účinné pomoci při vzniku protiprávního jednání spáchané především na občanech regionu ORP města Tišnova a Kuřimi. V žádném zákoně ani vyhlášce není stanoven přesný čas, ve kterém by se PČR měla dostavit na místo činu. Nicméně příslušníci PČR jsou povinni vyjždět k případům neprodleně, kde hrozí bezprostřední ohrožení života, zdraví či majetku osob nebo dochází k opakovanému narušení veřejného pořádku. K ostatním případům, u kterých bezprostředně nehrozí újma na zdraví či životě občanů, policisté vyjždí dle vytíženosti hlídkové služby. Může nastat i situace, kdy příslušníci PČR obvodních oddělení Kuřimi i Tišnova mají na starosti více případů najednou, které se staly v teritoriu působnosti obvodního oddělení. V takovém případě se operační středisko KŘP JmK spojí s ostatními nejbližšími OOP ČR v ÚO Brno-venkov a vyšle na místo činu jednu případně dvě policejní hlídky. Vždy záleží na vážnosti vzniklé události (Klika, 2021).

Na základě této skutečnosti se domnívám, že v případě vzniku naléhavé události by příslušníci OOP města Kuřimi a Tišnova byli schopni rychle a účinně takovou pomoc poskytnout. Otázka je ověřena položkou č. 14 z dotazníků.

Výzkumná otázka č. 5: Jsou obyvatelé Tišnova a Kuřimi přesvědčeni, že v jejich městech působí dostatečné množství policistů?

Tato výzkumná otázka vychází z aktuálního množství zaměstnaných policistů sloužících na OOP ČR obou vybraných regionů ORP. Aktuální počet sloužících policistů ve městě Tišnově je 25. Dle nové systematizace OOP jsou od roku 2022 plně obsazeny všechna místa. Ve městě Kuřimi je na OOP aktuálně zaměstnáno 23 policistů. V rámci velikosti obou měst, které nepřesahuje 12 tisíc obyvatel, lze předpokládat, že v obou ORP vykonává službu dostatečné množství policistů. Tuto otázku ověřuje položka č. 8 z dotazníkových šetření.

Výzkumná otázka č. 6: Myslí si většina respondentů, že neexistuje závislost mezi vnímáním bezpečnosti a dostatečným počtem policistů ČR sídlících na OOP obou měst?

Výzkumná otázka se bude opírat o získané hodnoty z otázek č. 5 a 8, které byly pořízené z dotazníkového šetření obou vybraných regionů ORP. Otázka, která je podložená položkou č. 5 z dotazníků se zabývá bezpečností vycházející opět ze statistické analýzy vytvořená KŘP ČR JmK. Z analýzy je patrné, že od roku 2009 po rok 2022 míra kriminality ve městě Tišnově nepřesáhla 450 trestných činů za rok. Grafická analýza však stanovuje, že město Kuřim má o něco vyšší kriminalitu než město Tišnov. Míra kriminality ve městě Kuřimi zjištěná za poslední dva roky přesáhla přes 500 trestných činů. Oproti však ostatním ÚO působícím v teritoriu JmK se ÚO Brno-venkov, ve kterém se nachází i OOP ČR města Tišnova a Kuřimi je co se týče bezpečnosti a prevence kriminality na vysoké úrovni. Tuto skutečnost lze potvrdit z analýzy Českého statistického úřadu (2023), kde za rok 2022 se míra kriminality v ÚO Brno-venkov pohybovala okolo 10,2 % a tím se řadí až na 5. místo z celkového počtu 7 ÚO JmK. Výzkumná otázka je spojená i s položkou č. 8, která se zabývá vnímáním dostatečného počtu policistů, jak ve městě Tišnově, tak i Kuřimi. Otázka vychází opět z aktuálního počtu policistů sloužících na OOP ČR obou vybraných regionů měst Tišnova a Kuřimi.

4.2 Metody sběru dat

K dosažení výzkumného cíle jsem použila kvalitativní metodu a techniku dotazníkového šetření. Jako největší problém vnímám nedostatečnou bezpečnost a činnost příslušníků PČR ve

městě Tišnově. Na základě toho jsem se rozhodla udělat průzkum mezi občany Tišnova a Kuřimi a jejich nejbližšího okolí, kteří odpovídali prostřednictvím mých dotazníků (viz příloha A a B).

Dotazníky respondenti dostali na začátku března roku 2023 v internetové podobě prostřednictvím aplikace Survio. Dotazníky byly anonymní a byly vytvořeny pouze pro tento výzkum.

K vyhodnocení výsledků jsem použila počítačový program Microsoft Excel 2021 a data získaná z dotazníkového šetření. Data v programu Microsoft Excel byly zaznamenány pomocí kontingenčních tabulek. K jednotlivým otázkám byly následně vytvořeny tabulky a sloupcové grafy, ve kterých byly následně zapsány hodnoty získané z dotazníkových šetření.

4.3 Statistické zpracování dat

V poslední fázi metodiky vyhodnocování a vypracování dat jsem využila vytvoření grafických a tabulkových zpracování. Z vytvořených grafů a tabulek lze na první pohled zřetelně vyčíst, jaká výzkumná otázka byla provedena na základě dat získaných z metody dotazníkového šetření a následného zpracování pomocí kontingenčních tabulek v aplikaci Microsoft Excel 2021.

Pro kvalitní a názornou formu analýzy výsledků praktické části byly vybrány tabulky a sloupcové grafy. Každý graf je vyznačen dvěma sloupci představující základní barvy. Světle modrá je určena výsledkům z města Tišnova a zelená výsledkům města Kuřimi. Výška sloupců je dána počtem osob, které test vyplnily. Každý sloupec je označen jednou barvou. Oba sloupce označené základními barvami představují nejvýše dosažené hodnoty toho města, ve kterém více občanů daného města odpovědělo v rozmezí 1-5 na škále spokojenosti. Každý sloupec v grafu byl záměrně zvýrazněn odlišnou barvou, aby čtenář nebyl zmatený.

Na svislé ose Y jsou zaznamenány procentuální hodnoty určující míru četnosti občanů, kteří označili jednu z vyznačených odpovědí. Na vodorovné ose X se nachází škála spokojenosti označující možnosti od 1 do 5, kde hodnota jedna znamená nejméně a pět nejvíce.

5 VÝSLEDKY

Pro analýzu a sběr odpovědí byla využita technika dotazníkového šetření, díky které byly data následně matematicky, analyticky a statisticky zpracovány a porovnávány. Hodnoty získané technikou dotazníkového šetření byly vyhodnoceny zvlášť z obou regionů ORP. Následně však byly zpracovány a sloučeny dohromady pomocí kontingenčních tabulek z aplikace Microsoft Excel 2021, aby vznikl jeden graf s výsledky pořízenými od občanů z města Tišnova i Kuřimi.

Dotazník obsahuje 21 položek s uzavřenými i otevřenými otázkami. První otázka v dotazníku se týká pohlaví respondentů. Na základě výsledků bylo vyhodnoceno, že na dotazníku se podílelo 111 občanek a 92 občanů z obou měst.

Dotazovaní občané hned v další otázce uvedli svůj věk, který byl pro lepší přehlednost a výběr možností rozdělen do 4 věkových kategorií. Dotazník byl určený pro osoby starší 18 let, proto první kategorie byla rozdělená na 18–25 let, kterou z obou regionů ORP zastupovalo 52 respondentů (26 %). Druhá věková skupina byla rozdělená na osoby 26–40 let, kterou dohromady zastupovalo 60 osob (30 %). Nejpočetnější skupina byla zastupována věkovou kategorií 41–65 let, tedy 88 respondentů (43 %). Naopak nejméně dotazovaných osob vyplnilo dotazník ve věku nad 65 let. Těchto osob bylo z obou vybraných regionů ORP pouze 3 (1 %).

Třetí otázka dotazníkového šetření zjišťuje nejvyšší dosažené vzdělání každého respondenta. Téměř většina respondentů dosáhla středoškolského vzdělání s maturitou, konkrétně 92 osob (45 %) z obou ORP. Druhou méně početnou skupinou zastupovali respondenti s vysokoškolským magisterským vzděláním, což připadalo na 52 osob (27 %). Hned poté následovaly dotazované osoby s bakalářským vzděláním, těch bylo 21 (10 %). Téměř stejný počet odpovědělo i respondentů se středním odborným vzděláním s výučním listem, konkrétně 19 (9 %). Poslední dvě věkové kategorie byli občané se základním a doktorským vzděláním. Osob se základním vzděláním bylo dohromady 6 (3 %) a s doktorským vzděláním 8 (4 %).

Poslední identifikační údaj, který respondenti vyplnili v dotazníkovém šetření se týkal obou vybraných měst Tišnova a Kuřimi bylo jejich bydliště. Autorka se ptala na skutečnost, zda dotazovaná osoba je občanem/kou města Kuřimi či Tišnova. Následně u této otázky využila jako odpověď opět více možností. Nejvíce respondentů uvedlo, že jsou občany města Tišnova nebo Kuřimi. Těchto dotazovaných osob bylo přesně 150 (74 %). Druhou nejpočetnější skupinou byli dotazovaní, kteří žijí v okolí obou měst, tedy přesněji 47 (23 %) osob. Poslední dvě odpovědi označilo pouze 6 respondentů. Možnost, zda osoby nejsou z města Tišnova či Kuřimi a nežijí ani v jejich blízkém okolí označili 3 lidé (1 %). Poslední možnost umožnila dotazovaným osobám na otázku neodpovídat, tuto možnost využili také 3 (1 %) respondenti.

Otázka č. 5: Vnímáte město Tišnov a Kuřim jako bezpečné město?

Tabulka 4 Zaměřená na vnímání bezpečnosti města Tišnova a Kuřimi, zdroj: vlastní

	1-2	3	4	5
KUŘIM	11	36	45	32
TIŠNOV	5	12	39	23

Odpovědi byly zpracovány formou škály spokojenosti, kde číslo 1 znamenalo nejméně bezpečné a číslo 5 naopak nejvíce. Aby byly splněny podmínky pro vyhodnocení, sloučila jsem bodové kategorie 1 a 2, z důvodu dostatečné četnosti v tabulce. Z tabulky je patrné, že většina občanů hodnotila svá města na bodové škále 4-5. Ve městě Kuřimi označilo číslo pět 32 (26 %) občanů a číslo čtyři 45 (36 %) občanů. Tyto hodnoty byly získány z celkového počtu 124 osob odpovídajících na dotazník určený městu Kuřimi. V Tišnově naopak nejvíce občanů, přesněji 39 (49 %) označilo číslo 4 na škále spokojenosti. Data byla opět vypočítána z počtu 79 respondentů, kteří odpověděli na dotazník určený městu Tišnovu. Velká část veřejnosti, konkrétně 36 (29 %) z města Kuřimi zaujala i neutrální postoj k otázce bezpečnosti. Jen velmi malá část občanů města Kuřimi, přesněji 11 (8 %) a z města Tišnova 5 (6 %) se domnívá, že je bezpečnost v obou městech na špatné úrovni. Je však otázkou, v jak velké míře vnímají občané bezpečnost, a co si pod tímto pojmem představují.

Otázka č. 6: Myslíte si, že Policie ČR chrání město Tišnov a Kuřim řádným způsobem?

Tabulka 5 Zkoumající řádný způsob ochrany PČR měst Tišnova a Kuřimi, zdroj: vlastní

	1	2	3	4	5
KUŘIM	11	20	31	31	31
TIŠNOV	7	12	32	17	11

Na otázku č. 6 odpovědělo opět 124 občanů z Kuřimi a 79 z Tišnova. Odpovědi byly opět vytvořené pomocí bodovací škály, kde číslo 1 značilo nedostatečnou ochranu vybraných regionů ORP Tišnova a Kuřimi zajišťující příslušníky PČR sloužících na OOP. Číslo 5 naopak znamenalo dostatečnou ochranu obou regionů ORP. Největší počet dotazovaných osob ve městě Kuřimi označilo na bodovací škále čísla 4 a 5. Konkrétně na bodovací škále 4 a 5 označilo 62 (50 %) osob. Naopak z města Tišnova respondenti odpovídali nejčastěji na škále 3-4, tedy konkrétně 49 (62 %) lidí. Odpovědi zaznamenané respondenty čísla 1 a 2 na škále spokojenosti z města Kuřimi bylo pouze 31 (25 %) a z města Tišnova 19 (24 %).

Otázka č. 7: Myslíte si, že policisté ČR ve městě Tišnově/Kuřimi a jejich okolí hlídají v dostatečné míře?

Tabulka 6 Vztahující se k míře hlídkování PČR v obou obcích ORP, zdroj: vlastní

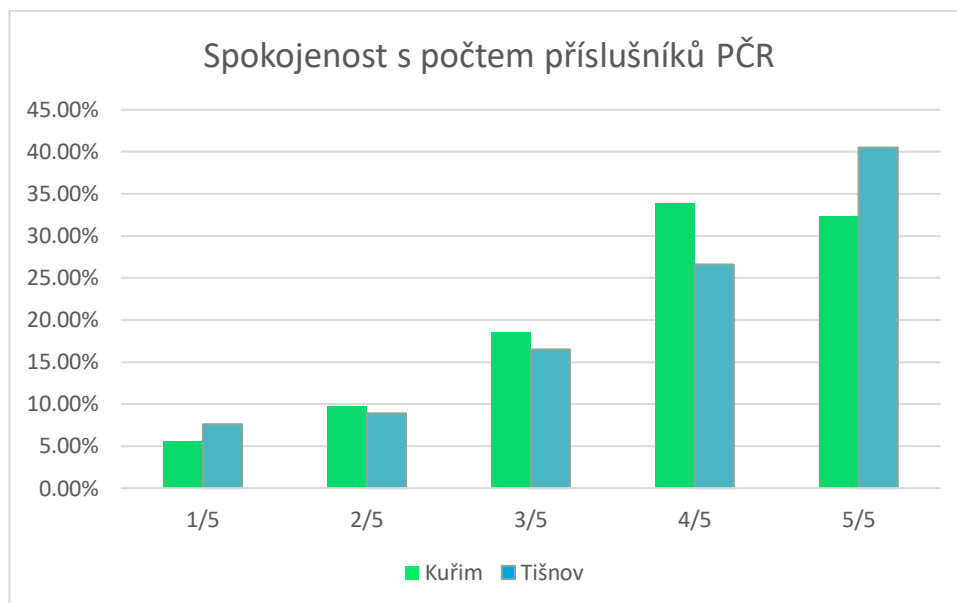
	1	2	3	4	5
KUŘIM	5	14	31	31	43
TIŠNOV	4	8	21	32	14

Otázka 7. se vztahovala na míru hlídkování příslušníků PČR působících na obvodních oddělení vybraných regionů ORP. Tedy měst Tišnova a Kuřimi umístěných v ÚO Brno-venkov JmK. Z tabulky lze zjistit, že téměř většina respondentů, konkrétně 74 (60 %) z města Kuřimi, označili možnosti 4 a 5 na bodovací škále. Dle těchto označených hodnot se respondenti shodli na tom, že hlídková služba PČR plní svou povinnost v dostatečné míře. Občané města Tišnova zaznamenávali nejčastěji položky na škále 3-4. Dotazovaných bylo konkrétně 53 (67 %). Menší skupina občanů označila hodnoty 1-2, u kterých se domnívali, že PČR sloužící na OOP města Tišnova a Kuřimi hlídají svá města v nedostatečné míře. Celkově z města Kuřimi označilo tuto

možnost 19 (15 %) osob a z města Tišnova 12 (15 %). Podíl hodnot byl opět vypočítán z počtu 124 respondentů odpovídajících z města Kuřimi a 79 dotazovaných z města Tišnova.

Otázka č. 8: Na OOP ve městě Tišnově působí 25 policistů a na OOP města Kuřimi 23 policistů. Myslíte si, že je to dostatečné množství?

Graf 1 Znázorňující spokojenost s počtem příslušníků PČR v obou městech, zdroj: vlastní

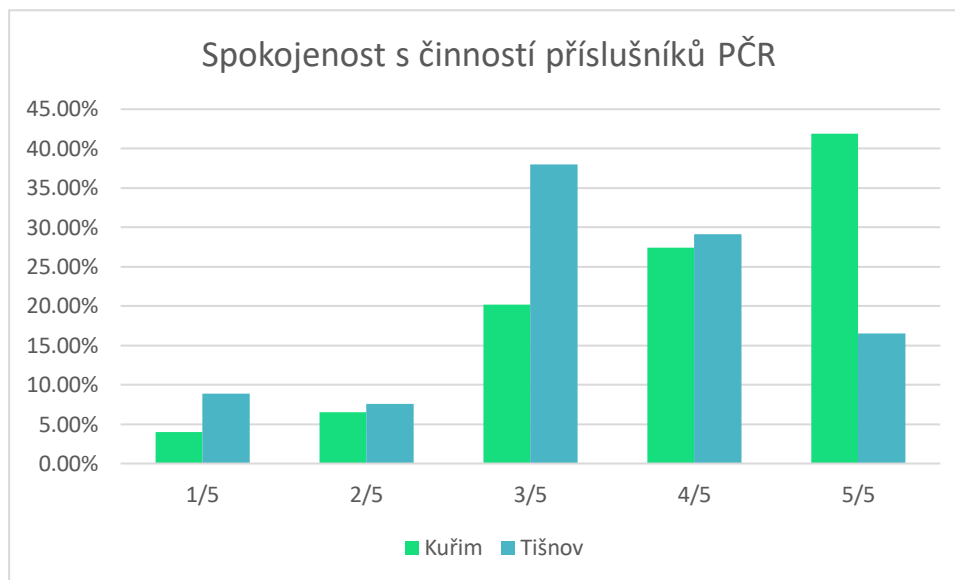

V otázce č. 8 jsem se dotazovala respondentů, zda jsou spokojeni s počtem sloužících příslušníků PČR na OOP města Tišnova a Kuřimi působících ve svém teritoriu na ÚO Brno-venkov v JmK. Pro tuto otázku byla znovu vybrána škála spokojenosti v rozmezí od 1 do 5 bodů, kde jedna znamená nejmenší spokojenost a pět největší. Z grafu lze názorně vidět, že téměř většina dotazovaných osob jsou spokojeni s množstvím policistů sloužících na obvodních oddělení obou měst. Na škále 5 odpovědělo nejvíce občanů z města Tišnova, konkrétně 32 (41 %) z celkového počtu 79 osob města Tišnova, což lze vidět na svislé ose Y. Naopak občanů Kuřimi bylo o něco méně, přesněji 40 (32 %) z celkového počtu 124 dotazovaných osob. Z grafu vyplývá, že většina respondentů dle vlastních odpovědí zaznamenali na bodovací škále číslo 4 a 5, což značí vysokou míru spokojenosti s počtem působících policistů na obou OOP ČR ve městě Tišnově a Kuřimi. Další označenou možností byla možnost třetí, která vyznačuje neutrální postoj. Tuto odpověď zvolilo 23 (19 %) občanů z města Kuřimi a 13 (16 %) osob z města Tišnova. S nedostačujícím počtem policistů ve městě Kuřimi souhlasí 19 (15 %) a Tišnově 13 (16 %) respondentů, kteří označili odpověď s čísly 1 a 2. U této otázky musíme však zohlednit, kolik dotazovaných osob vnímá skutečnost, že policisté obou obvodních oddělení nezajišťují bezpečnost a ochranu

veřejného pořádku pouze v centru města, ale i jeho okolí spolu s ostatními obcemi, které spadají do jejich teritoria.

Otázka č. 9: Jste spokojen/a s činností příslušníků PČR ve městě Tišnově /Kuřimi a jeho blízkém okolí?

Graf 2 Ukazující spokojenost s činností příslušníků PČR v obou městech, zdroj: vlastní

Otázka devátá se zabývala zjištěním spokojenosti občanů na činnost příslušníků PČR sloužících na OOP měst Tišnova a Kuřimi. Z grafu lze vidět, že většina respondentů z města Kuřimi odpovědělo na škále spokojenosti 4 a 5. To značí velkou míru spokojenosti s činností příslušníků sloužících na OOP města Kuřimi. Konkrétní počet respondentů, kteří odpověděli na škále 5 činil 52 (41 %) a ti, číslo 4 označilo dohromady 34 (27 %) z celkového počtu dotazovaných osob 124 z města Kuřimi. Respondenti odpovídající na tuto otázku z města Tišnova nejsou až tak spokojeni s prací policistů působících na OOP Tišnov. Dotazovaní z města Tišnova odpovídali nejvíce na bodové škále 3 a následně 4. Občanů, kteří označili položku 4 bylo celkově 23 (29 %) a ti, kteří označili položku 3 bylo 30 (38 %) ze souhrnného počtu 79 respondentů odpovídajících na dotazník města Tišnova. Naopak číslo 5 označilo pouze 13 (16,5 %) respondentů Tišnova, což je velký rozdíl oproti Kuřimi. Velmi malý počet veřejnosti zaznačilo čísla 1 a 2 na škále spokojenosti. Z města Kuřimi není 13 (11 %) respondentů spokojeno s činností PČR na OOP ve městě Kuřimi a 13 (16 %) občanů z Tišnova.

Otázka č. 10: Setkal/a jste se Vy nebo Váš blízký s negativním jednáním příslušníka PČR sloužící na OOP ČR města Tišnova/Kuřimi?

Tabulka 7 Ukazující počet občanů, kteří se setkali s negativním jednáním PČR v obou vybraných regionů ORP, zdroj: vlastní

	NE	ANO
KUŘIM	106	18
TIŠNOV	68	11

V této otázce měly dotazované osoby na výběr ze dvou možností. První možnost byla odpověď ne, kterou označilo téměř většina respondentů jak z města Tišnova, tak i Kuřimi. Počet občanů, kteří se nesetkali s negativním jednáním PČR sloužící na OOP obou měst bylo 174 (85 %) ze souhrnného počtu 203 dotazovaných osob města Tišnova a Kuřimi. Zbýlých 15 % odpovídajících občanů označilo možnost ano. U této odpovědi měli respondenti možnost napsat i příklad takového negativního jednání PČR. Všechny dotazované osoby odpověděly pouze možností ano bez uvedení příkladu.

	1	2	3	4	5
KUŘIM	12	9	31	33	39
TIŠNOV	6	7	28	28	10

Otázka č. 11: Myslíte si, že heslo „pomáhat a chránit“ je ve městě Tišnově/Kuřimi uplatňováno bezesbytku?

Tabulka 8 Znázorňující počet lidí domnívajících se, že heslo PČR je uplatňováno v obou městech bezesbytku, zdroj: vlastní

V této otázce se respondenti zamýšleli nad tím, zda heslo PČR „pomáhat a chránit“ je v obou regionech vybraných měst uplatňováno na vysoké úrovni. Dotazované osoby opět vybíraly odpovědi z bodové škály od 1 do 5. Hodnotu 4 a 5 označilo opět více občanů města Kuřimi. Dohromady bylo těchto osob 72 (58 %) z celkového počtu 124 respondentů odpovídajících z města Kuřimi. Naopak občané města Tišnova zaujali k této otázce opět spíše

neutrální postoj na bodové škále číslem 3. Což bylo dohromady 28 osob (35 %) ze 79 dotazovaných občanů města Tišnova. Ve městě Kuřimi zaujalo neutrální postoj 31 (25 %) lidí. Z výzkumu však vyplývá, že pouze 21 (17 %) občanů města Kuřimi a 13 (17 %) občanů města Tišnova, kteří označili hodnoty 1-2 na škále spokojenosti se domnívají, že heslo PČR není uplatňováno bezezbytku.

Otázka č. 12: Byl/a jste někdy svědkem trestné činnosti, která se stala na území města Tišnova/Kuřimi nebo jeho okolí?

Tabulka 9 Určující počet osob, kteří se setkali s negativním jednáním PČR v obou vybraných regionů ORP, zdroj: vlastní

	NE	ANO
KUŘIM	85	41
TIŠNOV	59	21

Na tuto otázku měli respondenti na výběr opět pouze ze dvou možností. Na první odpověď, která znamenala ne odpovědělo z města Kuřimi 85 (69 %) respondentů ze souhrnného počtu 124 odpovídajících. Ve městě Tišnově se nikdy nestali svědkem TČ 59 (75 %) osob. Menší část dotazovaných osob odpovědělo možností ano, konkrétně 41 (33 %) občanů v Kuřimi a 21 (27 %) z Tišnova.

Otázka č. 13: Byl/a jste někdy obětí trestné činnosti, která se stala na území města Tišnova/Kuřimi nebo jeho okolí?

Tabulka 10 Zaznamenávající počet osob, kteří se stali obětí trestné činnosti na území obou ORP, zdroj: vlastní

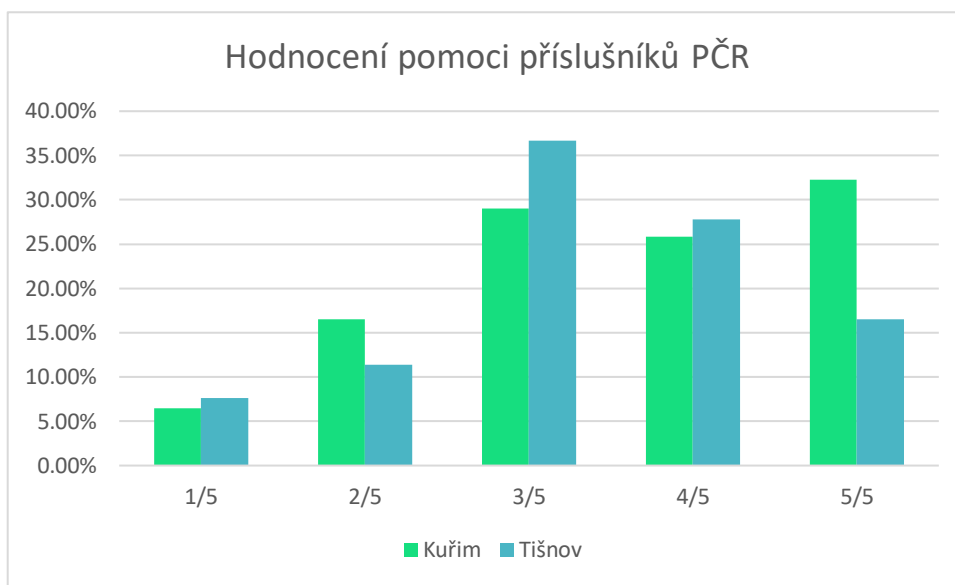
	NE	ANO
KUŘIM	97	63
TIŠNOV	28	17

Otázka č. 13 navazuje na předchozí otázku č. 12, kde jediný rozdíl mezi otázkami je změna svědka na oběť trestné činnosti. Většina dotazovaných občanů odpověděla možností ne. Přesněji ze 124 osob z města Kuřimi odpovědělo 97 (78 %). Ze 79 respondentů z města Tišnova odpovědělo 63 (80 %) občanů. Na odpověď ano odpovídalo pouze 27 (22 %) občanů z města Kuřimi a 17 (22 %) z města Tišnova. Respondenti u možnosti ano měli uvést i příklad trestné činnosti. Bohužel zodpověděli pouze ano, bez dalšího textu. Domnívám se, že dotazované osoby nechtěly uvést svou zkušenost s trestným činem, z důvodu choulostivé a velice osobní

záležitosti. Všechny odpovědi v dotazníku jsou dobrovolné, z toho důvodu osoby neměly povinnost zde uvádět konkrétní příklady.

Otázka č. 14: V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, byla by Policie ČR ve městě Tišnově/Kuřimi schopna Vám takovou pomoc poskytnout?

Graf 3 Představující hodnocení pomoci příslušníků PČR veřejností ve městě Tišnově i Kuřimi, zdroj: vlastní

Z grafu, ukazující hodnocení pomoci příslušníků PČR na OOP města Tišnova a Kuřimi, vyplývá, že téměř většina občanů města Kuřimi hodnotila pomoc příslušníků PČR na OOP v Kuřimi velmi pozitivně. Občanů z města Kuřimi, kteří odpovídali na škále v rozmezí 4-5 bylo celkově 72 (58 %). V případě rozdělení občanů z města Kuřimi odpovědělo na škále číslo 5 čtyřicet (32 %) osob a na škále 4 třicet dva (26 %) osob. Hned poté zaujímali velkou skupinu i občané města Kuřimi, kteří označili možnost 3 na škále spokojenosti, těchto osob bylo celkově 36 (29 %). Narozdíl od města Tišnova, kde nejvíce občanů odpovídalo na škále spokojenosti v rozmezí 3 a 4. Těchto občanů bylo celkově 51 (65 %). Po rozdělení čísel na bodové škále 3-4 odpovědělo číslem 4 dvacet dva (28 %) respondentů a číslem 3 dvacet devět (37 %) občanů. Malou skupinu opět tvořili respondenti, kteří odpověděli možnostmi 1 a 2. Tyto hodnoty jsou u občanů žijících v obou městech téměř totožná. Za Tišnov odpovědělo 15 (20 %) a za Kuřim pouze 16 (13 %).

Otázka č. 15: Uvedte, co vnímáte jako největší pozitivum u příslušníků OOP ČR ve městě Tišnově/Kuřimi.

U této otázky měli respondenti za úkol dle vlastního uvážení napsat, jaká největší pozitiva vnímají u příslušníků PČR sloužících na OOP města Kuřimi a Tišnova. Mezi nejčastější pozitivní slova zde psali profesionalitu 14 x (17 %), vstřícnost 12 x (15 %), technické vybavení 6 x (8 %), pohotovost 5 x (6 %), ochota 3 x (4 %), dostatečný počet policistů 2 x (3 %) a další... Občané města Tišnova se vyjadřovali i negativně. Mezi negativy se nejčastěji opakovalo pouze slovo „nic“ 6 x (8 %). Dotazované osoby z města Kuřimi odpovídaly nejčastěji pozitivními slovy jako profesionalita 31 x (25 %), pohotovost 20 x (16 %), vstřícnost 15 x (12 %), dostupnost 7 x (6 %), ochota 8 x (6 %), aktivita 3 x (2 %), empatický přístup 5 x (4 %), rychlé jednání 5 x (4 %), flexibilita a další... V Kuřimi odpovídalo i několik respondentů negativně, například nic 5 x (4 %), neochota 8 x (6 %), neprofesionalita 2 x (2 %), neviditelnost 5 x (4 %). Velmi často se však u obou skupin objevovaly slova „nevím“ 24 x (11 %) a „nedokážu odpovědět“ 15 x (7 %). Na základě těchto odpovědí se domnívám, že respondenti neměli zatím žádnou zkušenost s příslušníky PČR sídlící na OOP města Kuřimi a Tišnova. Z tohoto důvodu nemohli odpovědět na následující otázku.

Otázka č. 16: Uvedte, co naopak vnímáte jako negativum u příslušníků OOP ČR ve městě Tišnově/Kuřimi.

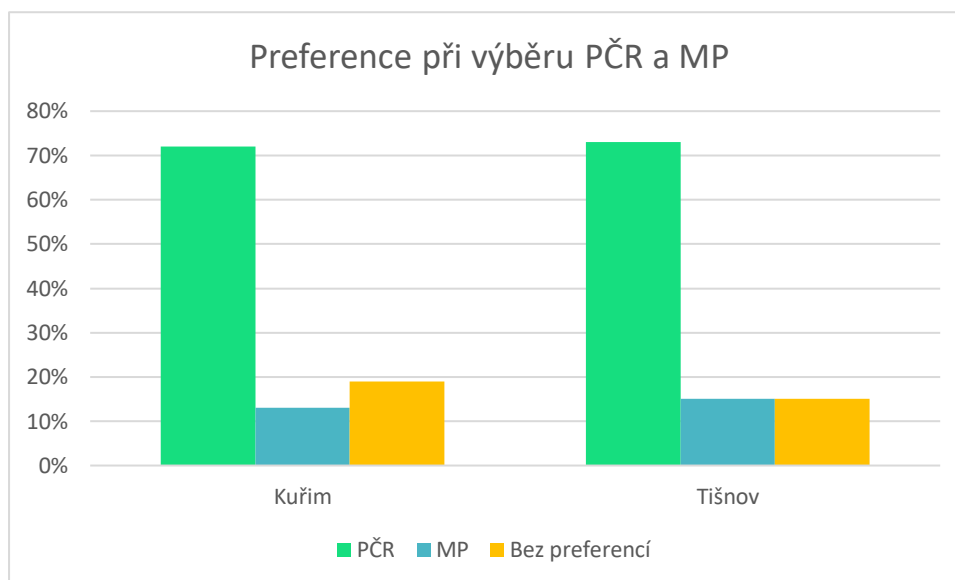
Podle této otázky respondenti vybírali z přednastavených negativních odpovědí. Velikým překvapením u obou měst byla odpověď „žádné negativum“. Z města Tišnova tuto možnost označilo 45 (57 %) občanů a z Kuřimi 78 (63 %). Následovala odpověď „nezájem a neochota“, na kterou odpovědělo 11 (14 %) občanů z Tišnova a 22 (18 %) osob města Kuřimi. Jako třetí odpověď byla odpověď „jiná“, kterou respondenti nejčastěji označovali. Opět z města Tišnova odpovědělo 11 (14 %) a z Kuřimi 18 (15 %) občanů. Z Tišnova poté následovaly odpovědi neprofesionalita 8 x (10 %), nespravedlnost 7 x (9 %), nevhodné vystupování 5 x (6 %) a po 1 % vulgarismy a úplatnost. Téměř podobně na tom byly odpovědi získané od občanů města Kuřimi. Ti odpovídali v následném pořadí nevhodné vystupování 9 x (7 %), neprofesionalita 7 x (6 %), nespravedlnost 5 x (4 %) a 2 x (2 %) používání vulgarismů.

Otázka č. 17: V jakých případech byste se obrátil/a na Policii ČR ve městě Tišnově/Kuřimi?

Respondenti měli v položce č. 17 na výběr z několika odpovědí. Mohli zde označit i více odpovědí najednou. Odpovědi v obou dotazníkových šetření vybraných regionů ORP města Tišnova a Kuřimi byly rozdělené na dvě velké skupiny. Dotazovaní vybírali z možností, zda by se obrátili na PČR jako svědci nebo oběti trestné činnosti. Respondenti z města Kuřimi i Tišnova by se v takové situaci nejčastěji obrátili na PČR jako oběť i svědek násilné a majetkové trestné činnosti. Jako oběť násilné a majetkové trestné činnosti by se na příslušníky PČR sloužící na OOP města Tišnova obrátilo 65 (82 %) občanů. Následně jako svědek násilné a majetkové trestné činnosti 54 (68 %) dotazovaných. Následovala odpověď jako oběť 52 (66 %) a svědek 48 (61 %) mravnostní kriminality. Poslední možnosti byly oběť 40 (51 %) a svědek 38 (48 %) trestného činu toxikomanie a oběť 39 (49 %) a svědek 30 (38 %) trestného činu internetové podvody. Velmi podobně na tom byly i odpovědi pořízené od občanů města Kuřimi. Ve městě Kuřimi by volalo na PČR nejvíce občanů jako oběť 96 (77 %) a svědek 89 (72 %) majetkové trestné činnosti. Hned poté by respondenti z města Kuřimi volali jako oběti 87 (70 %) a svědci 85 (69 %) násilné trestné činnosti. Téměř stejný počet dotazovaných by neváhali volat příslušníky PČR v případě, že by se stali obětí 77 (62 %) a svědkem 82 (66 %) mravnostní kriminality. V případě trestného činu toxikomanie by PČR sloužící na OOP města Kuřimi volalo 66 (53 %) občanů. V posledním případě by občané Kuřimi hledali pomoc u příslušníků PČR jako oběti 64 (52 %) a svědci 60 (48 %) trestného činu internetového podvodu stejně jako občané města Tišnova. V dotaznících byla zvolena i možnost „jiná“, kde dotazované osoby mohly dopsat i další trestné činy, se kterými by se obrátili na PČR města Tišnova i Kuřimi. Tuto možnost však označili pouze 3 (4 %) respondentů z Tišnova a 14 (11 %) z Kuřimi.

Otázka č. 18: V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, obrátil/a byste se raději na Státní policii ČR nebo Městskou policii ve městě Tišnově/Kuřimi.

Graf 4 Znárodnující vyšší preference PČR a MP v obou městech Tišnově a Kuřimi, zdroj: vlastní

Graf 4 je rozdělen na dvě části. Na levém grafu je znázorněna relativní četnost odpovědí z města Kuřimi, tedy hodnoty v procentech vyjadřující celkový počet odpovědí respondentů. Na pravém grafu je popsána relativní četnost odpovědí od občanů z města Tišnova. Konkrétně tedy 79 odpovědí od občanů z města Tišnova a 124 z Kuřimi. Z obou grafů však vyplývá, že více jak polovina respondentů by v případě naléhavé pomoci rozhodně volala příslušníky Státní policie ČR. V případě města Kuřimi je to celkově téměř 90 (72 %) dotazovaných. Ve městě Tišnově zhruba 58 (73 %) občanů. Na MP by se obrátilo přibližně 16 (13 %) respondentů v Kuřimi a 12 (15 %) dotazovaných v Tišnově. Třetí méně početnou skupinou představovali respondenti, kteří by se v případě nutné pomoci obrátili na obě bezpečnostní složky. V Kuřimi tuto skupinu zastoupilo dokonce více lidí, přesněji 23 (19 %) než ti, kteří odpověděli pouze MP. V Tišnově tuto skupinu představovalo opět 12 (15 %) lidí stejně jako skupinu s možností MP. Při pohledu na relativní četnosti je patrné, že v obou městech přibližně 70 % procent obyvatel volí jako svou první volbu PČR. Zbytek buď preferuje MP, příp. by volil podle situace, avšak v těchto dvou kategoriích je zastoupení velmi podobné.

Otázka č. 19: Za poslední dva roky bylo policisty ve městě Tišnově použito 2x hrozby namířenou střelnou zbraní a 6 x použití pout. Ve městě Kuřimi bylo naopak použito 1 x hrozby namířenou střelnou zbraní a 7 x použití pout. Myslíte si, že na základě této informace příslušníci PČR zajišťující dostatečný klid a řád veřejného pořádku v obou městech?

Tabulka 11 Změřená na míru zajišťování dostatečného klidu a řádu veřejného pořádku PČR, zdroj: vlastní

	ANO	NE
KUŘIM	91	35
TIŠNOV	65	14

Podle této otázky, která byla určena pro dotazované osoby města Tišnova a Kuřimi se občané obou měst shodli, že na základě této informace příslušníci PČR zajišťují dostatečný klid a řád veřejného pořádku ve vybraných regionech ORP města Tišnova a Kuřimi. Celkem 91 (73 %) respondentů z Kuřimi a 65 (82 %) z Tišnova odpovědělo na tuto otázku ano. Menší část občanů se domnívala, že PČR sídlící na OOP ve městě Tišnově a Kuřimi nezvládá zajistit bezpečnost a ochranu veřejného pořádku. Konkrétně z města Kuřimi 35 (28 %) a z Tišnova 14 (18 %).

Otázka č. 20: Uvedte, co byste rád/a změnil/a na OOP ČR ve městě Tišnově/Kuřimi.

Respondenti u otázky č. 20 měli možnost vlastního vyjádření ve formě otevřené odpovědi. Ve městě Kuřimi a nejbližšího okolí zodpovědělo 39 (31 %) občanů, že by na OOP ČR Kuřim nic neměnili. Další nejčastější odpovědí bylo 10 x (8 %) navýšení počtu policistů, 9 x (7 %) zvýšení počtu hlídkové služby, zejména v nočních hodinách. S touto odpovědí se dále pojí i 6 x (5 %) zvýšená viditelnost PČR a 4 x (3 %) více kontrol, zejména u škol, nádraží a v centru města Kuřimi. Mezi další změny, které by respondenti ve městě Kuřimi rádi změnili patřila i zvýšená pracovitost, profesionalita, lepší zázemí pro příslušníky PČR, zúčastnění se společenských akcí pořádající městem atd. Kromě změn, také 15 (8 %) respondentů nevědělo, jak by zlepšili aktuální plnění úkolů současného OOP ČR v Kuřimi. Patnáct (19 %) respondentů ve městě Tišnově stejně tak jako v Kuřimi by neudělali žádnou změnu na OOP ČR v Tišnově. Mezi největší změny, které by respondenti na OOP v Tišnově učinili bylo posílení hlídkové služby v centru města a nádraží, ve večerních hodinách. Tuto odpověď zaznamenalo 15 (8 %) občanů. Zamezení šíření toxikomanie by rádo změnilo 7 (9 %) respondentů a zvýšení počtu policistů 5 (6 %) osob. Mezi další změny, na které často odpovídali respondenti z Tišnova byly rychlost, pohotovost a profesionalita. Více jak 14 (18 %) dotazovaných osob nevěděly, jak by zlepšili činnost příslušníků OOP ČR ve městě Tišnově.

Otázka č. 21: Děkuji Vám za Váš čas, který jste strávili u vyplnění mého dotazníku. Případné doplňující informace týkající se tématu dotazníku, prosím napište níže...

Téměř většina respondentů, kteří odpovídali na dotazníky určené osobám žijícím ve městě Tišnově a Kuřimi už neměli žádné další připomínky. Poznatky, které dotazované osoby v rámci této otázky zodpověděli se týkaly pouze organizační stránky dotazníku.

6 DISKUSE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumné šetření bylo sestaveno na základě sběru dat, získaných technikou dotazníkového šetření, které byly následně ověřeny pomocí šesti stanovených výzkumných otázek. Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjištění aktuálního názoru občanů na činnost příslušníků PČR působících na OOP ČR ve vybraných regionech ORP. Dílčí cíl zkoumal rozdíly ve vnímání bezpečnosti a práce PČR ve sledovaných regionech. Na základě stanovení cílů a následného ověření výzkumných otázek bude vytvořen konstruktivní návrh na zlepšení aktuálního stavu OOP ČR ve městě Tišnově.

6.1 Diskuse k první výzkumné otázce

„Považuje většina dotazovaných občanů žijících ve městě Tišnově a Kuřimi svá města jako velmi bezpečná?“

Předpokladem této výzkumné otázky bylo, že většina dotazovaných občanů žijících ve vybraných regionech ORP měst Tišnova a Kuřimi považují svá města jako velmi bezpečná. Celkově z města Tišnova odpovídalo 79 respondentů. Míra spokojenosti občanů v Tišnově ze 79 dotazovaných zaznamenala hranici 78 %. Obdobně odpovídali i občané z Kuřimi, u kterých míra spokojenosti dosáhla hranice 62 % (77). V Kuřimi odpovídalo 124 lidí. Výzkumná otázka ukázala, že bezpečnost v obou městech je vnímána podobně.

6.2 Diskuse k druhé výzkumné otázce

„Předpokládá většina testovaných respondentů, že příslušníci Policie ČR sloužící na OOP Kuřimi a Tišnova hlídají svá města a jeho okolí v dostatečné míře?“

Výzkumná otázka zjišťovala, zda většina respondentů se domnívá, že příslušníci PČR sloužících na OOP měst Tišnova a Kuřimi hlídají svá města v dostatečné míře. Z celkového počtu 124 dotazovaných občanů města Kuřimi je s mírou hlídkování příslušníků PČR spokojeno 62 (50 %) osob z města Kuřimi. Respondenti odpovídající z města Tišnova jsou spokojeni v míře 35 % (28) z počtu 79 občanů. Výzkumná otázka na základě zjištěných hodnot ukázala, že míra hlídkování příslušníky PČR ve městě Kuřimi je o 15 % účinnější než hlídkování PČR ve městě Tišnově.

6.3 Diskuse ke třetí výzkumné otázce

„Jaká část respondentů z Kuřimi a z Tišnova se v případě naléhavé pomoci raději obrátí na Státní než-li Městskou policii?“

V této výzkumné otázce bylo předpokládáno, že více jak polovina dotazovaných osob by se v případě nutné pomoci obrátila spíše na Státní, než-li Městskou policii a to jak ve městě Tišnově, tak i Kuřimi. Ve městě Kuřimi odpovědělo 90 (72 %) občanů, z celkového počtu 124, kteří by se v případě nutné pomoci obrátili spíše na Státní policii sídlící na OOP ve městě Kuřimi. Ze 79 respondentů odpovídajících na dotazník určený veřejnosti města Tišnova je jich 58 (73 %) přesvědčeno, že příslušníci PČR by poskytli účinnější pomoc v případě naléhavé situace. Na základě výsledku z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že se výsledky v obou městech zásadně neliší. Vzhledem k významnému rozdílu mezi volbou PČR (cca 70 %) a MP (cca 12-15 %) lze tvrdit, že výrazně větší důvěru má PČR.

6.4 Diskuse ke čtvrté výzkumné otázce

„Domnívá se většina občanů města Kuřim a Tišnova, že PČR působící na OOP obou měst jsou schopna poskytnout těmto lidem rychlou a účinnou pomoc?“

Výzkumná otázka se snažila zjistit, zda PČR je schopna poskytnout občanům rychlou a účinnou pomoc ve vybraných regionech měst Kuřimi a Tišnova. Nadpoloviční většina 40 (32 %) ze 124 respondentů z města Kuřimi je plně přesvědčena, že pracovníci PČR sloužící na OOP Kuřim jsou jim schopni poskytnout rychlou a efektivní pomoc. Naopak pouze 13 (17 %) ze 79 dotazovaných z města Tišnova se domnívají, že by jim taková pomoc byla poskytnuta. Na základě dat získaných z dotazníků lze říci, že výsledky hodnocení se liší cca o 15 %. Tudíž je zřejmé, že obyvatelé města Kuřimi a jeho okolí jsou více přesvědčeni o rychlé a účinné pomoci poskytnuté příslušníky PČR než občané města Tišnova.

6.5 Diskuse k páté výzkumné otázce

„Jsou obyvatelé Tišnova a Kuřimi přesvědčeni, že v jejich městech působí dostatečné množství policistů?“

Výzkumná otázka ukázala, že na základě dotazníkového šetření občané města Kuřimi hodnotí počet policistů sloužících na OOP ČR v Kuřimi obdobně jako občané města Tišnova. Konkrétně se bavíme o 82 (66 %) respondentech z celkového počtu 124 a o 62 (79 %) z počtu 79

dotazovaných osob z Tišnova. Opět sledujeme větší proporce lidí spokojených s počtem příslušníků PČR v jejich městech oproti těm nespokojeným. Podle hodnot získaných z dotazníkového šetření jsou občané v obou městech s počtem příslušníků PČR spokojeni obdobně.

6.6 Diskuse k šesté výzkumné otázce

„Myslí si většina respondentů, že neexistuje závislost mezi vnímáním bezpečnosti a dostatečným počtem policistů ČR sídlících na OOP obou měst?“

Výzkumná otázka byla stanovená na vztahu mezi vnímáním bezpečnosti a dostatečným počtem policistů ČR sídlících na OOP v obou městech. Z výsledků, které byly získané z dotazníkových šetření bylo zjištěno, že bezpečnost ve městě Tišnově a Kuřimi je vnímána na vysoké úrovni. Zároveň i na OOP ČR obou měst působí dostatečné množství příslušníků PČR. Z počtu 79 respondentů odpovídajících na dotazník z města Tišnova se jich 62 (78 %) cítí ve svém městě a jeho nejbližšího okolí bezpečně. Z počtu 124 občanů města Kuřimi jich 77 (62 %) považuje město Kuřim jako velmi bezpečné. Z analýzy vyplývá, že 82 (66 %) ze 124 dotazovaných jsou spokojeni s počtem příslušníků PČR sídlící na OOP ČR v Kuřimi. Stejně tak i z počtu 79 osob vnímá počet příslušníků PČR ve městě Tišnově 62 (79 %) respondentů. Na základě zjištěných hodnot z dotazníků lze usuzovat, že mezi bezpečností a dostatečným počtem příslušníků PČR zjevně existuje závislost.

7 NÁVRHY

Na základě výsledků, které byly získány z výzkumného šetření se domnívám, že vytvořený návrh na zlepšení stavu příslušníků PČR sídlících na OOP ČR města Tišnova bude mít pro občany Tišnova a jeho nejbližšího okolí velký význam. Stanovené výsledky byly podloženy šesti ověřenými výzkumnými otázkami, které jsem stanovila na začátku výzkumného šetření. V souladu s výslednými odpověďmi získaných od občanů města Tišnova, Kuřimi a jejich blízkého okolí, které vznikly prostřednictvím dotazníkového šetření bylo zjištěno, že pět výzkumných otázek vyšly pozitivně ve vztahu k oběma OOP ČR. Avšak ověřená otázka č. 2, která zjišťovala, zda veřejnost vnímá míru policejního hlídkování v obou městech obdobně byla podle výsledných dat popsána negativně ve vztahu policejního hlídkování ve městě Tišnově. Na základě této výzkumné otázky byl vytvořen konstruktivní návrh na zlepšení stavu OOP ČR ve městě Tišnově.

7.1 Návrhy výzkumné práce

Podle výsledků, které byly stanoveny na základě dotazníkového šetření a výzkumných otázek byly vytvořeny návrhy na zlepšení aktuálního stavu policistů sídlících na OOP ČR ve městě Tišnově.

7.1.1 *Návrh 1. Zvýšení počtu hlídkových služeb na OOP ČR města Tišnova*

Na základě ověřené výzkumné otázky č. 2, vycházející z výsledných hodnot, které byly zpracované podle odpovědí získaných z dotazníkového šetření města Tišnova a Kuřimi byl stanoven koncept na zlepšení počtu hlídek působících v regionu OOP ČR města Tišnova. Aktuálně hlídkuje v teritoriu města Tišnova pouze jedna dvoučlenná hlídka. Ta však bývá doplněná prvosledovou hlídkou, která jezdí vypomáhat z města Brna. V rámci silničních kontrol jezdí i hlídka z Dopravního inspektorátu Brna města. Prvosledová hlídka a hlídka Dopravního inspektorátu nejezdí hlídkovat do regionu města Tišnova každým dnem. To znamená, že pouze jedna dvoučlenná hlídka OOP ČR města Tišnova má na starosti celkem 58 okolních obcí spolu s městem Tišnovem. Výsledek pořízený od respondentů odpovídajících na dotazník z města Tišnova jasně ukázal, že občané nejsou spokojeni s mírou hlídkování v působnosti regionu města Tišnova.

Na základě této skutečnosti navrhuji posílení hlídkové služby alespoň o jednu další hlídku. Dohromady tedy dvě dvoučlenné policejní hlídky. OOP PČR města Tišnova disponuje třemi policejními vozidly. Z toho vyplývá, že jedno policejní auto by bylo vždy přítomno pro výjezdovou službu u sídla OOP a dvě další vozidla by mohla hlídkovat Tišnov a jeho okolí.

Domnívám se, že posílením hlídkové služby o jednu další dvoučlennou hlídku by se zlepšila bezpečnost a prevence kriminality v působnosti vybraného regionu města Tišnova. Zároveň i občané Tišnova by měli lepší přehled o činnosti a hlídkování PČR zejména v centru města.

7.1.2 Návrh 2. Zvýšení míry obchůzkových hlídek v teritoriu města Tišnova

Podle výsledků, které byly sestavené na principu ověřené výzkumné otázky č. 2, byl vytvořen i návrh na zlepšení obchůzkových hlídek příslušníků PČR sídlících na OOP města Tišnova. Na základě výsledků z dotazníku vyšlo, že většina občanů města Tišnova není celkově spokojena s mírou hlídkování ve městě i jejího okolí. Podle výsledků z otázky č. 20 pořízených z dotazníkového šetření obou měst bylo zjištěno, že občané města Tišnova by rádi zvýšili míru hlídkování v centru města, zejména ve večerních a nočních hodinách.

Podle těchto informací doporučuji posílit obchůzkové služby, především v centru města Tišnova a kolem nádraží ve večerních a nočních hodinách, kde se na těchto místech shromažďují osoby páchající protiprávní jednání. Obchůzková služba by vždy byla složená ze dvou policistů. Obvodní oddělení PČR ve městě Tišnově je složené z 25 pořádkových policistů. Osobně tedy nevidím žádnou překážku, aby po městě hlídkovala jedna dvoučlenná obchůzková služba v denních hodinách a ve večerních/nočních časech vždy dvě dvoučlenné hlídky. Zvýšením obchůzkové služby by se zlepšila bezpečnost, prevence kriminality a celková ochrana veřejného pořádku.

7.1.3 Návrh 3. Rovnoměrné rozložení ORP v rámci teritoriálního území obou OOP ČR sídlících ve městě Tišnově a Kuřimi

Posledním návrhem, který se opírá o výzkumnou otázku č. 2 doporučuji rovnoměrné rozložení vybraných regionů ORP mezi OOP ČR sídlící ve městě Tišnově a Kuřimi. Aktuálně má OOP města Tišnova na starosti 58 obcí včetně města. Dohromady zajišťuje ochranu 27 136 osobám a udržuje celkový chod veřejného pořádku v rámci regionální působnosti v rozloze 308 km². Obvodní oddělení města Tišnova má na starosti jedno z největších teritorií ÚO Brno-venkov JmK. Narozdíl od obvodního oddělení města Kuřim, které je vzdálené od Tišnova méně jak 10 kilometrů má ve své působnosti pouze 15 obcí včetně města Kuřimi působící na území s rozlohou 101 km². Z toho vyplývá, že město Kuřim má možnost lépe zajišťovat ochranu osob, majetku, hlídkování, bezpečnost a celkový chod veřejného pořádku. Výzkumná otázka to tak potvrdila i z výsledků dotazníkového šetření, kde ve městě Kuřimi jsou občané více spokojeni s hlídkováním a celkovou činností PČR sloužící na OOP města Kuřimi než občané ve městě Tišnově.

Na základě zjištěných skutečností vytvářím návrh na spravedlivé rozložení obcí spadající do regionů obou měst. Celkově obě OOP mají pod sebou 73 obcí. Z toho tedy 37 obcí by spadalo do působnosti OOP města Tišnova a 36 obcí do města Kuřimi. Případně navrhuji zlepšení výpomoci a komunikace mezi oběma odděleními. Doporučuji, aby jedna dvoučlenná hlídka z OOP města Kuřimi jezdila vypomáhat i do teritoria města Tišnova. Dohromady by město Tišnov zajišťovalo bezpečnost a veřejný pořádek třemi dvoučlennými hlídkami.

Jsem si vědoma, že stanovené návrhy nebudou jednoduché realizovat. Nicméně činnost příslušníků PČR na OOP v malých městech je v současné době velmi přehlížená a nedoceňovaná. Podle mého názoru je tedy důležité práci PČR oceňovat a neustále zlepšovat jejich činnost i sestavováním aktuálních dotazníků/anket zaměřené na širokou veřejnost. Právě občané jsou ve většině případech ti, kteří se dostávají do kontaktu s PČR jako první.

Vytvořené návrhy budou zaslány prostřednictvím internetového dopisu vedoucím obvodního oddělení města Kuřimi a Tišnova a pokusím se s nimi organizovat setkání, na kterém bych předložila své návrhy a na základě jejich uvážení realizovala další kroky.

8 ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala zjištěním aktuálních názorů občanů na činnost příslušníků PČR působících na OOP ČR vybraných regionů ORP. Hlavním cílem práce bylo stanovení dat, podle kterých bylo navrženo několik konceptů, za účelem zlepšení aktuálního stavu příslušníků PČR sloužících na OOP ČR města Tišnova a Kuřimi.

V teoretické části bakalářské práce jsem se v úvodu zabývala základními pojmy, které jsou důležité pro pochopení celé struktury závěrečné práce. Velká část teorie je však zaměřená na historii policie jako takové a následně PČR se zaměřením na město Tišnov, která si prošla několika vývojovými stádii. V další části jsem popisovala současnou strukturu a organizaci PČR a více se zaměřuji na KŘP JmK, do kterého spadá i ÚO Brno-venkov. V poslední nejdůležitější kapitole celé teoretické části jsem se zaměřila na organizační strukturu OOP ČR sídlící ve městě Tišnově.

V praktické části jsem využila kvalitativního výzkumu prostřednictvím techniky dotazníkového šetření. Získána data byla pořízená z dotazníků určeným občanům města Tišnova, Kuřimi a jejich blízkého okolí. Na základě dat vyhodnocených z dotazníků bylo stanoveno šest výzkumných otázek. Následně jsem se podrobněji zabývala výzkumnou otázkou č. 2, podle které jsem vytvořila návrhy na zlepšení stavu příslušníků PČR ve městě Tišnově.

Za největší přínos bakalářské práce považuji stanovené návrhy na možné zlepšení činnosti orgánů PČR sloužících na OOP města Tišnova. Následně tyto návrhy budou zaslány vedoucím oddělení OOP ČR ve městě Tišnově a Kuřimi pomocí internetového dopisu. Na základě jejich rozhodnutí zrealizují schůzi, na které prodiskutují stanovené koncepty s oběma vedoucími oddělení. Případně navrhnou další návrhy/kompromisy, které by vedly ke zlepšení bezpečnosti a zejména hlídkování ve městě Tišnově.

9 SOUHRN

Bakalářská práce na téma „Působnost PČR ve městě Tišnově“ se skládá ze dvou částí. První část je založená na teorii a druhá na výzkumu závěrečné práce.

Teoretická část se zabývá vymezením základních pojmů týkající se PČR. Popisuje jednotlivá historická období vývoje policie jako takové a následně PČR se zaměřením na město Tišnov. Z oblasti současné PČR se zabývá strukturální organizací Policie ČR, KŘP ČR JmK a poté OOP ČR působící ve městě Tišnově.

Praktická část zkoumá rozdíly mezi OOP ČR města Tišnova a Kuřimi a na základě výsledků pořízených od občanů z dotazníkového šetření stanovuje výzkumné otázky, které zjišťují rozdíly mezi činnostmi příslušníků PČR na OOP města Tišnova a Kuřimi.

V následující kapitole diskuse byly pořízené výsledky z dotazníkového šetření blíže specifikovány, kriticky zhodnoceny a na základě tohoto zhodnocení byly vytvořeny návrhy pro zlepšení aktuálního stavu policistů ČR sídlících na OOP ČR ve městě Tišnově.

10 SUMMARY

The bachelor's thesis on "The Competence of the Police of the Czech Republic in the City of Tišnov" consists of two parts. The first part is based on theory and the second on research into the final work.

The theoretical part deals with the definition of basic concepts related to the Czech Republic. It describes individual historical periods of police development as such and subsequently the Czech Police With a focus on the city of Tišnov. From the area of the current Czech Armed Forces, he deals with the structural organization of the Czech Armed Forces, JmK, and then the Czech Ploy operating in the city of Tišnov.

The practical part examines the differences between the OOP Czech republic of the city of Tišnov and Kuřim and based on the results obtained from citizens from the questionnaire survey, determines the research questions that determine the differences between the activities of members of the Czech republic on the OOP of the city of Tišnov and Kuřim.

In the following chapter of the discussion, the results obtained from the questionnaire investigation were further specified, critically evaluated, and based on this assessment, proposals were made for improving the current state of police officers of the Czech Republic based on the OOP of the Czech Republic in the town of Tišnov.

11 REFERENČNÍ SEZNAM

- Bárta, M., (2020). *Člověk v soukolí StB*. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů.
- Bedřich, M. (1999)., *60. léta situace v orgánech státní moci: Bezpečnost*. Retrieved: 1. 5. 2023 from the World Wibe Web: https://www.totalita.cz/60/60_04.php
- Bellamy, Ch. (2011). *Absolutní válka: Sovětský svaz za druhé světové války - moderní dějiny*. Praha: Academia.
- Burešová, M. (2023). *Povinně zveřejňované informace*. Retrieved: 18. 4. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/povinne-zverejnovane-informace-933063.aspx>
- Čechmánek, B., Horzinková E. (2005). *Zákon o policii České republiky: zákon s poznámkami, související předpisy, právní úprava k 1. 1. 2005*. 3. dopl. vyd. Praha: Eurounion.
- Český statistický úřad. (2023). *Kriminalita v Jihomoravském kraji v roce 2022*. Brno: Krajská správa ČSÚ v Brně.
- Dlouhý, M. (2022). *Století četnické kriminalistiky: historie kriminalistiky a četnictva na území České republiky*. Svět křídel.
- Doležel, J., Lacina, J., Zacpal, J., a kol. (2013). *Město Tišnov*. Tišnov: 2013.
- Franěk, O. T. (1968). *Špilberk*. Brno.
- Galaš, R. (2019). *Československé četnictvo (1918-1929): Radek Galaš*. Academia.
- Herzán, M. (2015)., *Historie ochranné služby*. Retrieved: 3. 5. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/stripek-z-historie.aspx>
- Hromada, M. (2023). *Konvergovaná bezpečnost v kontexte resiliencie kritickej infraštruktúry*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava.
- Husák, P. (2019). *Česká cesta ke svobodě: politické drama o šestnácti dějstvích s otevřeným koncem*. Praha: Mladá fronta.
- Kaplan, K. (2021). *Nebezpečná bezpečnost*. Kniha Zlín.
- Klika, A. (2021). *Zpráva o bezpečnostní situaci ve služebním obvodu OOP ČR Tišnov za rok 2020*. Brno: Krajské ředitelství PČR Jihomoravského kraje.

- Klika, A. (2022). *Zpráva o bezpečnostní situaci ve služebním obvodu OOP ČR Tišnov za rok 2021*. Brno: Krajské ředitelství PČR Jihomoravského kraje.
- Langer, I. & Martinů O. (2009). *Reforma Policie ČR – služba v nových podmínkách*. Praha: Policejní prezidium České republiky .
- Liga lidských práv. (2016). *Policista versus strážník*. Retrieved: 11.6. 2023 from the World Wibe Web: <https://llp.cz/ferove-vysetrovani/policista-versus-straznik/>
- Macek, P. (2008). *Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd.* Praha: Police history.
- Macek, P., Uhlíř, L. (1997). *Dějiny policie a četnictva: Habsburská monarchie (1526-1918)* (Vol. 1). Praha: Themis.
- Macek, P., Uhlíř, L. (1997). *Dějiny policie a četnictva: protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát (1939-1945)* (Vol. 3). Praha: Themis.
- Macek, P., Uhlíř, L. (1999). *Dějiny policie a četnictva: Československá republika (1918-1939)* (Vol. 2). Praha: Themis.
- Macek, P., Uhlíř, L. (2001). *Dějiny obecních policí I*. Praha: Police History.
- Macek, P., Uhlíř, L. (2011). *Dějiny policie a četnictva: Československo (1945-1989)*. (Vol. 4) Praha: Themis.
- Machotková, Š. (2005-2022)., *Schengen: Vstup ČR do Schengenu*. Retrieved: 7. 5. 2023 from the World Wibe Web: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/schengen/vstup-cr-do-schengenu/>
- Marek, B., Marek, L. et al. (2005). *Patnáct let od 17. listopadu 1989: sborník textů*. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2005. Ekonomika, právo, politika.
- Mendelová, H., Kunstová, E., Pařízková, I., (2009). *Dějiny pravěku a starověku*. Liberec: Dialog.
- Město Tišnov, (2022). *Vizitka města Tišnova*. Retrieved: 7. 5. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.tisnov.cz/vizitka-mesta/d-13297/p1=4915>
- Město Tišnov. (1168-1964). *Kronika Města Tišnova*. Tišnov.
- Ministerstvo vnitra ČR. (1993). *Seznam obcí a jejich částí v České republice v působnosti obvodních (místních) oddělení Policie České republiky, okresních ředitelství a správ Policie České republiky: stav k 28.2.1993*. Praha: Centurion.
- Ministerstvo vnitra ČR. (2016). *Terminologický slovník k pojmům z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Praha.

Moravský zemský archiv v Brně. (1916-1951). *Četnická stanice Tišnov*. B-31, inv. č. 1. Brno: Moravsko-slezské zemské gubernium.

Moravský zemský archiv v Brně. (1939-1945). *Četnická stanice Tišnov: plán protiletectvé ochrany*. B-31. Brno: Moravsko-slezské zemské gubernium.

Nový, K. a kol. (1999). *Služební poměr příslušníků Policie České republiky: základy teorie pracovního práva: výkon služby, finanční a jiné náležitosti: sociální ochrana policistů*. Praha: Linde.

Parlament České republiky. (1993)., *Ústava České republiky*. Retrieved: 4.5. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Pochylý, M., Půrová, V. (2010). *Encyklopedie historie světa: úplný chronologický průvodce dějinami lidstva*. 2. vydání Praha: Ottovo nakladatelství.

Policie České republiky. (2017). *Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky.

Policie České republiky. (2023). *Historie četnictva a policie*. Retrieved: 11.6. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3D>

Policie České republiky. (2023). *Krajské ředitelství PČR Jihomoravského kraje*. Retrieved: 6.5. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-253713.aspx>

Policie České republiky. (2023). *Obvodní oddělení Kuřim*. Retrieved: 12.2. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-kurim-136123.aspx>

Policie České republiky. (2023). *Obvodní oddělení Tišnov*. Retrieved: 12.2. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-tisnov-57986.aspx>

Policie České republiky. (2023). *Služba pořádkové policie*. Retrieved: 12.2. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/poradkova-policie.aspx>

Policie České republiky. (2023). *Útvary vnější služby Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje*. Retrieved: 6.5. 2023 from the World Wibe Web: <https://www.policie.cz/clanek/utvary-vnejsi-sluzby-krajskeho-reditelstvi-policie-jihomoravskeho-kraje-344968.aspx>

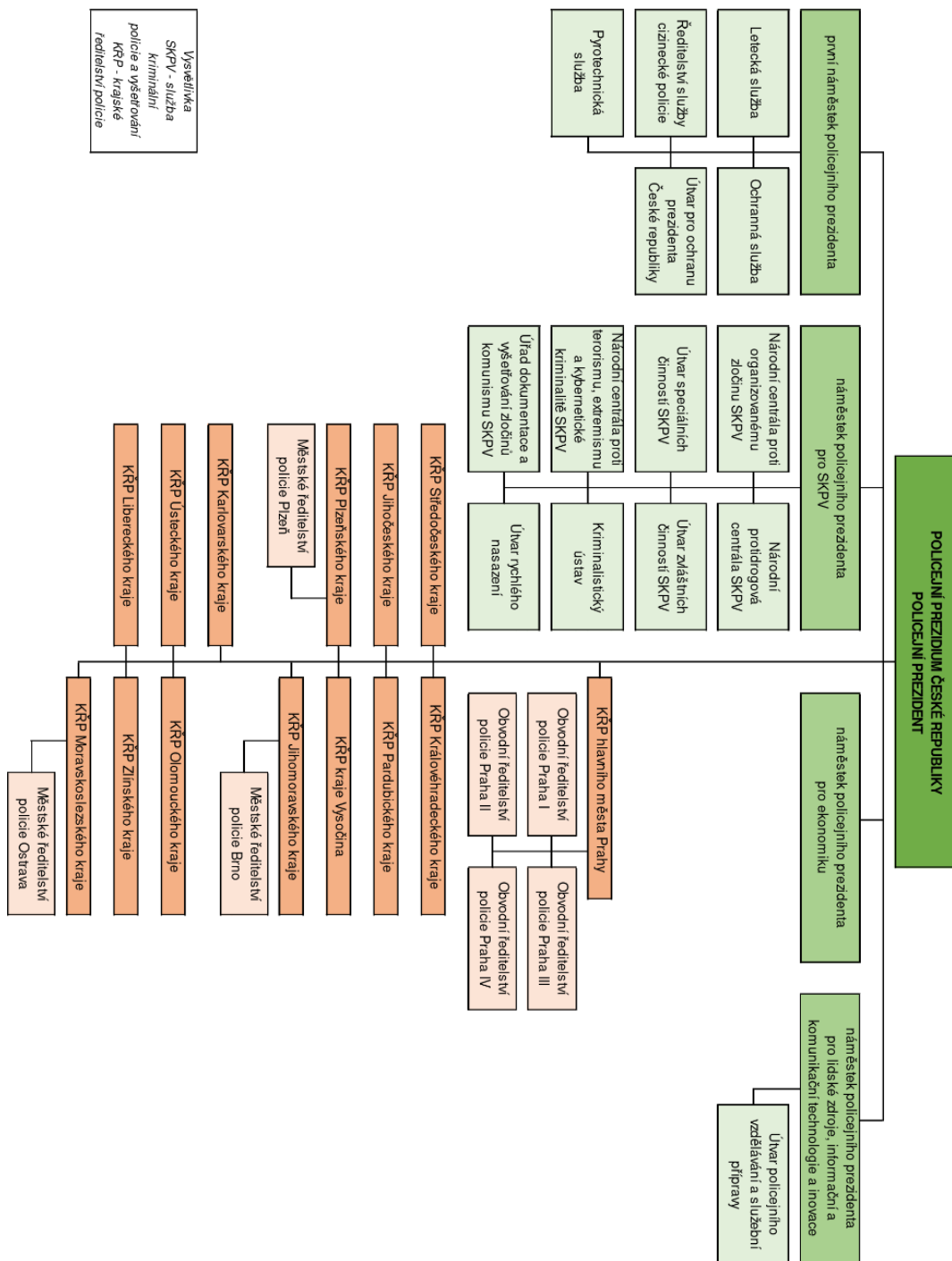
Prokš, P. (2022). *Československo a nová Evropa: mezinárodní souvislosti vzniku a formování samostatného Československa (1914-1918/1919-1920)*. Praha: Academia.

Scheinost, M., a kol. (2020). *Analýza Trendů Kriminality v České republice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci.

- Slušný, J. (2002). *Světové dějiny policie: starověk*. Orac.
- Slušný, J. (2006). *Světové dějiny policie: středověk, novověk*. Slávy dcera.
- Sokol, J. (2023). Historie obecních a městských policií. *Tišnovské noviny, 2023*, s. 24-25. Tišnov-časopis.
- Státní okresní archiv. (1861-1867). *Protokoly o zasedání obecního výboru: sezení z 8. 8. a 28. 12.*, C 134, i. č. 235. Brno-venkov.
- Státní okresní archiv. (1861-1867). *Protokoly o zasedání obecního výboru, sezení z 3. 3.*, C 134, i. č. 235. Brno-venkov.
- Státní okresní archiv. (1939-1943). *Zápis o schůzích městského zastupitelstva: sezení z 17. 2. 1939.*, str. 2, C 134, i. č. 240. Brno-venkov.
- Škoda, J. (2009). *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.
- Šteinbach, M. (2019). *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer.
- Šteinbach, M. (2021). *30. let Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium ČR.
- Unger, J. (2014). *Tišnovská šibenice*. Brno: Vlastivědný věstník moravský.
- Vokuš, J. (2010). *Policie České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky.
- Zámek, D. (2013). *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.
- Žárská, L. (2017). *Nošení výzbroje*. Retrieved: 28.5. 2023 from the World Wide Web: <https://www.policie.cz/clanek/noseni-vyzbroje.aspx>
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- zákon č. 40/2009 Sb. trestního zákoníku
- zákon č. 299/1920 Sb. o četnictvu

12 PŘÍLOHY

12.1 Příloha 1. Schéma organizační struktury PČR

Obrázek 16 Schéma organizační struktury PČR, zdroj: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>

12.2 Dotazník A: Příslušníci PČR ve městě Tišnově a jejich činnost z pohledu veřejnosti

Vážený respondenti,

jmenuji se Štěpánka Pilná a jsem studentkou 3. ročníku oboru tělesná výchova se zaměřením na vzdělání a ochranu obyvatelstva na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.

Tímto bych Vás ráda poprosila, zda byste mohl/a věnovat několik minut svého času na vyplnění následujícího dotazníku.

Cílem dotazníku je aktuální zjištění názorů občanů ve městě Tišnově na práci příslušníků Policie České republiky. Data budou následně matematicky (statisticky) zpracována, analyzována, diskutována a porovnána s druhou vybranou obcí, konkrétně s Kuřimí. S cílem zjistit rozdíly ve vnímání bezpečnosti a práce Policie České republiky ve sledovaných regionech. Na základě zjištěných dat budou zpracovány návrhy na zlepšení zjištěného stavu.

Vyplněním tohoto dotazníku souhlasíte se zpracováním údajů, které zde poskytnete. Účast ve výzkumu je dobrovolná. S osobními údaji účastníka bude nakládáno v souladu s platnou legislativou.

Získaná data budou následně matematicky zpracována, analyzována a využita v mé bakalářské práci.

1. Vyberte pohlaví*

Vyberte prosím jednu nebo více odpovědí

Žena

Muž

2. Váš věk*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

18 - 25 let

26 - 40 let

41 - 65 let

nad 65 let

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Základní

Střední odborné vzdělání s výučním listem

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Vyšší odborné vzdělání

Bakalářské vzdělání

Magisterské vzdělání

Doktorské vzdělání

4. Jste občanem/kou města Tišnova?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ano jsem

Ne nejsem, ale žiji v okolí města Tišnova

Ne nejsem a nežiji v okolí města Tišnova

Na tuto otázku nechci odpovídat

5. Vnímáte město Tišnov jako bezpečné město?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

1

2

3

4

5

6. Myslíte si, že Policie ČR chrání město Tišnov a jeho okolí řádným způsobem?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

7. Myslíte si, že policisté ČR ve městě Tišnově a jeho okolí hlídkují v dostatečné míře?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

8. Na obvodním oddělení ve městě Tišnově působí 25 policistů. Myslíte si, že je to dostatečné množství?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

9. Jste spokojen/a s činností příslušníků PČR ve městě Tišnově a jeho okolí?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

10. Setkal/a jste se Vy nebo Váš blízký s negativním jednáním příslušníka PČR sloužícího na OOP ČR ve městě Tišnově?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ne
Pokud ano, uveďte příklad

11. Myslíte si, že heslo PČR „Pomáhat a chránit“ je ve městě Tišnově uplatňováno bezezbytku?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

12. Byl/a jste někdy svědkem trestné činnosti, která se stala ve městě Tišnově nebo jeho okolí?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ne

Pokud ano, uveďte příklad

13. Byl/a jste někdy obětí trestné činnosti, která se stala ve městě Tišnově nebo jeho okolí?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ne

Pokud ano, uveďte příklad

14. V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, byla by Policie ČR ve městě Tišnově schopna rychle a účinně Vám takovou pomoc poskytnout?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

1

2

3

4

5

15. Uveďte, co vnímáte jako největší pozitivum u příslušníků OOP ČR ve městě Tišnově*

Příklady: pohotovost, profesionalitu, vstřícnost, technické vybavení PČR apod.

Napište jedno nebo více slov...

500

16. Co naopak vnímáte jako negativum u příslušníků OOP ČR ve městě Tišnově?*

Vyberte prosím jednu nebo více z nabízených odpovědí

nezájem a neochota

nevhodné vystupování

používání vulgarismů při jednání s občanem/kou

úplatnost

neprofesionalita

nespravedlnost

žádné negativum

Jiná...

17. V jakých případech byste se obrátil/a na Policii ČR ve městě Tišnově?*

Vyberte jednu nebo více z nabízených možností.

Jako oběť násilné trestné činnosti (vražda, loupež, vydírání)

Jako oběť majetkové trestné činnosti (krádeže, vloupání)

Jako oběť trestného činu podvod (internetové podvody)

Jako oběť trestného činu toxikomanie (nabízení drog či jiných návykových látek)

Jako oběť mravnostní trestné činnosti (znásilnění, obtěžování)

Jako svědek násilné trestné činnosti (vražda, loupež, vydírání)

Jako svědek majetkové trestné činnosti (krádeže, vloupání)

Jako svědek trestného činu podvod (internetové podvody)

Jako svědek trestného činu toxikomanie (nabízení drog či jiných návykových látek)

Jako svědek mravnostní trestné činnosti (znásilnění, obtěžování)

Jiná...

18. V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, obrátil/a byste se raději na státní Policii ČR nebo Městskou policii ve městě Tišnově?*

Uveďte prosím důvod pro Vaše rozhodnutí.

Napište jedno nebo více slov...

500

19. Za poslední dva roky bylo policisty ve městě Tišnově využito 2x hrozby namířenou střelnou zbraní a 6x použití pout. Myslíte si, že na základě této informace příslušníci PČR zajišťují dostatečný klid a řád veřejného pořádku ve městě Tišnově?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ano

Pokud ne, uveďte prosím důvod

20. Uvedte, co byste rád/a změnil/a na obvodním oddělení PČR ve městě Tišnově*

Napište jedno nebo více slov...

500

21. Děkuji Vám za Váš čas, který jste strávili u vyplnění mého dotazníku. Případné doplňující informace týkající se tématu dotazníku, prosím napište níže...*

Napište jedno nebo více slov...

500

14.3 Dotazník B: Příslušníci PČR ve městě Kuřimi a jejich činnost z pohledu veřejnosti

Vážení respondenti,

Jmenuji se Štěpánka Pilná a jsem studentkou 3. ročníku oboru tělesná výchova se zaměřením na vzdělání a ochranu obyvatelstva na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.

Tímto bych Vás ráda poprosila, zda byste mohl/a věnovat několik minut svého času na vyplnění následujícího dotazníku.

Cílem dotazníku je aktuální zjištění názorů občanů ve městě Kuřimi na práci příslušníků Policie České republiky. Data budou následně matematicky (statisticky) zpracována, analyzována, diskutována a porovnána s druhou vybranou obcí, konkrétně s Tišnovem. S cílem zjistit rozdíly ve vnímání bezpečnosti a práce Policie České republiky ve sledovaných regionech. Na základě zjištěných dat budou zpracovány návrhy na zlepšení zjištěného stavu.

Vyplněním tohoto dotazníku souhlasíte se zpracováním údajů, které zde poskytnete. Účast ve výzkumu je dobrovolná. S osobními údaji účastníka bude nakládáno v souladu s platnou legislativou.

Získaná data budou následně matematicky zpracována, analyzována a využita v mé bakalářské práci.

1. Vyberte pohlaví*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Žena

Muž

2. Váš věk*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

18 - 25 let

26 - 40 let

41 - 65 let

nad 65 let

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Základní

Střední odborné vzdělání s výučním listem

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Vyšší odborné vzdělání

Bakalářské vzdělání

Magisterské vzdělání

Doktorské vzdělání

4. Jste občanem/kou města Kuřimi?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ano, jsem

Ne, žiji v okolí města Kuřimi

Ne, nejsem a nežiji v okolí města Kuřimi

Na tuto otázku nechci odpovídat

5. Vnímáte město Kuřim jako bezpečné město?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

1

2

3

4

5

6. Myslíte si, že Policie ČR chrání město Kuřim a jeho okolí řádným způsobem?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

7. Myslíte si, že policisté ČR ve městě Kuřimi a jeho okolí hlídkují v dostatečné míře?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

8. Na obvodním oddělení ve městě Kuřimi působí 23 policistů. Myslíte si, že je to dostatečné množství?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

9. Jste spokojen/a s jednáním příslušníků PČR ve městě Kuřimi a jeho okolí?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

10. Setkal/a jste se Vy nebo Váš blízký s negativním jednáním příslušníka PČR sloužícího na OOP ČR ve městě Kuřimi?*

Vyberte prosím jednu nebo více z nabízených možností

Ne

Pokud ano, uveďte příklad

11. Myslíte si, že heslo PČR „Pomáhat a chránit“ je ve městě Kuřimi uplatňováno bezezbytku?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

12. Byl/a jste někdy svědkem trestné činnosti, která se stala ve městě Kuřimi nebo jeho okolí?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ne

Pokud ano, uveďte příklad

13. Byl/a jste někdy obětí trestné činnosti, která se stala ve městě Kuřimi nebo jeho okolí?*

Vyberte prosím jednu z nabízených možností.

Ne

Pokud ano, uveďte příklad

14. V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, byla by Policie ČR ve městě Kuřimi schopna rychle a účinně Vám takovou pomoc poskytnout?*

Na stupnici od 1 až 5, kde číslo 1 značí nejméně a 5 nejvíce označte prosím Vaši odpověď.

★	★	★	★	★
1	2	3	4	5

15. Uvedte, co vnímáte jako největší pozitivum u příslušníků OOP ČR ve městě Kuřimi*

Příklady: pohotovost, profesionalitu, vstřícnost, technické vybavení PČR apod.

Napište jedno nebo více slov...

500

16. Co naopak vnímáte jako negativum u příslušníků OOP ČR ve městě Kuřimi?*

Vyberte prosím jednu nebo více z nabízených možností

nezájem a neochota

nevhodné vystupování

používání vulgarismů při jednání s občanem/kou

úplatnost

neprofesionalita

nespravedlnost

žádné negativum

Jiná...

17. V jakých případech byste se obrátil/a na Policii ČR ve městě Kuřimi?*

Vyberte prosím jednu nebo více z nabízených možností.

Jako oběť násilné trestné činnosti (vražda, loupež, vydírání)

Jako oběť majetkové trestné činnosti (krádež, vloupání)

Jako oběť trestného činu podvod (internetové podvody)

Jako oběť trestného činu toxikomanie (nabízení drog či jiných návykových látek)

Jako oběť mravnostní trestné činnosti (znásilnění, obtěžování)

Jako svědek násilné trestné činnosti (vražda, loupež, vydírání)

Jako svědek majetkové trestné činnosti (krádež, vloupání)

Jako svědek trestného činu podvod (internetové podvody)

Jako svědek trestného činu toxikomanie (nabízení drog či jiných návykových látek)

Jako svědek mravnostní trestné činnosti (znásilnění, obtěžování)

Jiná...

18. V případě, že byste potřeboval/a naléhavě pomoc, obrátil/a byste se raději na státní Policii ČR nebo Městskou policii ve městě Kuřimi?*

V obou případech prosím uveďte důvod své volby.

Napište jedno nebo více slov...

500

19. Za poslední dva roky bylo policisty ve městě Kuřimi využito 1x hrozby namířenou střelnou zbraní a 7x použití pout. Myslíte si, že na základě této informace příslušníci PČR zajišťují dostatečný klid a řád veřejného pořádku ve městě Kuřimi?*

Vyberte jednu z nabízených možností.

Ano

Pokud ne, uveďte prosím důvod

20. Uvedte, co byste rád/a změnil/a na obvodním oddělení PČR ve městě Kuřimi*

Napište jedno nebo více slov.

Napište jedno nebo více slov...

500

21. Děkuji Vám za Váš čas, který jste strávili u vyplnění mého dotazníku. Případné doplňující informace týkající se tématu dotazníku, prosím napište níže...*

Napište jedno nebo více slov...

500